

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ophævelse af lov om indskud på etableringskonto.

(Lovforslag nr. L 98).

Jeg skal i øvrigt henvise til lovforslagets tekst og de ledsagende bemærkninger.

Glistrup (FP):

Under henvisning til lovforslagets tekst og bemærkningerne hertil tillader jeg mig som ordfører for forslagsstillerne at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet (De europæiske Fællesskabers Forsamling). (Papirnusserfri opstillingsadgang til EF-valget).

(Lovforslag nr. L 100).

Riishøj (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om udbygning af kraftvarmekapaciteten i hovedstadsområdet.

(Beslutningsforslag nr. B 39).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Knud Lind (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af rigsadvokatens meddelelse nr. 16/1982 om butikstyveri.

(Beslutningsforslag nr. B 40).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager dette.

Alice Faber (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbrydelser mod kvinder og børn.

(Beslutningsforslag nr. B 41).

Forslaget indeholder en udvidelse af beføjelserne til ofrenes advokat i voldtægtssager.

Nu har ordningen med advokatbistand til voldtægtsofre været i kraft siden juli 1980 og har vist sig at være utilstrækkelig. Med denne ordning har det ikke været muligt at give ofrene den bistand i retssager, som er nødvendig for at stille parterne i retssagen lige.

Desuden indeholder forslaget ændringer og tilføjelser til love, så også andre grupper af voldsofre kan få den bistand og hjælp, som må være et mindstekrav i et retssamfund.

Krisecentre er opstået, ofte efter en hård og langvarig kamp med myndighederne, og er fantastisk overbelastede. Dette betyder, at behovet for bistand og hjælp er langt større, end man har villet erkende, og at de bestående love, regler og muligheder har været utilstrækkelige.

Idet jeg henviser til beslutningsforslagets tekst, ledsagende bemærkninger samt bilag, skal jeg anbefale beslutningsforslaget til hurtig og velvillig behandling.

Glistrup (FP):

Under henvisning til beslutningsforslagets tekst og bemærkningerne hertil tillader jeg mig som ordfører for forslagsstillerne herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ophavsretsnedtræpning.

(Beslutningsforslag nr. B 42).

Waldorff (VS):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af de gennemførte stramminger vedrørende supplerende dagpenge, vejrligsarbejdsløshed m.v.

(Beslutningsforslag nr. B 43).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Barsøe-Carnfeldt.

Formanden:

[Formanden]

Den pågældende har søgt om orlov i henhold til forretningsordenens § 42, stk. 3, litra c.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles den pågældende orlov som ansøgt fra og med den 12. januar 1983, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

Forhandling

Annelise Gotfredsen (KF):

Folketinget har nu vedtaget at meddele orlov til et medlem af folketinget og at indkalde stedfortræderen.

Som ordfører for udvalget til valgs prøvelse skal jeg herefter tillade mig at gøre indstilling om, at stedfortræderen godkendes som midlertidigt medlem af folketinget.

Hr. *Barsøe-Carnfeldt*, der nu står uden for partierne, blev ved folketingsvalget den 8. december 1981 valgt i Nordjyllands amtskreds som repræsentant for fremskridtspartiet, og i anledning af hans orlov indkaldes herefter 1. stedfortræder for fremskridtspartiet i denne amtskreds, læge *Finnur Erlendsson*.

Udvalget til valgs prøvelse har i et møde i dag behandlet denne sag, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling

Læge *Finnur Erlendsson* godkendes som midlertidigt medlem af folketinget fra og med den 12. januar 1983.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 132 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål til ministrene:

Formanden:

Det som nr. 2 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. S 441), der er stillet af *Lissa Mathiasen (S)* til ministeren for Grønland, udsættes efter spørgerens ønske til næste spørgetid.

Spm. nr. S 428

1) Til *undervisningsministeren* af:

Poulsaard (FP):

»Hvilke kommentarer har ministeren til forskningsleder ved amtskommunernes og kommunernes forskningsinstitut (AKF) *Palle Mikkelsens* udtalelser i *Berlingske Søndag* den 2. januar 1983, hvoraf fremgår, at folketinget mindst skulle have nedlagt 10 seminarier, og at det var en »kvart løsning«, at folketinget besluttede kun at nedskære med 5 seminarier?«

Skriftlig begrundelse

Spørgeren har med interesse læst ministerens bog »*Institutionernes Tyranni*« og også med interesse læst det svar, ministeren har givet *Glistrup* på dennes spørgsmål til ministeren (nr. S 93 af 25. oktober 1982). Af svaret fremgår, at vi egentlig kunne nedlægge samtlige seminarier indtil år 2000, uden at det ville gå ud over undervisningen i dette land. På baggrund af dette er det da fantastisk, at ministeren så hurtigt bøjede sig for den stærke pression, der fandt sted, og altså kun fandt frem til den »kvarte« løsning, som *Palle Mikkelsen* udtaler det.

Poulsaard (FP):

Det var med interesse, at jeg læste det svar, undervisningsministeren gav hr. *Glistrup* vedrørende spørgsmål nr. S 93 den 25. oktober 1982, hvor undervisningsministeren ganske klart og utvetydigt siger, at man kan stoppe alt, hvad der har med læreruddannelse at gøre, i dette århundrede, og alligevel vil man ikke få lærermangel. Det sagde undervisningsministeren.

Så jeg er lidt spændt på at høre, hvad nu undervisningsministeren har at sige til den kritik, som forskningsleder ved amtskommunernes og kommunernes forskningsinstitut. . .

Formanden:

[Formanden]

Det er helt nødvendigt, at der er ro i salen under spørgetiden, hvor vi bruger mikrofonerne på medlemmernes pladser.

Poulsgaard (FP):

Palle Mikkelsen har sagt i Berlingske Søndag den 2. januar 1983, at folketinget mindst skulle have nedlagt ti seminarier, og at det var en kvart løsning, folketinget kom frem til. Når man betænker, hvad ministeren har bedrevet, før han blev minister, hvor han har skrevet »Institutionernes Tyranni«, er vi nogle stykker, der synes, det var lidt for tidligt, at undervisningsministeren opgav. Jeg ved godt, at undervisningsministeren kan sige, at det var folketingets flertal, der ville dette. Men skulle undervisningsministeren ikke have kæmpet lidt hårdere nu? Det kunne også tyde på, at andre var inde på de tanker.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg må for det første gøre spørgeren opmærksom på, at regeringens oplæg til folketinget var, at vi skulle ned på 68 hold. Nu blev det altså 74 hold. Men selv 74 hold er en nedgang til under 40 pct. af, hvad der blev tilbudt for ti år siden, dengang den nuværende undervisningsminister skrev en bog, der hed »Institutionernes Tyranni«.

For det andet var der en lille fejl i det, spørgeren citerede, idet han glemte at føje til, hvad jeg tydeligt havde gjort opmærksom på: at vel kan man undvære alle seminarier i dette århundrede, uden at der bliver lærermangel i dette århundrede, men der vil blive stor lærermangel i begyndelsen af næste århundrede, hvis man helt standser produktionen af lærere. Det er den fortvivlede bølgebevægelse, vi har.

Hr. Poulsgaard kan utvivlsomt følge mig i følgende lille regnestykke. Lad os sige, at vi har præcis 75.000 lærere i folkeskolen, og at de i gennemsnit holder i 25 år. Det er højt sat, for mange bruger jo deres uddannelse til noget andet, andre går på deltid, nogle forsvinder helt ud af folkeskolen, nogle afgår ved døden, osv. Så skulle vi jo hvert år producere 3.000 folkeskolelærere, men det, vi er nede på nu, er noget, der ligner det halve af de 3.000. Måske melder der sig kun 1.200–1.300 – som jeg har sagt fra talerstolen mange gange: langt færre – og det vil altså sige, at vi er langt under det, som vi på lang

sigt skal have på vore seminarier. Det synes jeg også er fornuftigt, for derved overvintret vi så at sige på lavt blus. Men hr. Poulsgaard må ikke være i tvivl om, at der på længere sigt er brug for 25 seminarier med 4, 5, 6 spor, hvis vi skal reproducere de lærere, vi har.

Poulsgaard (FP):

Nu ved jeg ikke, om jeg skal takke, eller hvad jeg skal. Jeg ved godt, det er 10 siden ministeren har skrevet »Institutionernes Tyranni«, men jeg ved også, at der ikke er så lang tid fra oktober til januar. I oktober måned var ministeren tiltrådt og kunne nedlægge samtlige seminarier uden lærermangel i dette århundrede. Vi kunne jo have startet i 1995, så havde vi da i hvert fald sparet de penge i alle de år.

I øvrigt synes jeg, at ministeren er ved at tillægge sig en lidt uheldig vane. Jeg var en af dem, der sendte et lykønskningstelegram til ministeren, da han tiltrådte, fordi jeg tænkte, at der nu skulle til at ske noget nyt, og at det var tiltrængt, men så kommer ministeren nu med sit hvis og såfremt, og at der er lærere, der går over til andet arbejde, osv. Det har ministeren da ret i, men ministeren må også være opmærksom på, at klassekvotienterne bliver mindre og mindre, altså er der her muligheder at øse af. Der er også muligheder, hvad angår ferie og andre ting, som skolelærerne har. Derfor kan jeg ikke være helt tilfreds med svaret. Men all right, i første omgang er jeg vel nødt til at stille mig tilfreds.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

For det første vil jeg gerne takke for det pågældende lykønskningstelegram, og for det andet vil jeg sige til hr. Poulsgaard, som jo ligesom jeg har en liberal indstilling, at det da har spillet en rolle for mine overvejelser, at der nu som altid faktisk er unge mennesker, som har et brændende ønske om at blive lærere, og de søger en læreruddannelse vel vidende, at de muligvis ikke får et job før i midten af 1990'erne eller år 2000. Her må jeg tænke på, at det lige for tiden er vanskeligt at sige til disse lærere, at der er en hel masse andre steder, de kan gå hen og være sikre på at få beskæftigelse. Jeg nævner blot dette, at jeg lægger megen vægt på de unges

[Undervisningsministeren]

søgning, på deres frie forbrugsvalg. Jeg tror, at de unge vil komme i stærkt reduceret antal. Jeg tror, vi måske ender helt nede på 1.200, måske helt nede på 1.000 lærerstuderende om året. Hvis det sker, kan jeg garantere hr. Poulsgaard for, at vi får stor lærermangel, når vi kommer frem til år 2010. Hvis man fulgte hr. Poulsgaards råd om at lukke alting – hvad jeg ikke kunne have fået folketinget med til, men lad os nu sige, at vi havde gjort det – ville vi altså skulle have enten 25 8 spors seminarier omkring år 2000 eller også 50 4 spors seminarier, for så ville vi skulle producere 50.000 lærere i løbet af ganske få år.

Jeg indrømmer, at det er nogle smertelige bølgebevægelser, og jeg indrømmer, at vi kunne have taget hårdere fat på dette punkt, men jeg mener, at vi har fundet en middelvej, som også er økonomisk forsvarlig, som nemlig fører til, at vi ikke får alt for store ventepengeudgifter til alle de tjenestemænd, der er ansat på lærerseminarierne – det skal man også tage med – og derfor vil jeg altså bede hr. Poulsgaard om at se også de lyse sider i den sag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 443

3) Til *miljøministeren* af:

Margrete Auken (SF):

»Hvad har den svenske regering sagt til den dagsorden, folketinget vedtog den 9. december 1982, om at lade Barsebäckkomiteen undersøge forholdene vedrørende atomaffaldstransporterne, og hvilken kontakt har der i øvrigt været mellem den danske og den svenske regering, før den svenske regering meddelte sin beslutning om at give »Sigyn« tilladelse til at sejle med atomaffald gennem danske farvande til Frankrig?«

Margrete Auken (SF):

Da jeg formulerede mit spørgsmål til miljøministeren, gik jeg ud fra som en selvfølge, at der var afgået brev umiddelbart efter eller i hvert fald senest en uge efter, at vi havde haft debat og afstemning herinde, da miljøministeren var bekendt med, at sagen hastede. Så det er altså skrevet i en oprigtig tro på, at der var afgået et brev, og i en forhåb-

ning om, at den svenske regering naturligvis også havde svaret, inden man havde taget beslutningen.

Fredag eftermiddag får jeg at vide gennem Politiken, at miljøministeren først har skrevet til den svenske regering dagen efter, at beslutningen er truffet, og i den anledning vil jeg bede om sammen med svaret på mit spørgsmål at få en forklaring på den åbenlyse tilsidesættelse af folketinget, som jeg mener ligger i det. Jeg forstår godt regeringens problemer med at få udformet den dagsorden, som SF heller ikke stemte for, men regeringen og regeringspartierne stemte selv for den, og det må også gå ind i spørgsmålet.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

I forrige uge modtog jeg rapporten fra den svenske havarikommission angående atomtransportskibet »Sigyn«s grundstødning ved Barsebäck, og jeg har nu bedt miljøstyrelsen om en udtalelse om rapporten, som munder ud i følgende anbefalinger:

For det første: sejlrenden og mærkningerne af denne bør gås efter. For det andet: der bør udføres og dokumenteres nøjagtige manøvreprøver for »Sigyn«; instruktion og træning i manøvreringen skal udbygges for mandskab og lods. For det tredje: udsigtsforholdene på broen skal forbedres.

Denne rapport har jeg sendt til folketinget den 7. januar 1983.

De svenske myndigheder har orienteret statens institut for strålehygiejne om sejladserne for den nærmest kommende tid, og jeg synes, det er rigtigt at give folketinget oplysning om, hvornår det er. Ifølge disse oplysninger vil der ske sejlads fra Barsebäck mellem den 20. og den 23. januar. Fra Barsebäck sejler »Sigyn« til Ringhals, hvorfra det påregnes at afgå mellem den 21. og den 24. januar gennem Kattegat øst for Læsø og derefter nord om Skagen. Skibet medtager 2 transportbeholdere med affald fra hvert værk.

De svenske myndigheder har over for industriministeriets søfartsafdeling oplyst, at de tre nævnte anbefalinger er gennemført, dog er simulatorprøver indtil videre erstattet med praktiske manøvreprøver i den svenske skærgård. Disse prøver er ifølge de svenske myndigheder forløbet meget tilfredsstillende.

[Miljøministeren]

Desuden har de svenske myndigheder fastlagt regler om, at skibet kun må sejle ud og ind af havnene, såfremt der er meget gunstige vind- og strømforhold. De svenske myndigheder har endvidere oplyst, at man vil sende den endelige havarirapport til de danske myndigheder, når den foreligger.

Jeg har anmodet den svenske regering om, at der snarest optages forhandling om udvidelse af kommissoriet for Barsebäckkomiteen, således at kommissoriet også kommer til at omfatte en vurdering af sikkerheden ved transporterne af atomkraftaffald og -brændsel gennem Store Bælt og Øresund. Jeg har meddelt den svenske regering, at jeg er villig til at komme til Stockholm for at diskutere sagen, men jeg har endnu ikke fået svar. Forinden jeg rettede henvendelse til den svenske regering, fandt jeg det rigtigt at orientere Barsebäckkomiteen om det danske ønske. Komiteen holdt sit første møde. . .

Formanden:

Taletiden er meget overskredet.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Så vil jeg vente med resten af svaret til anden omgang.

Margrete Auken (SF):

Det er jeg selvfølgelig ked af, for hvor mange omgange skal vi så igennem, inden jeg får svar på det spørgsmål, jeg stillede? Det er uheldigt i denne sammenhæng.

Men jeg vil så tage fat i en enkelt ting, som jeg gerne vil have svar på i forlængelse af det, ministeren sagde nu. Jeg kan forstå, at den danske regering som sædvanlig har været fuldstændig passiv og har ladet svenskerne styre fra begyndelsen til slutningen. Hvad nu, hvis strøm- og vindforhold gør, at skibet ikke kan sejle ind i havnen ved Barsebäck og ligger og vipper ude i Øresund? Det hele går jo i gang, inden vi kommer ud af stedet i denne sag, og jeg vil gerne have helt tydeligt svar på, om der ikke har været nogen form for henvendelse på baggrund af den debat, vi har haft i folketinget, inden beslutningen blev taget.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg håber ikke, at fru Margrete Auken skal igennem alt for mange omgange, før svaret kommer.

Jeg vil gerne sige til fru Margrete Auken, at jeg har bedt den svenske regering om et møde nu, så vi kan få afklaret, om vi kan få kommissoriet udvidet.

Jeg rettede henvendelse til Barsebäckkomiteen for om muligt at få at vide, hvordan den ville være indstillet til at modtage et nyt kommissorium. Mødet blev afholdt den 21. december, og jeg havde ment det rigtigt, at vi først sikrede os Barsebäckkomiteens holdning over for det forslag, vi ville stille den svenske regering.

Jeg kan oplyse, at komiteens formand, den forhenværende norske statsminister Trygve Bratteli, var åben over for at behandle transporterne i komiteen, hvis de to regeringer blev enige om at udvide kommissoriet. Da vi fik det afklaret, rettede vi henvendelsen til den svenske regering. Der er altså ikke tale om en tilsidesættelse af folketingets beslutning.

Under debatten i folketinget den 8. december gav jeg løfte om at tage kontakt med den svenske regering for at få drøftet den generelle problemstilling, men jeg gav samtidig udtryk for, at jeg ikke fandt grundlag for at anmode om udsættelser af sejladserne. Jeg orienterede om, at vi netop var underrettet om, at svenskerne agter at genoptage sejladserne i januar, og det er det, jeg nu har givet meddelelse om.

Margrete Auken (SF):

Ministeren svarede ikke på spørgsmålet om, hvad der skulle ske, hvis skibet lå derude og ikke kunne komme ind. Ministeren har stadig væk, synes jeg, ikke taget den brede bekymring, der var herinde, alvorligt. Jeg forstår godt, at dette er en flovmand. Jeg forstår godt, at man er ked af det, efter at man har fundet sig i, at svenskerne har sendt både deres formelle problemer med kontrakterne med Frankrig og deres reelle problemer i hovedet på os, så de undgik ballade med den svenske befolkning i anledning af disse atomtransporter. Det har vi lammefromt fundet os i – ja, ikke jeg, men jeg har ikke vidst om det, for sagen har kørt helt tyst og stille. Det er lidt forbløffende, at man ikke i det mindste har sikret sig en eller anden form

[Margrete Auken]

for debat inden. Det er selvfølgelig pænt af ministeren, at han beder om at få et møde, og det ville da også være ualmindelig frækt, hvis de ikke sagde ja, men det kunne næsten ligne den svenske regering i denne sammenhæng, så jeg synes, vi må begynde at tale lidt tydeligere. Jeg vil altså gerne nu have svar på, om vi skal have denne plimsoller, som hverken kan sejle eller lade være, til at ligge og svuppe ude i Øresund med atomtransporter, hvis der er for dårlige vind- og strømforhold til at gå ind i havnen i Barsebäck.

Waldorff (VS):

Jeg vil gerne fastholde miljøministeren på spørgsmålet, hvorfor man ikke har rettet henvendelse til den svenske regering den 10. december eller måske allerede den 9. december efter vedtagelsen af dagsordenen her i folketinget. Ministeren kan tale om, at der ikke sker en tilsidesættelse af folketingets vedtagelse, men når folketinget klart siger – og det var oven i købet en slags kompromis, fordi regeringen var bange for, at noget endnu mere vidtgående skulle blive vedtaget – og regeringen bruger det og går ind på, at man skal prøve at få den svenske regering til at acceptere, at dette indgår i Barsebäckkomiteens kommissorium, er der ingen undskyldning for ikke med det samme at rette den henvendelse. Jeg vil spørge, hvordan man kan argumentere for, at den Barsebäckkomité, som jo er udpeget af regeringerne, skal spørges om det, som regeringen beslutter den skal sættes til.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil gerne svare hr. Waldorff først. Hvorfor har vi ikke rettet henvendelse den 10. december? Det besvarede jeg til fru Margrete Auken med, at vi fandt det rigtigst, at man underrettede Barsebäckkomiteen først om en udvidelse af dens kommissorium. Barsebäckkomiteen var anmodet om at tage fat på et ganske bestemt kommissorium. Vi fandt det urigtigt at forhandle med den svenske regering om udvidet kommissorium, før Barsebäckkomiteen var orienteret og vi fik denne positive tilkendegivelse. Det er baggrunden for, at henvendelsen først er afgået til den svenske regering den 7. januar 1983.

Hvad skal der ske, hvis skibet ligger i opørt vand og ikke kan komme ind til hav-

nen? Jeg forstår godt, siger fru Margrete Auken, at det er en flovmand.

Jeg finder aldeles ikke noget odioest i den fremgangsmåde, der er anvendt her. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at vi har med internationalt farvand at gøre, at vi har med en stats rettigheder til at sejle i dette internationale farvand at gøre, og at vi i folketinget har besluttet at tage kontakt med svenskerne med henblik på at få drøftet spørgsmålene om disse atomtransporter.

Jeg har den bedste formodning om, at den svenske regering vil modtage vores anmodning om denne forhandling positivt. Det er ikke lykkedes ved kontakter i dag at få aftalt et endeligt tidspunkt, men vi vil gøre, hvad vi kan for, at dette tidspunkt bliver rykket frem, sådan at forhandlingen med den svenske regering så vidt muligt kan foregå, før sejladserne går i gang.

Margrete Auken (SF):

Så vidt jeg erindrer debatten og vedtagelsen af den dagsorden, indgik det i hvert fald ikke, at Barsebäckkomiteen først skulle spørges. Man kan diskutere, om det indgik, at den slet ikke skulle have nogen indflydelse på sejladserne. Det er kedeligt, at socialdemokratiets ordfører ikke er til stede, for det var noget af det, vi drøftede med dem i definitionen af, hvad den komité skulle gøre, men den procedure, ministeren lægger frem her, indgik i hvert fald ikke, og derfor må vi stadig væk fastholde, at det er en tilsidesættelse af debatten og beslutningen herindefra.

Så vil jeg til sidst om dette med det internationale farvand sige, at det stadig væk er ganske utroligt belastende for det nordiske samarbejde, hvis det skal være Øresundskonventionen af 1857, der regulerer forholdene mellem Danmark og Sverige i en sådan sammenhæng. Det kan den svenske regering ikke være bekendt, og det kan den danske regering ikke være bekendt at acceptere. Jeg går ud fra, at vi på Nordisk Råds session kan tage sagen op og se, om det kan være sammenhængen. Men det berører ikke i første omgang os, at vi presser på i denne sag. Jeg vil gerne vide, med hvilken myndighed ministeren udsatte det, til Barsebäckkomiteen havde svaret.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

[Miljøministeren]

Det er korrekt, som fru Margrete Auken fremstiller det, at der ikke i debatten indgik noget om, at vi først skulle sikre, at Barsebäckkomiteen var underrettet om det nye kommissorium, lige så lidt som der i debatten indgik nogen tidsfrist for, hvornår samtalen med den svenske regering skulle foregå.

Vi har skønnet, at vi for at få det bedst mulige resultat ud af det og for at undgå en blokering i det videre arbejde med undersøgelsen i Barsebäckkomiteen først ville kontakte Barsebäckkomiteen, sådan at vi nu, når vi står over for forhandling med den svenske regering, ved, hvordan man stiller sig til sagen i Barsebäckkomiteen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 448

4) Til miljøministeren af:

Stavad (S):

»Agter ministeren i konsekvens af arbejdsministerens udtalelser om, at de nye dagpengeregler uheldige virkninger må løses af arbejdsgivere og arbejdstagere, at optage forhandlinger med henblik på at tilbyde fastansættelse af skovarbejdere, som i dag er beskæftiget inden for statsskovvæsenet, eller har ministeren andre anvisninger på de problemer, som de nye dagpengeregler indebærer for skovarbejderne?«

Skriftlig begrundelse

Skovarbejderne er en af de grupper, der bliver hårdest ramt af regeringens angreb på dagpengeområdet. Således vil skovarbejdergrupper blive ramt såvel af ændringerne for vejrligsdagpenge fra den 1. marts 1983 som af de allerede ikrafttrådte regler om supplerende dagpenge og af 10 timers reglen.

Arbejdsministeren har jo i forbindelse med de problemer på dagpengeområdet, som er påpeget af bygningshåndværkere, beskæftigede i fiskeindustrien, havnearbejdere m. fl., klart tilkendegivet, at det er regeringens opfattelse, at de opståede urimeligheder bør løses af arbejdstagere og arbejdsgivere.

Såfremt regeringen mener, at ansættelses- og overenskomstvilkårene skal tilpasses de nye dagpengeregler og ikke alene ramme lønmodtagerne, har ministeren her mulighed for at bevise det og gå foran ved ændrede

ansættelsesvilkår for de løstansatte skovarbejdere ved statsskovvæsenet.

Stavad (S):

Hensigten med spørgsmålet er et forsøg på at få opklaret, om det kun er mundsvejr, når arbejdsministeren har sagt, at dagpengelovgivningens ødelæggende virkninger skal løses over overenskomsterne. Hvis regeringen har, om jeg så må sige, reelle hensigter, forventer jeg, at staten vil gå foran med ændrede ansættelsesvilkår for de grupper, der er beskæftiget inden for de statslige områder, og som rammes hårdt af de regler, som regeringen har gennemtrumfet ved hjælp af fremskridtspartiet og det radikale venstre.

Det kan nævnes, at skovarbejderne typisk vil miste mellem 10.000 og 20.000 kr. i dagpenge som følge af de ændrede regler.

Jeg vil sige til miljøministeren, at jeg er opmærksom på, at dette er et spørgsmål, der lige så godt kunne have været stillet til finansministeren, da det er finansministeren, der forhandler overenskomsterne, men jeg har tillid til, at miljøministeren er den, der kender skovarbejdernes vilkår bedst, og derfor håber jeg, at jeg får et konkret svar af ministeren.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Skovarbejdere beskæftiget i statsskovene er ansat i henhold til overenskomst af 1981 om løn- og arbejdsforhold for skovarbejdere i statsskovvæsenet. Parterne i denne overenskomst er jo, som antydnet af spørgeren, finansministeriet og Specialarbejderforbundet i Danmark.

Spørgsmålet om eventuelle ændringer i overenskomstvilkårene for skovarbejderne i statsskovvæsenet som følge af de nye dagpengeregler er derfor et spørgsmål, som direkte henhører under de nævnte overenskomstparter.

Men jeg vil da godt sige, at jeg er opmærksom på, at de ændrede dagpengeregler kan have særlig betydning for skovarbejderne. Jeg tænker navnlig på de nye regler om vejrlig, som træder i kraft 1. marts i år. Skovarbejderne, som er timelønnede, har i statsskovvæsenet som helhed hidtil været ledige ca. 10 pct. af året på grund af vejrlig. De nye dagpengeregler virkning for skovarbejderne vil, således som der også er lagt op til på det

[Miljøministeren]

øvrige arbejdsmarked, kunne inddrages i de kommende overenskomstforhandlinger, og dette gælder også spørgsmålet om skovarbejdernes ansættelsesform, men jeg er selvfølgelig klar til at se på, om vi inden for de generelle rammer kan finde en løsning på de spørgsmål, der er rejst her.

Stavad (S):

Jeg vil gerne takke miljøministeren for svaret, og jeg har da i hvert fald, hvis jeg har tolket miljøministeren rigtigt, forstået, at der er vilje til at prøve at finde en løsning på problemet.

Miljøministeren nævner reglerne om vejrlig, som får virkning fra 1. marts 1983, men også de andre regler, som allerede er trådt i kraft, har en meget uheldig virkning for skovarbejderne, og jeg vil godt gøre ministeren opmærksom på, at det er direkte livsfarligt for skovarbejderne at arbejde under sådanne forhold i skoven. Det er ikke legetøj, man arbejder med, men meget farlige redskaber, og derfor håber jeg, at der kan findes en løsning.

Jeg synes dog nok, at jeg kunne have forventet et klarere svar gående ud på, at man fra regeringens side vil tilstræbe i konsekvens af de øvrige bestemmelser, man har indført på dagpengeområdet, at lave regler, som gav skovarbejderne inden for det statslige område en sikkerhed, så man kunne være murbrækker og dermed bevise, at man fra regeringens side ikke har ønsket, at det alene er lønmodtagerne, der skal bære byrden, men at også arbejdsgiveren skal være med. Derfor vil jeg godt supplerende spørge miljøministeren: er regeringen indstillet på, at de kommende overenskomster ikke alene skal forlænges, men også tilpasses, så også arbejdsgiveren kommer til at bære nogle af de ulemper, som de ændrede dagpengeregler indebærer? Og vil ministeren tage initiativ til at gå foran på det statslige område og dermed vise vejen for det private område?

Karl Nielsen (S):

Det er i fortsættelse heraf, jeg gerne vil spørge miljøministeren, om han vil henstille til finansministeren, at skovarbejderne under statskovvæsenet får andre ansættelsesvilkår, således at de ikke får denne meget store nedgang i indtjeningen.

Såfremt det er tilfældet, vil jeg godt spørge ministeren, hvordan han vil løse de samme problemer inden for det private skovvæsen, for dér er forholdet jo akkurat det samme.

Jeg vil godt understrege, som hr. Stavad gjorde det, at de motorsave, man anvender i skoven, er meget farlige, og vi ved, der er en meget stor mulighed for, at skovarbejderne i en periode, hvor det er dårligt vejr, fedtet, isslag, sne osv., under de nye vilkår vil fortsætte arbejdet og derved måske komme til skade, hvilket dels er meget uheldigt for den ramte, dels kan koste samfundet mange penge.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det er jo rigtigt, som begge spørgere antyder, at regeringen har lagt op til, at disse forhold skal drøftes under arbejdsmarkedsparternes forhandlinger, og som det blev sagt før fra en af spørgernes side, kunne dette spørgsmål lige så godt have været stillet til finansministeren. Jeg beder også om forståelse for, at disse forhandlinger mellem SiD og finansministeren nu bliver gennemført, men jeg vil gerne udtrykke min enighed med begge spørgerne med hensyn til de vilkår, som skovarbejderne har at arbejde under, og på den baggrund vil jeg, som jeg sluttede mit første indlæg med, give et positivt tilsagn om at prøve at løse nogle af spørgsmålene inden for de nuværende rammer.

Stavad (S):

Vil det sige, at ministeren vil henstille til finansministeren, at der findes en sikkerhed for skovarbejderne? Og skal det forstås sådan, at ulemperne ved de ændrede regler på dagpengeområdet ikke alene skal bæres af lønmodtagerne, men også af arbejdsgiverne, i dette tilfælde af de statslige arbejdsgivere? Hvilken merudgift, kunne man måske spørge, ville det så betyde for staten, men det skal jeg undlade, da jeg ikke forventer, at miljøministeren kan give et konkret svar på det.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Nej, det kan jeg selvfølgelig ikke, og jeg vil også på nuværende tidspunkt overdrage til finansministeren at gennemføre de forhandlinger, der nu skal gennemføres. Derfor

[Miljøministeren]

har jeg ikke yderligere kommentarer til de forhandlinger, der skal foregå.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 446

5) Til *forsvarsministeren* af:

Steen Folke (VS):

»Vil ministeren oplyse, om det kan tænkes, at der på Thulebasen findes elektroniske anlæg, der kan bruges til et amerikansk atomangreb på Sovjetunionen, og som det danske forsvarsministerium ikke har noget kendskab til?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge en bog, »Grønland – Middelhavets Perle«, der udkommer på forlaget Eirene i næste uge, er dette tilfældet. Dagbladet Information har de sidste tre dage foromtalt bogen. Bogen omtaler tre anlæg, »Giant Talk«, »OL-5« og »Green Pine«, som angiveligt kan bruges til et eventuelt amerikansk overrumplingsangreb på Sovjetunionen med atomvåben. Muligheden af et sådant angreb har i flere år været drøftet i USA i forbindelse med udviklingen af den såkaldte counterforce-strategi.

Ifølge Informations oplysninger skal signalsystemerne »Giant Talk« og »Green Pine« kunne bruges til at sende angrebsordre frem til amerikanske bombefly på vej mod Sovjetunionen, mens »OL-5«-anlægget via satellitter skaffer USA oplysninger af strategisk betydning.

Information bringer den 6. januar 1983 et interview med to kontorchefer i forsvarsministeriet, der benægter ethvert kendskab til de omtalte anlæg i Thule. Da Thulebasen officielt er et »dansk-amerikansk forsvarsområde«, rejser det unægtelig problemet, om danske myndigheder har tilstrækkelig indsigt i, hvad det amerikanske militær bruger basen til.

Steen Folke (VS):

Hvis denne sag har noget på sig, er det unægtelig en alvorlig sag. Kompetente fredsforskere hævder efter indgående studier af især amerikanske kilder, at USA har opført avancerede elektroniske anlæg på Thuleba-

sen i Grønland, der kan bruges til et overraskelsesangreb med atomvåben på Sovjetunionen.

Forsvarsministeriet benægter ethvert kendskab til disse anlæg. Den tidligere forsvarsminister, hr. Søgaard, der blev interviewet om sagen i TV-Avisen i går aftes, kendte heller ikke noget til den, men ville ikke udelukke noget.

Efter det oplyste drejer det sig ikke om nogle små elektroniske dippedutter, men om store, særdeles synlige anlæg. Sætter de danske forbindelsesofficerer på Thulebasen kikerten for det blinde øje? Ønsker forsvarsministeriet i virkeligheden ikke at vide noget om, hvordan USA, de amerikanske militære myndigheder, bruger basen? Det bliver spændende at høre forsvarsministerens svar.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Og det kommer nu:

De dansk-amerikanske forsvarsområder i Grønland, der omfatter installationerne i henholdsvis Thule og Søndre Strømfjord, er oprettet i henhold til overenskomsten af 27. april 1951 mellem USA og Danmark og tjener fælles formål inden for rammerne af det vestlige forsvarssamarbejde i NATO. Denne overenskomst er stadig gældende, og jeg har ingen grund til at tro, at den ikke overholdes.

I henhold til overenskomsten er der knyttet en dansk forbindelsesofficer til staben på hvert af forsvarsområderne, og fra amerikansk side skal man rådføre sig med ham i alle vigtige lokale anliggender, der berører danske interesser. Det er også pålagt forbindelsesofficeren at indberette om alle forhold af interesse. Der er således tale om en ordning, som fra dansk side må betragtes som tilfredsstillende, og som også har fungeret tilfredsstillende. Der er, som jeg også må understrege i relation til hr. Steen Folkes spørgsmål, tale om, at vi fra dansk side har indseende med, hvad der sker på forsvarsområderne.

Det er almindeligt kendt, at der i mange år på Thule har været en række varslings- og kommunikationssystemer, som der også henvises til i hr. Steen Folkes spørgsmål. Disse installationer er naturligvis gennem årene blevet tilpasset den teknologiske udvikling, men dette er sket, uden at deres grundlæggende funktioner som forsvarsanlæg er ble-

[Forsvarsministeren]

vet ændret. Påstanden om, at der findes elektroniske anlæg, der kan bruges til atoman greb på Sovjetunionen, er således ren spekulation.

Steen Folke (VS):

Må jeg forstå det på den måde, at det, som to kontorchefer i forsvarsministeriet er citeret for i dagbladet Information den 6. januar, ikke passer, nemlig at forsvarsministeriet ikke har noget kendskab til disse anlæg, der benævnes »Giant Talk«, »Green Pine« og »OL-5«? Må jeg forstå ministeren sådan, at til trods for, hvad kontorcheferne har udtalt, så kender man godt disse anlæg i forsvarsministeriet, ved udmærket, at de eksisterer, og at det, spørgsmålet så drejer sig om, er, hvad disse anlæg egentlig er beregnede til?

Nogle særdeles kendte fredsforskere har hævdet og dokumenteret, at disse anlæg kan bruges til et overraskelsesangreb med atomvåben på Sovjetunionen, et angreb, som amerikanerne har diskuteret i lang tid i forbindelse med udviklingen af den såkaldte counterforce-strategi.

Jeg vil gerne spørge: hvad baserer ministeren det på, når han siger, at det er ren spekulation, at disse anlæg kan have en sådan funktion? Ministeren taler om, at de blot er blevet tilpasset til den teknologiske udvikling. Der er afgørende forskel på, om anlæg er rene varslingsanlæg – og som sådanne er disse anlæg hidtil blevet fremstillet overalt – og så på, om det er et anlæg, der kan bruges f.eks. til at fremsende kommandoordrer til amerikanske bombefly lastede med atom-bomber om, at nu kan de gå til angreb i en given situation. Jeg vil gerne spørge ministeren: vil ministeren klart udelukke, at disse kommunikationsanlæg kan bruges i den funktion, som jeg lige har nævnt her? Det er bl. a. det, sagen drejer sig om.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Jeg vil godt først over for hr. Steen Folke understrege det, jeg sagde i mit svar: at der er sket en tilpasning i forhold til den teknologiske udvikling, men at selve den grundlæggende funktion som forsvarsanlæg ikke er ændret.

Med hensyn til de udtalelser, der har været fremme, og de interviewer, der har været

i aviserne, vil jeg sige til hr. Steen Folke, at jeg ikke her vil kommentere artikler i aviserne, men henviser til det svar, som jeg har givet. Det er det, sagen drejer sig om.

Med hensyn til selve anlæggenes karakter tror jeg også, hr. Steen Folke må forstå, at folketinget ikke er stedet, hvor man går ind i en detaljeret beskrivelse af disse anlæg.

Som sagt er der knyttet en dansk forbindelsesofficer til forsvarsområderne, den pågældende officer har fuldt indseende med, hvad der sker, vi får indberetninger, og vi har ikke grund til fra dansk side at være utilfredse med det samarbejde, der foregår deroppe.

Steen Folke (VS):

Ministeren siger, at han ikke vil udtale sig om, hvad kontorcheferne i hans ministerium siger. Det er dog ikke helt uvæsentligt. De benægtede ethvert kendskab til disse anlæg. Jeg må nærmest forstå på ministeren, at de har talt imod bedre vidende, at forsvarsministeriet var bekendt med disse anlæg, men i første omgang valgte at sige: det kender vi ikke noget til, ud fra en eller anden hemmeligholdelsesstrategi, men formentlig så har indset, at den holder ikke. Der er for god dokumentation med hensyn til disse anlægs eksistens, så nu bliver det til en diskussion om, hvad anlæggenes formål er, og her forsøger ministeren at svare udenom ved at sige, at han ikke vil gå ind i detaljerede beskrivelser. Det har jeg såmænd heller ikke fordret. Jeg sagde: vil ministeren udelukke, at disse kommunikationsanlæg i Thule kan bruges i forbindelse med fremsendelse af ordrer til f.eks. amerikanske bombefly lastede med atombomber om, at de kan gå til angreb og altså faktisk udløse atomkrig? Det var mit spørgsmål. Jeg kræver ingen tekniske specifikationer af, hvordan det sker osv. Jeg vil bare gerne have at vide, om disse anlæg er rent defensive – sådan er de blevet fremstillet hidtil – eller de også kan tjene en offensiv funktion.

Arentoft (FP):

Som forsvarsministeren nævnte, var der de tre forsvarsområder, der blev oprettet ifølge aftalen af 27. april 1951, nemlig Thule, Søndre Strømfjord og Narssarsuaq. Der er to tilbage, og som forsvarsministeren også

[Arentoft]

nævnte, er der forbindelsesofficer på Thule og i Søndre Strømfjord i dag. Disse forbindelsesofficerer indgår i staben de pågældende steder, og ministeren siger også, at man rådfører sig med forbindelsesofficererne. Derfor er mit spørgsmål: når der ingen indberetninger er om disse ting, som hr. Steen Folke spørger om, fra forbindelsesofficererne, er der vel heller ingen grund til at antage, at der er hold i rygterne. Er det korrekt?

Pelle Voigt (SF):

Da man i folketinget den 22. marts 1949 diskuterede forslag om Danmarks tilslutning til NATO, sagde den daværende udenrigsminister bl.a. – og jeg citerer fra side 34 i bogen »Grønland – Middelhavets Perle«:

»Traktaten er en defensiv forholdsregel, og jeg modtog som sagt udtrykkelige forsikringer fra udenrigsminister Acheson om, at der ikke under nogen omstændigheder ville blive gjort forsøg på at benytte Grønland til angreb mod noget fremmed land. Ingen baser inden for dette territorium vil blive benyttet til andet end forsvar af det nordatlantiske område.«

Jeg vil gerne bede forsvarsministeren helt klart bekræfte, at denne forsikring stadig står ved magt, og at det er den danske regerings opfattelse, at den skal stå ved magt.

Jeg vil tilføje to spørgsmål. Det første spørgsmål lyder: er det sådan, at der eksisterer et hemmeligt tillæg til aftalen om USA's militære aktiviteter på Grønland af 27. april 1951 om bl.a. det, som er kaldt operationslokalitet nr. 5? Og det andet spørgsmål: hvorfor har folketinget aldrig fået nogen oplysninger om disse ting?

Steenholdt (Grønl.):

Vi har krav på at vide, hvad der foregår ved forsvarspladserne i Grønland. Derfor vil jeg også spørge regeringen: hvad vil regeringen gøre, hvis det viser sig, at det er rigtigt, at amerikanerne har installeret en sådan dip-pedut, som man siger? Vil forsvarsministeren kræve nærmere forklaring om sagen fra amerikanernes side, og kan vi regne med, at forsvarsministeren giver nærmere besked til folketinget og Grønlands landsstyre?

Elisabeth Krog (KF):

Når hr. Steen Folke spørger forsvarsministeren, hvorvidt disse anlæg er rene varslingsanlæg eller de kan bruges til fremsendelse af ordrer om angreb på sovjetiske mål, vil jeg gerne spørge forsvarsministeren, om sådanne ordrer ikke kan fremsendes ad en hvilken som helst telefonlinje, man måtte have på Thulebasen.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Jeg skal først over for hr. Steen Folke understrege endnu en gang, at der er tale om varslings- og kommunikationsanlæg, og at deres grundlæggende funktion som forsvarsanlæg ikke er ændret.

Jeg vil gerne bekræfte hr. Arentofts fremsættelse.

Og til hr. Pelle Voigt vil jeg sige, at jeg synes, det var et godt citat, han havde af Gustav Rasmussen – tror jeg det var. Jeg synes, det var et vældig godt citat, for også heri understreges den defensive karakter, som også denne aftale har, og det står stadig ved magt.

Med hensyn til selve den aftale, der blev indgået i sin tid, vil jeg sige, at den ikke er ændret siden. Dens ord står stadig ved magt.

Til hr. Steenholdt vil jeg sige, at der netop set i forhold til Grønland og den grønlandske befolkning er en kontakt, idet også Grønlandsministeriet er inde i disse ting, at både udenrigs-, Grønlands- og forsvarsministeriet har kontaktholderne.

Fru Elisabeth Krogs spørgsmål mener jeg ikke umiddelbart at kunne besvare.

Steen Folke (VS):

Forsvarsministeren gentager, at der er tale om varslings- og kommunikationsanlæg, men det er ikke noget tilfredsstillende svar, hr. minister. Spørgsmålet er, om man ikke må anskue disse anlæg ud fra den særlige forsvarsstrategi, som bl.a. kan bestå i et præventivt angreb. Det er det, som counterforcestrategien, den amerikanske strategi, faktisk går ud på – muligheden af at lave et præventivt overraskelsesangreb som forsvar, nemlig for at forhindre Sovjet i at lave et sådant angreb. Og så er mit spørgsmål altså, om disse kommunikationssystemer faktisk kan bruges til udførelse af et sådant atomoverraskelsesangreb. Så kan man nok så meget sige, at det er nogle varslings- og kommunikationsanlæg. Jeg vil gerne have ministeren til at sige, om

[Steen Folke]

han kan udelukke, at dette er nogle anlæg, der kan bruges på den måde. Og så skal jeg i øvrigt sige, at uanset hvad ministeren siger, så bliver det ikke det sidste ord i denne sag.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Jeg føler ikke, at der for fjerde gang er grund til at understrege det, jeg har sagt. Jeg mener, mit svar til hr. Steen Folke har været klart. Hr. Steen Folke er ikke tilfreds. Det må jeg beklage, men jeg har ikke yderligere kommentarer.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Waldorff: spm. nr. S 286–292, 373 og 381

Anne Grete Holmsgård: spm. nr. S 297 og 330

Pelle Voigt: spm. nr. S 307, 357 og 399–401

Erling Jensen: spm. nr. S 308

Svend Heiselberg: spm. nr. S 314

Grethe Kindberg Jørgensen: spm. nr. S 320

Knud Lind: spm. nr. S 322

Bente Juncker: spm. nr. S 323 og 351

Dræbye: spm. nr. S 324

Birgith Mogensen: spm. nr. S 325 og 345

Riishøj: spm. nr. S 331, 347, 404 og 426

Ingerlise Koefoed: spm. nr. S 332

Poulsgaard: spm. nr. S 333–335

Bjørn Elmquist: spm. nr. S 336

Askjær Jørgensen: spm. nr. S 337, 377–379 og 407

Bernhard Baunsgaard: spm. nr. S 338, 344 og 361

Agerschou: spm. nr. S 339–343

Lilli Gyldenkilde: spm. nr. S 348

Finn Jørgensen: spm. nr. S 349

Inge Krogh: spm. nr. S 350

Barsøe-Carnfeldt: spm. nr. S 352, 372 og 389

Lohmann: spm. nr. S 353 og 354

Maisted: spm. nr. S 355, 356 og 410

Collet: spm. nr. S 358

Lawaetz: spm. nr. S 359

Yvonne Herløv Andersen: spm. nr. S 360

Tinning: spm. nr. S 362

Holger K. Nielsen: spm. nr. S 363

Birthe Hansen: spm. nr. S 365 og 398

Grethe Lyngs: spm. nr. S 368

Dohrmann: spm. nr. S 374

Steen Folke: spm. nr. S 375, 386 og 387

Tommy Dinesen: spm. nr. S 380, 383–385 og 392

Karl Nielsen: spm. nr. S 382

Alice Faber: spm. nr. S 390 og 391

Ebba Strange: spm. nr. S 393–395

J. K. Hansen: spm. nr. S 402

Annelise Gotfredsen: spm. nr. S 403

Bjørn Poulsen: spm. nr. S 408

Jytte Andersen: spm. nr. S 409 og 411

Glistrup: spm. nr. S 413

Steffensen: spm. nr. S 415

Glensgård: spm. nr. S 417

Arne Jensen: spm. nr. S 424

Spm. nr. S 286

Til miljøministeren (26/11 82) af:

Waldorff (VS):

»Vil ministeren tage initiativ til, at man i Danmark på linie med USA og Japan påbegynder indførelse af blyfri benzin?«

Begrundelse

I såvel USA som Japan er blyfri benzin tilgængelig for forbrugere. I USA har alle nye biler siden 1975 skullet være konstruerede, så de kan køre på blyfri benzin.

Flere og flere undersøgelser viser, at det er nødvendigt at fjerne bly fra benzin. Allerede i 1979 skrev miljøstyrelsen, at man på længere sigt ville stræbe efter, at ingen børn havde mere end 10 µg bly/l blod, mens en undersøgelse viste, at de mest belastede børn i Danmark havde 16 µg. Philippe Grandjean henviser til undersøgelser, der siger, at mange danske børn har over 120 µg bly/l blod (Ugeskrift for Læger, 21/6 82), og at dette niveau i England har vist sig at kunne give nedsat intelligens og psykiske problemer hos skolebørn. Samtidig viser andre undersøgelser, at bly fra benzin er skyld i 30–70 pct. af vores samlede indtagelse af bly.

Børn er særligt belastede, idet de kan skades af mindre mængder bly end voksne. Det gælder i endnu højere grad for fostre. Samti-

[Waldorff]

dig belastes børn i tættrafikerede byområder særlig kraftigt, idet f.eks. støv på fortove eller legepladser her vil indeholde ca. 100 gange så meget bly som støv uden for byerne.

Endelig ophobes bly i særlig grad i planter, især bladgrøntsager som salat, spinat og grønkål. Efterhånden må man mere og mere fraråde at dyrke disse grøntsager nær trafikerede veje.

I Italien har man direkte lavet forsøg med at tilsætte en anden bly-isotop til benzin, således at denne bagefter kunne skelnes fra anden blyforurening. Man så, at den nye bly-isotop blev genfundet i støv langs vejene og i løbet af nogen tid i blodet hos mennesker. Man kunne også se, at den blev genfundet hurtigere i børns blod end i voksnes (refereret i »Omfanget af helserisiko vedrørende tungmetalbelastning i den norske befolkning«, Statens Forurensningstilsyn, Norge, 1980).

Der er således ingen tvivl om, at der skal gøres noget ved blyforureningen, og at bilernes benzinbly her udgør en meget væsentlig del.

Besvarelse (21/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har udtalt følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Af de undersøgelser, miljøstyrelsen lod udføre i 1977-1979, fremgik, at blyindholdet i blodet hos et mindre antal småbørn i hovedstadsområdet, hvis fædre ikke var særligt udsatte for bly på arbejdspladsen, varierede mellem 2 og 17 mikrogram (μg) bly pr. 100 ml blod (20-170 $\mu\text{g/l}$).

Det fremgik også, at skadevirkninger i form af f.eks. egentlig blodmangel først optræder ved blyniveauer omkring 40 $\mu\text{g/l}$ 100 ml. Man påpegede også specielt for børnenes vedkommende den meget ringe sikkerhedsmargen, der er mellem blodblyniveauer, som giver klinisk påviselige virkninger, og de nuværende niveauer i befolkningen.

Det er derfor miljøstyrelsens opfattelse, at der er gode sundhedsmæssige argumenter for at stræbe mod, at blybelastningen nedbringes mest muligt.

Fjernelse af blyindholdet i benzin kan imidlertid ikke gennemføres uden videre. Det kræves dels, at der kan fremskaffes blyfri

benzin, dels, at den danske bilpark kan anvende blyfri benzin.

Hvis man fjernede blyet fra den eksisterende benzin, ville oktantallet sandsynligvis blive så lavt, at benzinen kun kunne anvendes i få biler. I Sverige har man beregnet, at det efter visse investeringer på de svenske raffinaderier vil være muligt at producere en blyfri benzin med oktantal 93. Man har ligeledes i Sverige vurderet, at omkring 20 pct. af bilparken i 1980 ville kunne køre på en sådan benzin.

Den blyfri benzin, der markedsføres i USA, har et oktantal omkring 92 og vil således ikke kunne anvendes i ret mange europæiske biler. Den primære årsag til, at man i USA indførte blyfri benzin, var i øvrigt, at dette var påkrævet af hensyn til de katalysatorer, som siden 1975 blev installeret i udstødningssystemerne i de fleste amerikanske biler for at overholde kravene til udslip af kulilte, kvælstofoxider og kulbrinter.

Indførelse af blyfri benzin er således ikke noget, der kan foretages af et enkelt land fra den ene dag til den anden. Det kræver samarbejde mellem alle europæiske lande og forudsætter, at nye biler konstrueres til lavoktanbenzin.«

Spm. nr. S 287

Til miljøministeren (26/11 82) af:

Waldorff (VS):

»Vil regeringen tage initiativ til, at EFs direktiv om blyindhold i benzin ændres, så det ikke længere forbyder medlemsstaterne at anvende blyfri benzin?«

Begrundelse

EF har i direktiv 78/611 fastsat, at motorbenzin skal indeholde mindst 0,15 g bly/l. Man kan undre sig over, at EF på denne måde påbyder, at der skal ske blyforurening fra biler. Det skyldes, at EF ikke bekymrer sig særligt om forureningen, men derimod vil sikre, at bilindustrien kan afsætte sine biler, som er konstrueret til at skulle køre med blytilsætning (i modsætning til amerikanske biler). Og så tager man gerne forureningen med i købet for at sikre det fri marked. Dette urimelige direktiv bør naturligvis fjernes hurtigst muligt.

Besvarelse (21/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Regeringen er meget opmærksom på, at selv små koncentrationer af bly i det menneskelige legeme på lang sigt kan have skadelige virkninger, ikke mindst hvad angår udsatte befolkningsgrupper som f.eks. små børn. Blyforurening har mange kilder. En af dem er benzin.

I henhold til EF-direktiv nr. 78/611/EØF af 29. juni 1978 må de enkelte medlemslande fra 1. januar 1981 ikke markedsføre benzin med et blyindhold højere end 0,40 g/l. Direktivet giver de enkelte medlemslande mulighed for at fastsætte lavere grænseværdier. Det fastsatte højeste indhold af bly må dog ikke være lavere end 0,15 g/l, men der er intet til hinder for at markedsføre benzin med lavere blyindhold. I de lande, som indfører denne grænse – således som Danmark har gjort – kan man forvente blyindhold i benzinen i området 0,10–0,15 g/l.

Dette direktiv er derfor et skridt i den rigtige retning. På lidt længere sigt er den foretagne reduktion imidlertid ikke tilstrækkelig, og det er heller ikke tilstrækkeligt kun at koncentrere sig om bly i benzin.

Der er under kommissionen nedsat en arbejdsgruppe (ERGA, EEC Regulations Global-Approach), som har til formål at vurdere behov og tekniske muligheder for på længere sigt at reducere bilernes emission af forurenende stoffer, herunder bly. En rapport fra denne gruppe skal foreligge inden 30. juni 1983.

På EF-ministerrådsmødet (miljø) den 17. december 1982 har man fra dansk side fremført, at der efter dansk opfattelse kræves en yderligere indsats for at mindske al slags blyforurening, og tilsagt sin fulde støtte, i det omfang sådanne bestræbelser hensigtsmæssigt kan fremmes på EF-plan.

Spm. nr. S 288

Til miljøministeren (26/11 82) af:

Waldorff (VS):

»Vil ministeren i anledning af, at Norge indfører kræftfremkaldende af benzinstandere for at advare brugerne mod den kræftfremkaldende benzen, tage initiativ til, at det samme sker i Danmark?«

Begrundelse

Benzen er et kræftfremkaldende stof – oven i købet et af de få, som er internationalt anerkendt på baggrund af studier af mennesker, som har været udsat for det. Derfor må produkter, der indeholder mere end 0,2 pct. benzen, ikke udleveres til privatpersoner, medmindre disse har fået rekvisition hos politiet. Ligeledes skal produkterne mærkes som gifte med advarselssætningen »Fare for uheldelig skadevirkning«.

Imidlertid er motorbenzin, som indeholder 7–8 pct. benzen, undtaget fra alle disse regler. Der er ingen sundhedsmæssig begrundelse herfor, idet benzen netop i høj grad fordampes fra motorbenzin. Derfor har man da også i Norge besluttet at behandle benzin på lige fod med andre benzenholdige produkter. Det skal derfor fra næste år mærkes med advarselssætningen »Kan fremkalde kræft«.

Der er således heller ingen saglige begrundelser for fortsat at forholde de danske forbrugere denne information.

Besvarelse (21/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Spørgsmålet har været forelagt miljøstyrelsen, der har udtalt følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Miljøstyrelsen har ikke aktuelle planer om at ændre de gældende regler om mærkning af benzinstandere, hvori der allerede nu advares mod nogle af motorbenzinens farlige egenskaber.

Miljøstyrelsen er orienteret om de norske planer om at kræve kræftfremkaldende af benzinstandere og vil følge erfaringerne herfra.

Miljøstyrelsen kan være enig i den bedømmelse af benzens farlighed, som har ført til det norske mærkningsforslag. Man er imidlertid af den opfattelse, at indholdet af benzen er ét blandt flere risikomomenter ved motorbenzin.

I forbindelse med den kommende revision af bekendtgørelse nr. 349 af 16. juni 1977 om anvendelse af farlige stoffer til specielt angivne formål, hvori de gældende regler for mærkning af benzinstandere findes, vil miljøstyrelsen derfor også se på mulighederne for at sikre en bedre information om motorben-

[Miljøministeren]

zins farlige egenskaber, f.eks. ved udarbejdelse af særligt informationsmateriale.«

Spm. nr. S 289

Til miljøministeren (26/11 82) af:

Waldorff (VS):

»Vil ministeren tage initiativ til, at der i Danmark på linje med en række andre lande indføres en maksimal grænse for indhold af benzen i benzin?«

Begrundelse

Flere lande, f.eks. Sverige, Norge og Schweiz, tillader maksimalt 5 pct. af det kræftfremkaldende benzen i motorbenzin, mens der i Danmark ikke er nogen grænse. En sådan grænse er naturligvis udtryk for en meget begrænset forbedring, men dog en vis begrænsning af menneskers udsættelse for dette kræftfremkaldende stof.

Besvarelse (21/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har udtalt følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Benzen er et stof, som opstår i forbindelse med en række af de raffinaderiprocesser, som er indført for at opnå en ønsket benzin-kvalitet. Det er altså ikke et stof, der som bly tilsættes benzin.

Der eksisterer tekniske muligheder for at fjerne benzen fra benzin, men disse processer må betragtes som meget omkostningskrævende.

Benzen har lavt kogepunkt og kan derfor forekomme i relativt høje koncentrationer specielt ved tankstationer på grund af fordampning.

Det er påvist, at benzen kan påvirke centralnervesystemet og give anledning til leukæmi.

Dette er årsagen til, at man i en række lande har fastsat regler om det maksimalt tilladelige benzenindhold i benzin. I Sverige, Norge og Schweiz er således fastsat en grænseværdi på 5 pct.

Da benzen har et højt oktantal, kan der være en risiko for, at man via raffinaderiprocesserne søger at forøge benzinens indhold af benzen i forbindelse med den reduktion af blyindholdet, som foregår i de fleste lande.

Miljøstyrelsen er opmærksom på denne problemstilling, og samtidig med, at der blev truffet beslutning om en reduktion af blyindholdet i benzin til 0,15 g/l, iværksattes et måleprogram for at følge udviklingen af benzenindholdet i benzin.

En gang om året udtages stikprøver af samtlige benzinmærker, der markedsføres i Danmark, og disse prøver analyseres for benzen-, toluen- og aromatindehold.

Målinger er foreløbig foretaget i 1981 og 1982 med følgende resultat:

	Antal målinger	Superbenzin (%)		Normalbenzin (%)	
		gennemsnit	område	gennemsnit	område
1981	12	4,4	1,8-6,4	3,6	0,9-5,7
1982	11	4,4	2,6-5,4	3,6	1,5-5,2

Som det ses, ligger gennemsnitsindholdet af benzen i benzinen under de ovenfor nævnte grænseværdier for Norge, Sverige og Schweiz.

Miljøstyrelsen finder, at det foreløbig er tilstrækkeligt at følge udviklingen på området. Såfremt det imidlertid viser sig, at der sker en væsentlig ændring, kan det blive nødvendigt med en egentlig lovgivning.«

Spm. nr. S 290

Til miljøministeren (26/11 82) af:

Waldorff (VS):

»Hvad vil ministeren foretage i anledning af, at undersøgelser viser, at forureningen i Nørrebrogade i København med en række kræftfremkaldende stoffer, som vides overvejende at stamme fra biler, ligger på et niveau svarende til de værste amerikanske storbyers?«

Begrundelse

Det siges ofte i officielle rapporter, at luftforureningen i Danmark ligger på et ret lavt niveau, hvorfor der ikke er særlig grund til

[Waldorff]

bekymring. Dette siges på baggrund af måleprogrammer, som kun omfatter måling af svovldioxid og partikler og i nogle tilfælde kvælstofilter, syrer og salte samt i enkelte tilfælde bly m.v.

Der bliver imidlertid ikke foretaget målinger af de kræftfremkaldende såkaldte PAH-forbindelser, som stammer fra biludstødning. Disse er blevet målt i Nørrebrogade af en gruppe biologer (Ågård m.fl., Ugeskrift for Læger den 7. juni 1982). De konkluderede, at forureningen med disse kræftfremkaldende forbindelser er lige så høj som i de hårdest belastede amerikanske storbyer.

Disse forhold kan være en del af forklaringen på, at hyppigheden af lungekræft er langt større i København end på landet. Myndighederne har altid søgt at forklare denne forskel med forskel i rygevaner, men dette kan kun forklare en del af forskellen i lungekræftshyppigheden.

Besvarelse (21/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har udtalt følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Med den i dag tilgængelige opsamlings- og analyseteknik er det muligt at isolere og identificere en række polycykliske aromatiske kulbrinter (PAH) i bilers udstødningsgas. Flere af disse forbindelser vides at være kræftfremkaldende og giver positiv reaktion i den såkaldte Ames-test. Denne test afslører kemiske stoffers evne til at ændre arveanlæggene (mutagenicitet) og dermed en mulig kræftfremkaldende effekt.

Det er derfor ikke overraskende, at luft opsamlet tæt ved trafikerede områder ved den nævnte test udviser større mutagenicitet end prøver opsamlet i ubelastede områder.

En årsag til, at der i f.eks. København (ligesom i visse andre nordiske byer) set i internationalt perspektiv kan være relativt store mængder af muligt kræftfremkaldende stoffer, menes bl.a. at være de meteorologiske forhold. Specielt i vinterhalvåret ses der ofte stabile vejrforhold, der giver dårlig spredning af forurenende stoffer. Den lave temperatur betyder endvidere en langsommere omdannelse og nedbrydning af mange af stofferne. Det har desuden vist sig, at benzinmotorerne udsender større mængder forurenende stof-

fer, mens motoren er kold, hvilket også kan være medvirkende til det højere forureningsniveau. Dette er i øvrigt i overensstemmelse med de konklusioner, der netop er meddelt Nordisk Ministerråd fra en nordisk samarbejdsgruppe om biludstødning.

Hvis man analyserer årsagerne til de i dag konstaterede tilfælde af lungekræft, er det en almindelig opfattelse, at den overvejende miljøfaktor af betydning for opståen af lungekræft er tobaksrygning. Den højere forekomst blandt ikke-rygere i byerne tyder dog på, at luftforurening på arbejdspladser og i udeluften er en medvirkende årsag til sygdommens opståen. Dette var også konklusionen i en rapport, som miljøstyrelsen og sundhedsstyrelsen udsendte i 1978 om luftkvalitet og sygelighed.

I udenlandske rapporter vil man kunne se angivelser af, at luftforureningens betydning for forekomsten af kræfttilfælde skønnes at være højst 1-2 pct. Luftforureningens betydning for lungekræft forventes dog at være noget større.

På kort sigt vil forureningen især kunne nedbringes i forbindelse med den løbende trafikplanlægning (omlægning af trafik, adskillelse af trafik og bolig osv.) samt ved strengere krav til bilernes justering.

På lidt længere sigt er det sandsynligt at indførelse af katalytiske efterforbrændere i bilers udstødningsystem vil kunne reducere udslippet af de organiske kulbrinter. Denne løsning skal imidlertid ses i nær tilknytning til problemer omkring udslip af andre forurenende stoffer som f.eks. kulilte og kvælstofoxider, og det er samtidig en løsning, som kræver anvendelse af blyfri benzin.«

Spm. nr. S 291

Til *miljøministeren* (26/11 82) af:

Waldorff (VS):

»Agter ministeren at tage initiativ til, at alternative drivmidler udvikles/tilpasses, således at de kan anvendes i danske biler, busser og lastbiler?«

Begrundelse

Der tænkes på methanolblandet, blyfri benzin kombineret med efterforbrændere, anvendelse af gas, enten flydendegjort flaskegas (LPG) eller naturgas, og el-drift. Der er til-

[Waldorff]

strækkelige beviser for, at forureningen fra benzindrevne biler er så alvorlig, at der må findes et alternativ – samtidig med at der bør arbejdes på en begrænsning af privatbilismen, bl.a. ud fra forureningsmæssige hensyn. Øget anvendelse af dieseldrift er ikke noget alternativ, selv om diesel ikke indeholder bly, idet det giver mere sod og samme forurening med PAH-forbindelser.

Der er imidlertid andre muligheder, som kan bedre radikalt på forureningen. Blyfri benzin er en mulighed, blot man kræver, at nye biler skal være indrettede til det. Det bør kombineres med tilsætning af methanol (træsprit), hvorved forureningen med PAH-forbindelser nedbringes (samtidig med at det i øvrigt giver en besparelse af råolie). Til gengæld forøges forureningen med aldehyder. Derfor bør løsningen desuden kombineres med påbud om anvendelse af efterbrændere, hvilket vil nedsætte forureningen med såvel PAH-forbindelser som aldehyder.

En anden aktuel mulighed er anvendelse af gas. Ud fra en forureningsmæssig synsvinkel bør naturgas foretrækkes, hvilket allerede bruges i Norditalien. Dette vil dog give en forøgelse af bilernes vægt, idet gassen skal ligge i trykbeholder. Desuden vil der muligvis være sikkerhedsmæssige problemer, idet naturgas ikke kan omdannes til væskeform, men skal holdes under højt tryk. Såfremt disse problemer skulle vise sig uoverstigelige, kan man i stedet anvende flydendegjort gas (LPG), som stadig er en stor miljømæssig fordel i forhold til benzin, selv om den ikke er helt så ren som naturgas.

Anvendelse af el-drevne biler ligger nok lidt længere ude i fremtiden, idet de typer, der er på markedet i dag, har ret kort aktionsradius, samtidig med at de er ret tunge.

Besvarelse (21/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har udtalt følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Arbejdet med udvikling af andre drivstoffer til biler end benzin er i dag langt fremme.

På markedet har man i lang tid haft LPG- (flaskegas-)biler og dieseldrevne biler.

LPG-biler er mindre forurenende end benzindrevne biler og kræver ikke blytilsætning.

Imidlertid vil det næppe være muligt at producere LPG i mængder, som gør en større udbredelse mulig. I dag er man også nødt til at konstruere bilerne, så de kan køre både på LPG og på benzin, fordi distributionsnettet for LPG kun er lidt udbygget.

Der er andre perspektiver i anvendelsen af methanol (træsprit), fordi dette produkt kan fremstilles ud fra kul eller naturgas. En vis interesse knytter sig også til anvendelse af ethanol (drikkealkohol).

Anvendelse af de nævnte alkoholer i rå tilstand kræver ændrede motorer og er næppe realistisk på kort sigt.

Derimod kan man ved iblanding af 10–15 pct. i benzin efter visse mindre modifikationer stadig anvende eksisterende motorer. Der er dog mindre, tekniske problemer ved denne anvendelse, men disse anses for at kunne løses.

For at belyse problemerne er der inden for de sidste år iværksat store forsøgsprojekter i både Vesttyskland og Sverige.

Anvendelsen af alternative drivstoffer har været grundigt gennemgået i en arbejdsgruppe under EF-Kommissionen, hvor energistyrelsen repræsenterede Danmark. Rapporter er udarbejdet (i 1981–1982) omkring anvendelse af methanol, ethanol, syntetisk benzin og LPG.

Set ud fra et miljømæssigt synspunkt vil der være visse fordele ved at anvende alkohol/benzin-blandinger i forhold til ren benzin. Der kan forventes en reduktion i emissionen af kulilte og kulbrinter. Til gengæld konstateres der ved de fleste forsøg en væsentlig forøgelse i emissionen af aldehyder (ubehagelig lugt). Det er lidt usikkert, hvorledes emissionen af kvælstofoxider påvirkes, idet det tilsyneladende afhænger en hel del af motorens justering.

Om man bør fremme en udvikling mod mere udbredt anvendelse af alkohol/benzin-blandinger, må efter miljøstyrelsens opfattelse afhænge dels af, om igangværende forsøg viser, at de tekniske problemer kan løses, dels af en afvejning af de økonomiske problemer, som anvendelsen af disse brændstoffblandinger vil medføre.«

Spm. nr. S 292

Til *miljøministeren* (26/11 82) af:

Waldorff (VS):

»Har ministeren overvejet konsekvenserne af, at de forringelser af den kollektive trafik, som er indeholdt i spareplanerne, vil føre til øget privatbilisme og dermed øget forurening?«

Besvarelse (21/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg kan oplyse, at ministeriet for offentlige arbejder ikke skønner, at de budgetforbedringer, som gennemføres for den kollektive trafik i 1983, vil føre til mærkbare forskydninger i forhold til den aktuelle benyttelse af individuelle henholdsvis kollektive trafikmidler.

Der foreligger således ikke noget aktuelt grundlag for at gå ind i overvejelser af den art, som er indeholdt i spørgsmålet.

I øvrigt kan jeg oplyse, at miljøstyrelsen løbende følger det arbejde, der foregår på området i international regie, herunder bl.a. de projekter, der gennemføres i OECD, hvor de miljømæssige konsekvenser af alternative trafikstrategier i de forskellige OECD-lande belyses.

Miljøstyrelsen er desuden ved at sætte et arbejde i gang, der skal sætte styrelsen i stand til at foretage miljømæssige vurderinger og prioriteringer af forskellige trafikstrategier, idet der vil blive lagt særlig vægt på trafikens luftforureningsmæssige virkninger.

Endelig arbejder miljøministeriet sammen med Haderslev kommune på et projekt om trafikens betydning for miljøet og befolkningens levevilkår.

Resultatet af dette arbejde vil kunne skabe en bedre baggrund for at lade de miljømæssige konsekvenser indgå i den fremtidige prioritering af trafikstrategier.

Spm. nr. S 297

Til *finansministeren* (29/11 82) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Hvornår får de personer, der skal fyres som følge af regeringens politik om det statslige personaleforbrug, meddelelse om, at de er sagt op?«

Begrundelse

Man kan gå ud fra, at nogle af de stillinger, der omtales i notat fra budgetdepartementet om retningslinjer for begrænsning af det statslige personaleforbrug af 28/10 82, er stillinger, der netop nu er under besættelse eller netop er besat, bl.a. med folk, der skal stå for gennemførelse af jobskabelsesordningen. De personer, der netop er blevet ansat – eller som netop i denne tid ansættes – står i en helt uoverskuelig position, hvis regeringen holder fast ved, hvad der er fastlagt i budgetdepartementets retningslinjer. De kan se i øjnene, at de om ganske kort tid får meddelelse om, at de igen er sagt op.

Formentlig vil også andre personalegrupper blive ramt, og der burde for længst have været orienteret om disse planer. Hvis regeringens spareplaner skal gennemføres fra 1/1 83, betyder det, at flere af de nys ansatte efter bl.a. jobskabelsesordningerne allerede på det tidspunkt står uden arbejde igen.

Besvarelse (14/12 82):

Finansministeren (Christoffersen):

Antallet af midlertidige stillinger, der udløber i løbet af de næste 3 år, udgør omkring 1 procent af det samlede statslige personale.

Den naturlige afgang som følge af pensionering eller overgang til andet arbejde er langt mere end 1 procent over en 3 års periode. Der vil derfor i langt de fleste tilfælde blive tale om naturlig afgang og ikke om afskedigelser.

Midlertidige stillinger er ikke noget nyt begreb, og de personer, der er ansat i midlertidige stillinger, er i almindelighed udmærket klar over, at der er tale om en sådan stilling, idet det normalt fremgår direkte af de pågældendes ansættelsesbrev.

I de tilfælde, hvor regeringen har gjort allerede permanent oprettede stillinger midlertidige, er det de enkelte ministeriers ansvar, at de personer, der allerede måtte være ansat i sådanne stillinger, får besked om den nye situation, så snart finansloven for 1983 er vedtaget. Man skal her være opmærksom på, at der kun har været tale om at gøre stillinger midlertidige, som er oprettet i løbet af 1982 – og altså ikke stillinger, der er oprettet tidligere – og at disse stillinger i alle tilfælde tidligst falder bort pr. 1/4 1984. Der er ikke tale om, at personer, der lige er blevet ansat, skal afskediges med kort varsel igen.

[Finansministeren]

For ansatte i midlertidige stillinger gælder, at selve opsigelsen kan ske på to måder. Enten fremgår det direkte af den pågældendes ansættelsesbrev, at vedkommende kun er ansat til et helt bestemt tidspunkt, og yderligere varsel er således ikke nødvendigt. Eller også fremgår det af ansættelsesbrevet, at den pågældende er ansat i en midlertidig stilling og således må påregne at blive sagt op, men den konkrete opsigelse sker med det varsel, der er fastsat for den pågældende personalekategori – som regel funktionærlovens regler om 3 måneders opsigelsesvarsel.

Spm. nr. S 307

Til *forsvarsministeren* (30/11 82) af:

Pelle Voigt (SF):

»Vil ministeren udvirke en kommissionsundersøgelse af omstændighederne omkring den danske bevilling til nye raketanlæg og NATOs infrastukturprogram?«

Begrundelse

Det er afgørende for folketingets videre behandling af sagen, at der foretages en fuldstændig opklaring af omstændighederne ved anlægsbevillingen, herunder hvilket ansvar der eventuelt kan gøres gældende over for tidligere og nuværende ministre, samt Danmarks muligheder for at standse bevillingen og kræve de allerede udbetalte midler tilbagebetalt.

Det må klart fastslås, at det fortsat er det danske folketingets flertal og ikke NATO, der bestemmer, hvad de danske skatteyderes midler skal bruges til. Der må ikke kunne indgås endeligt bindende aftaler om forsvarsudgifter uden om et flertal i folketing og finansudvalg.

Besvarelse (13/12 82):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Hverken den tidligere eller den nuværende regering er i INF-infrastruktursagen gået ud over de af folketinget og finansudvalget godkendte bevillinger til NATOs infrastrukturprogram. Jeg finder ikke grundlag for en »kommissionsundersøgelse« af omstændighederne omkring den danske bevilling til nye raketanlæg og NATOs infrastrukturprogram.

Jeg har ved tidligere lejlighed givet udtryk for, at bevillingspraksis og proceduren i forbindelse med NATOs infrastruktur kan forekomme uoverskuelig. Dette har sin årsag i, at NATO-landenes forskellige bevillingspraksis i denne henseende skal samordnes i en NATO-bevillingsprocedure.

Det er derfor forsvarsministeriets hensigt at foranledige en nærmere gennemgang af den eksisterende bevillingspraksis og -procedure med henblik på at tilvejebringe mere overskuelige regler.

Spm. nr. S 308

Til *industriministeren* (26/11 82) af:

Erling Jensen (S):

»Hvilke overvejelser gør regeringen sig for at bistå skibsværfterne i den aktuelle ordremangelsituation, der i første omgang har bragt Helsingør Værfts nybygningsafdeling i lukningsfare?«

Begrundelse

Det fremgår af dagspressen, at ejerne af Helsingør Værft har besluttet at lukke værftets nybygningsafdeling, medmindre man inden for den næste måned modtager nye ordrer.

Lukningen vil betyde arbejdsløshed for ca. 1.500 skibsværftsarbejdere og en afledet arbejdsløshed uden for værftet på yderligere ca. 3.000 arbejdere eller i alt en yderligere ledighed i Helsingør på 4.500 mennesker.

Hvis den mere end 100-årige nybygningsafdeling lukker, vil det samtidig betyde, at den betydelige ekspertise, der gennem årene har tjent mange millioner kroner hjem i fremmed valuta, og som herhjemme ikke mindst har gjort sig gældende ved at bygge et meget stort antal færger af meget høj kvalitet, vil blive spredt for alle vinde.

Nakskov Skibsværft synes at befinde sig i en næsten tilsvarende situation.

Da en tilsvarende ordrekriser truede værfterne i 1977, bistod den daværende socialdemokratiske regering værftsindustrien ved at fremrykke en del af statens skibsprogram, herunder 3 færger til DSB. Herved blev det muligt at undgå lukning og store afskedigelser i perioden, indtil nye private ordrer igen kunne sikre værfternes fortsættelse.

[Erling Jensen]

Påtænker regeringen noget tilsvarende, eller gør man sig andre overvejelser om hurtig bistand, der kan afbøde skibsværftskrisen og give de mest betrængte værfter overlevelsesmuligheder, indtil private skibsordrer på ny er en realitet for deres vedkommende?

Besvarelse (16/12 82):

Industriministeren (Stetter):

Regeringen er fuldt ud opmærksom på den overordentlig vanskelige situation, som den danske værftsindustri for tiden befinder sig i, og som på kortere sigt synes særlig truende for værfterne i Nakskov og Helsingør. De kan meget hurtigt komme i den situation, at de må standse deres nybygningsvirksomhed, hvis der ikke kan skaffes ordrer fra danske eller udenlandske rederier. Med de meget mørke skibsfartskonjunkturer må det erkendes, at udsigterne hertil ikke er lyse, og samstemmende internationale vurderinger viser, at man næppe skal vente nogen afgørende vending i udviklingen før tidligst i 1985.

Specielt om muligheden af i denne situation at komme værftsindustrien til hjælp med statsordrer, herunder bygningen af 2 færger til Kalundborg-Århus overfarten, som har været på tale, vil jeg først sige, at overvejelserne herom naturligvis i første række må være dikteret af, om der er et virkeligt behov for disse færger, og om dette behov kan imødekommes ved en vis fremrykning af tidspunktet for ordreafgivelsen. Trafikministeren og DSB har disse forhold under overvejelse.

Dernæst må det overvejes, om det findes muligt at skaffe penge til nye færger på et tidspunkt, hvor det for regeringen er tvungen- de nødvendigt at nedbringe det stadig alt for store underskud på statsbudgettet. Færgebyg- geriet drejer sig jo om ganske store beløb. De 2 færger vil formentlig komme til at koste omkring 650 mill. kr., og hertil kommer nye landanlæg for ca. 125 mill. kr., som der lige- ledes ikke er midler til på DSBs nuværende budget. Dog vil naturligvis kun en del af disse beløb komme til at belaste finansloven for 1983.

Endelig er det et spørgsmål, om det vil være muligt på forhånd at sikre eventuelle nye ordrer specielt for værfterne i Nakskov og/eller Helsingør. Selv om disse måske nok i øjeblikket er de vanskeligst stillede, har og- så landets øvrige værfter det svært, selv om

deres byggeprogram for tiden rækker lidt længere.

Hertil kommer, at staten må sikre sig, at færgerne købes til en forsvarlig pris, og jeg vil ikke finde det rimeligt på forhånd at se bort fra tilbud fra andre værfter, der magter opgaven.

Regeringen vil snarest muligt træffe en afgørelse i sagen. Da flere hensyn, som det fremgår, må indgå i overvejelserne, er det mig ikke muligt i øjeblikket at sige noget endeligt om resultatet.

Spm. nr. S 314

Til *udenrigsministeren* (1/12 82) af:

Svend Heiselberg (V):

»Hvilke foranstaltninger vil udenrigsmini- steren tage, for at Frankrig følger Romtraktatens artikel 30, der forbyder medlemslandene at indføre regler, som hindrer varernes frie bevægelse?«

Begrundelse

Frankrig søger tydeligvis at begrænse den frie handel ved ikke-toldmæssige handelshin- dringer. Det er således fuldstændig uantage- ligt, at den franske regering forlanger, at alle tolddokumenter skal udfærdiges på fransk, hvilket betyder, at mange virksomheder, der eksporterer til Frankrig, bliver pålagt en urime- lig stor udgift til eksportforsendelse.

Det er lige så galt, at alle båndoptagere/ videoanlæg, der importeres, skal fortolides i den franske by Poitiers.

Besvarelse (16/12 82):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Den franske regerings beslutning den 16. oktober om at indføre en række restriktive handelsforanstaltninger blev truffet på bag- grund af, at der skønmæssigt var blevet be- regnet et underskud på handelsbalancen for 1982 på 100 mia francs. Der er således ikke tvivl om, at Frankrig med foranstaltningerne har ønsket at beskytte handelsbalancen.

Hidtil er der kun for to af de trufne be- slutninger blevet givet gennemførelsesbestem- melser, og det er for anvendelse udelukkende af fransk sprog i forbindelse med told- og importformaliteter samt for begrænsninger i

[Udenrigsministeren]

indklareret af videoapparater, der kun kan importeres via den franske by Poitiers.

Disse foranstaltninger er fra dansk side blevet betragtet som en krænkelse af Romtraktatens artikel 30, der forbyder kvantitative restriktioner og foranstaltninger, der kan sidestilles hermed. I forhold til tredjelande betragter vi de franske tiltag som uforenelige med GATTs principper for afviklingen af den frie verdenshandel.

Når et medlemsland krænker Romtraktaten, har EF-Kommissionen påtaleret. Derfor henvendte vi os straks fra dansk side til Kommissionen om de forholdsregler, der kunne tages i anvendelse mod Frankrig. På Kommissionens møde den 5. november blev det vedtaget at indlede en hasteprocedure mod Frankrig i medfør af traktatens art. 169 for krænkelse af art. 30.

Samtidig foretog ambassadøren i Paris efter instruktion en demarche over for de franske myndigheder, og jeg gav på samme måde over for Frankrigs herværende ambassadør udtryk for den danske opfattelse af Frankrigs ensidige foranstaltninger.

I det svar, som Frankrig den 19. november har givet i anledning af Kommissionens procedure – et svar, der endnu studeres af Kommissionens jurister – er der antydning af en mulighed for, at der kan dispenseres over for EF-landene for de dekretter, der er sat i kraft, men uden at der er tale om at ophæve dekretterne. Fra fransk side har man ganske vist – bl.a. som reaktion på de danske demarcher – allerede givet udtryk for, at dekretterne ikke vil blive håndhævet over for importen fra EF-landene.

For de danske eksportører har sprogkravet, hvad told- og importformaliteter angår, givet anledning til bekymring, men, så vidt jeg ved, endnu ikke til egentlige vanskeligheder. Derimod har begrænsningerne for klarering af videoapparater medført alvorlige forsinkelser for et dansk firma, men det har hidtil – dog med besvær – været muligt ad diplomatiske kanaler at formå de franske toldmyndigheder til at indklare danske forsendelser af videoapparater forud for forsendelser fra tredjelande.

Der arbejdes fortsat energisk for sammen med EF-Kommissionen og andre lande at formå Frankrig til at opgive disse restriktive foranstaltninger, og det er min opfattelse, at en diplomatisk løsning af denne sag vil kun-

ne give et hurtigere resultat end gennemførelsen af en retssag mod Frankrig.

Spm. nr. S 320

Til *indenrigsministeren* (2/12 82) af:

Grethe Kindberg Jørgensen (CD):

»Hvornår agter ministeren at udbetale de på ministeriel konto indestående penge til de i Ærofærgesagen implicerede færgeselskaber?«

Begrundelse

Fyns amtskommune har den 26. januar 1982 meddelt indenrigsministeriet, at enstemighed i forbindelse med vedtægtsændring ikke har kunnet opnås, hvorfor amtsrådet henlagde sejlstøttesagen. Af pressen er det den sidste tid fremgået, at der inden for de tre selskaber foregår en unfair konkurrence, da D/S Ærø indtil 1. juli 1982 har fået tilskud fra Fyns amtskommune. Endvidere er blandt andet Søbyruten – som protest mod amtskommunens afgørelse – overtaget af beboerne på eget initiativ uden indtil dato at have fået nogen form for støtte.

Besvarelse (13/12 82).

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Ved lov nr. 214 af 15. maj 1981 om ændring af lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner fik indenrigsministeren bemyndigelse til inden for en ramme, der i 1982 er fastsat til 9,3 mill. kr., at yde tilskud til kommuner på større øer med henblik på at lette besejlingsforholdene og at støtte unge, der under uddannelse efter folkeskolen nødsages til at fraflytte øerne. Det er i loven som en forudsætning for ydelse af tilskud fastsat, at der indgås aftaler mellem indenrigsministeren og de pågældende kommuner og amtskommuner om disses bidrag til de nævnte formål. For de to ærøske kommuner er støtterammen fastsat til 4,4 mill. kr. i 1982.

Fyns amtskommune har den 26. januar 1982 meddelt indenrigsministeriet, at det ikke var muligt at opnå enighed mellem de kommunale parter om den i loven foreskrevne aftale med henblik på at lette besejlingsforholdene, medens indenrigsministeriet den 30.

[Indenrigsministeren]

juli 1982 har tiltrådt en aftale om uddannelsesstøtten.

Den statslige støtteramme til de to ærøske kommuner, når der alene er tale om uddannelsesstøtte, er 1,011 mill. kr. i 1982.

Den resterende del af den samlede støtteramme vil derimod ikke kunne udnyttes, såfremt der ikke inden udgangen af 1982 indgås en aftale med henblik på at lette besejlingsforholdene.

Indholdet af aftalen skal i første omgang fastlægges ved lokale forhandlinger mellem amtskommunen og de to kommuner, men som nævnt har det endnu ikke været muligt at opnå enighed om et fælles oplæg.

Spm. nr. S 322

Til *finansministeren* (2/12 82) af:

Knud Lind (FP):

»Hvornår agter ministeren at regulere landpolitiets lokale godtgørelsesbeløb, der i dag udgør 414 kr. 17 øre i Køge-området inkl. udgifter til lys, varme og rengøring?«

Begrundelse

Landbetjente har i henhold til aftale været forpligtede til at stille et lokale til rådighed som politikontor i deres private ejendom til brug for de daglige politiforretninger og med adgang for offentligheden.

Lokalegodtgørelsesbeløbet skønnes dog på nuværende tidspunkt at være urimelig lavt set i forhold til, hvad den pågældende kunne have fået i værelsesleje ved almindelig udlejning.

Besvarelse (14/12 82):

Finansministeren (Christophersen):

Dansk Landpolitiforening og rigspolitichefen fremsatte i slutningen af 1980 forslag til en forbedring af gældende satser for kontorholdsgodtgørelse til landpolitibetjente, som udfører kontormæssige opgaver m.v. på deres private bopæl. Forslaget blev fremsat under den dengang gældende lov nr. 129 af 29. marts 1979 om forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. Finansministeriet fandt på daværende tidspunkt ikke, at der i denne periode kunne gennemføres en ændring af det gældende beregningsmæssige

grundlag for ydelse af kontorholdsgodtgørelse.

Efter udløbet af forlængelsesloven har finansministeriet vurderet Dansk Landpolitiforenings og rigspolitichefens forslag og har konstateret, at forslaget i visse tilfælde indebærer op imod en fordobling af den nuværende godtgørelse. Finansministeriet har fra rigspolitichefen udbedt sig dokumentation for de merudgifter, der er forbundet med kontorhold. Rigspolitichefen har oplyst finansministeriet om, at man ikke er i besiddelse af oplysninger, som gør det muligt at besvare finansministeriets spørgsmål eksakt, samt at han ikke har fundet det nødvendigt at iværksætte en ressourcekrævende undersøgelse til besvarelse af de stillede spørgsmål.

Jeg må i denne forbindelse spørgerens opmærksomhed på, at statsrevisorerne i beretning nr. 1 af 1979 har advaret imod tendensen til at betragte omkostningerstatninger og ulempegodtgørelser som lønningsbestanddele, samt at denne tendens bør tages i betragtning, når der fastlægges nye regler for særlige ydelser. Jeg finder det derfor ikke forsvarligt at medvirke til en regulering af kontorholdsgodtgørelsen for landpolitiet, så længe der ikke er dokumenteret forøgede merudgifter. I øvrigt er det min opfattelse, at den eksisterende ordning er omfattet af den gældende lov om begrænsning af lønstigninger m.v., jfr. lovens § 4 om omkostningsdækkende ydelser, hvilket på nuværende tidspunkt ej heller muliggør en ændring af reguleringsgrundlaget, selv om det blev dokumenteret, at den gældende godtgørelse ikke er tilstrækkelig.

Såfremt sagen senere skal kunne gøres til genstand for en bedømmelse, må det være op til Dansk Landpolitiforening at fremlægge den fornødne dokumentation.

Spm. nr. S 323

Til *socialministeren* (2/12 82) af:

Bente Juncker (CD):

»Er det korrekt, at socialstyrelsen giver sit blå stempel til (godkendelse af), at der til indtil flere Tvind-elever på efterskole udbetales ca. 18.000 kr. pr. måned pr. elev, og i bekræftende fald, hvad agter ministeren at foretage?«

[Bente Juncker]

Begrundelse

Spørgeren finder det groft uforsvarligt, at der i en tid, hvor der skæres ned på alle områder, gives tilskud i denne størrelsesorden til Tvind-elever, der deltager i skibsprojekter eller modtager undervisning ved de internationale efterskoler eller højskoler.

Besvarelse (14/12 82):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Indledningvis bemærkes, at socialstyrelsen ikke har givet nogen form for blåt stempel eller godkendelse af, at der til Tvind-elever udbetales beløb af den angivne størrelsesorden.

Efter bistandsloven kan de sociale udvalg under visse betingelser yde støtte til børns og unges ophold på efterskoler, højskoler og lignende institutioner, herunder skibsprojekter. Beslutningen om anbringelse af børn og unge i disse institutioner, herunder ophold på Tvindskolerne med støtte efter bistandsloven, træffes i hvert enkelt tilfælde af det sociale udvalg i den unges opholdskommune.

De enkelte kommuner aftaler opholdsbetalingen på grundlag af en vurdering af de budgetterede udgifter. Efter bistandsloven har socialministeriet og socialstyrelsen ikke kompetence til at godkende betalingens størrelse eller til i øvrigt at tage stilling til, hvilke beslutninger kommunerne tager i det enkelte tilfælde.

Betalingen efter bistandsloven for ophold på Tvinds efterskoler og højskoler udgør ifølge oplysninger, som socialstyrelsen har indhentet fra et mindre antal kommuner, 504 kr.-1.528 kr. om måneden. Støtten efter bistandsloven afhænger af størrelsen af stats- og kommunestøtte til den enkelte skole. I den forbindelse bemærkes, at Tvinds efterskoler og højskoler henhører under undervisningsministeriet, der yder statstilskud til Tvindskolerne efter skolestøttereglerne.

Det er endvidere oplyst, at betalingen for ophold om bord på Tvinds skibsprojekter udgør 17.300 kr. om måneden i Danmark og 23.000 kr. om måneden for den enkelte elev på skibe med udenlandssejlad. Hertil kommer et startbeløb på 17.300 kr.

De socialpædagogiske skibsprojekter, der omfatter en lang række andre projekter end Tvinds, indgår i den række af alternative for-

anstaltninger, som kommunerne kan vælge at benytte som supplement til de traditionelle støtteforanstaltninger – dvs. familiepleje og døgninstitutioner – for børn og unge, der befinder sig i en truet situation.

Statens skibstilsyn har med hjemmel i industriministeriets bekendtgørelse nr. 525 af 30. oktober 1981 om sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold i skoleskibe m.v. fastsat forskrifter for de socialpædagogiske skibsprojekter, og som supplement hertil vil indgå socialpædagogiske krav til skibsprojekter med mellem 4 og 10 elever om bord. Som et vilkår for fremtidig godkendelse af disse skibsprojekter vil der bl.a. blive stillet krav om etablering af et generelt socialpædagogisk tilsyn for hvert enkelt skibsprojekt.

I den forbindelse har Kommunernes Landsforening i en cirkulæreskrivelse af 27. september 1982 til alle landets kommuner bl.a. gjort opmærksom på, at det vil være forbundet med meget betydelige omkostninger for den enkelte kommune at føre det nødvendige tilsyn med skibsprojekter, der sejler uden for landets grænser, og socialministeriet er ganske enig i dette initiativ fra landsforeningens side.

Socialstyrelsen vil i løbet af kort tid udsende de socialpædagogiske krav til skibsprojekter til alle landets kommuner og amtskommuner, og det vil heraf fremgå, at der skal anvendes en standardkontrakt ved alle aftaler med Tvinds skibsprojekter.

Når socialstyrelsen har måttet fastsætte sådanne regler, skyldes det de tidligere dårlige erfaringer med Tvinds skibsprojekter, der i efteråret 1981 fik midlertidigt forbud mod videre sejlad på grund af væsentlige sikkerhedsmæssige mangler og uforsvarlige forhold om bord.

Det tilføjes, at socialministeriet i skrivelse af 26. oktober 1982 har meddelt socialstyrelsen, at der ikke i bistandsloven er hjemmel til, at kommunerne anvender Tvindsmåskolernes landprojekter i udlandet som uddannelses-(revaliderings-)foranstaltning med støtte efter bistandsloven. Dette vil blive meddelt kommunerne samtidig med udsendelsen af de socialpædagogiske krav til skibsprojekter.

Spm. nr. S 324

Til *miljøministeren* (2/12 82) af:

Dræbye (RV):

»Hvornår vil ministeren sætte den nye vandløbslov i kraft?«

Begrundelse

I den nye vandløbslov, som blev vedtaget af folketinget den 24. maj 1982, er i § 86 bestemt, at tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af miljøministeren. I bemærkningerne nævnes som begrundelse herfor hensynet til udarbejdelse af administrative forskrifter m.m.

Det ønskes oplyst, om der nu er fastlagt en tidsplan for dette, således at et forventet ikrafttrædelsestidspunkt kan meddeles.

Besvarelse (21/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

I forbindelse med ikrafttrædelsen af den nye vandløbslov skal der udarbejdes en del bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger.

Miljøstyrelsen er i gang med dette arbejde, der påregnes afsluttet således, at loven kan træde i kraft i sommeren 1983.

Landbrugsrådet har i en kommentar til den planlagte regelsanering bl.a. foreslået, at lovens ikrafttræden udskydes. Det er min hensigt at tage en drøftelse med rådet herom, forinden jeg træffer endelig beslutning om tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Spm. nr. S 325

Til *justitsministeren (2/12 82)* af:

Birgith Mogensen (CD):

»Kan ministeren oplyse, om der på nuværende tidspunkt foreligger konkrete resultater med hensyn til specialundersøgelser af kriminalitet i fristaden Christiania?«

Begrundelse

I de sidste 16-18 måneder har et antal narkotikabetjente foretaget dybdeboringer med hensyn til narkotika og dermed beslægtede kriminelle forbrydelser i Christiania.

Besvarelse (16/12 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politidirektøren i København har oplyst, at den politimæssige situation i Christiania fortsat giver anledning til bekymring, bl.a. på

baggrund af den voldsanvendelse mod politiet, som har fundet sted ved adskillige lejlighe-der.

Politidirektøren har endvidere oplyst, at der fortsat sker handel med euforiserende stoffer på området. Denne handel søges imødegået dels ved indskriden over for salget på gader og værtshuse m.v. i det omfang, dette er muligt, dels ved efterforskning rettet imod forsyningsvejene for euforiserende stoffer til Christiania. Denne efterforskning har i den seneste tid resulteret i såvel anholdelser som beslaglæggelse af betydelige kvanta stoffer, men jeg håber, at spørgeren vil have forståelse for, at jeg af hensyn til opklaringsmulighederne af principielle grunde må finde det rettest ikke at meddele nærmere oplysninger om igangværende efterforskning på dette område.

På værtshusområdet er der taget de første skridt til en lovliggørelse af forholdene, og politidirektøren tillægger en sådan lovliggørelse betydelig vægt med henblik på at kunne imødegå også andre ulovligheder i Christiania.

Jeg kan henholde mig til, hvad der er oplyst fra politidirektøren, og jeg kan tilføje, at en lovliggørelse af forholdene i Christiania må anses for et selvfølgeligt mål for regeringen.

Spm. nr. S 330

Til *arbejdsministeren (3/12 82)* af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Det ønskes oplyst, om stillingerne som ligestillingskonsulenter under arbejdsformidlingen og samtlige 267 midlertidige stillinger som arbejdsformidlingskonsulenter vil blive nedlagt som følge af budgetdepartementets notat af 28. oktober 1982, i bekræftende fald fra hvornår, og hvilke konsekvenser det vil have for arbejdsformidlingens arbejde, hvis der nedlægges et så stort antal stillinger.«

Besvarelse (13/12 82):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Som det sikkert vil være spørgeren bekendt, har jeg under et samråd i folketingets arbejdsmarkedsudvalg den 8. d.m. redegjort nærmere for mine synspunkter vedrørende de midlertidige stillinger i arbejdsformidlin-

[Arbejdsministeren]

gen. Forud for samrådet afgav jeg vedlagte skriftlige svar, som jeg kan henvise til.

Ligestillingskonsulenterne, der indgår i den samlede pulje af midlertidige AF-konsulentstillinger, betragter jeg som en meget værdifuld nydannelse, og jeg vil i de kommende drøftelser med finansministeriet lægge afgørende vægt på, at netop disse stillinger søges opretholdt.

Bilag

Arbejdsministerens redegørelse i tilknytning til arbejdsmarkedsudvalgets samrådsspørgsmål H af 1. december 1982 (alm. del, bilag 48).

Spørgsmål c: Hvilke reduktioner af arbejdsformidlingen og arbejdsdirektoratets nuværende personale mener arbejdsministeren er forsvarlige?

Svar:

På det nu fremlagte forslag til finanslov (inkl. ændringsforslag) for 1983 er optaget i alt 523 midlertidige stillinger i arbejdsformidlingen. Heraf er 35 stillinger knyttet direkte til ungdomsgarantiforsøgene i Århus og Storstrøms amter, og disse stillinger er forudsat afviklet i løbet af 1983 med størst mulig hensyntagen til de berørte medarbejdere.

Af de resterende i alt 488 midlertidige stillinger er 160 til udløb pr. 31/3 1984, 40 til udløb pr. 30/9 1984 og 328 til udløb pr. 31/3 1985. Baggrunden for, at disse stillinger er blevet oprettet som midlertidige, har været, at disse stillinger i særlig grad har været knyttet til de ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger af – i hvert fald delvis – midlertidig karakter, som den tidligere regering har gennemført, og hvor der især i en indkørsperiode må skønnes at være behov for en ekstraordinær indsats fra arbejdsformidlingen.

Da der imidlertid ikke er udsigt til en væsentlig forbedring af situationen på arbejdsmarkedet i de kommende år, og da der således i en længere periode må forventes at ville være behov for en ekstraordinær indsats fra arbejdsformidlingen, anser jeg det for helt urealistisk at gennemføre en nedlæggelse af samtlige midlertidige stillinger i arbejdsformidlingen, efterhånden som de udløber.

Det er i denne situation væsentligt for mig at søge at begrænse ansættelsesusikkerheden for de berørte medarbejdere i arbejdsformid-

lingen mest muligt, og antallet af midlertidige stillinger bør derfor snarest søges begrænset til et niveau svarende til den kortsigtede ekstraordinære indsats, der har været forudsat knyttet til de enkelte ekstraordinære foranstaltningers opstart og indkørsperiode.

For de i alt 44 midlertidige stillinger i arbejdsdirektoratet gælder tilsvarende synspunkter.

Spørgsmålet er for tiden genstand for nærmere drøftelser mellem finansministeriet og arbejdsministeriet, og jeg regner med, at det vil være muligt at nå frem til en afklaring i begyndelsen af det nye år.

Det er endvidere min hensigt at tage et møde i den nærmeste fremtid med de berørte personaleorganisationer, der har rettet henvendelse til mig for få dage siden.

Spm. nr. S 331

Til *finansministeren* (3/12 82) af:

Riishøj (SF):

»Vil ministeren sikre, at statens centrale lønanvisning i fremtiden ikke registrerer arbejdsnedlæggelser i form af selvstændigt kodenummer, der muliggør, at offentlige arbejdsgivere kan få oplysninger om eventuelle ansøgers faglige aktivitet og mulige politiske ståsted?«

Begrundelse

Det er spørgeren bekendt, at statens centrale lønanvisning registrerer arbejdsnedlæggelser i form af et selvstændigt kodenummer, der oven i købet figurerer på de ansattes lønsedler. En sådan registrering er ikke nødvendig af hensyn til lønudregningen og åbner op for en særdeles farlig udvikling. I sidste instans kunne den medføre misbrug i form af diskriminering af ansøgere ved stillingsbesættelse i den statslige sektor.

Jeg håber gennem spørgsmålet at få klarhed over, i hvilket omfang den her omtalte registrering foregår, og om man fra regeringens side har tænkt at afskaffe denne unødige og farlige registrering af faglig aktivitet.

Besvarelse (15/12 82):

Finansministeren (Christophersen):

I finansministeriets cirkulære af 19. marts 1979 er fastsat retningslinier for afkortning i

[Finansministeren]

løn for timer, i hvilke arbejdet har været nedlagt, for ansatte i staten, folkeskolen og folkekirken.

For så vidt angår tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken er det nævnte cirkulære suppleret med reglerne om lønafkorting i punkt 4 i finansministeriets cirkulære af 9. december 1981 om den ved lov nr. 278 af 10. juni 1981 nedsatte tjenestemandret.

I modsætning til beregning af lønfradrag ved andre former for fravær – som f.eks. ferie, tjenestefrihed uden løn i enkelte dage – indgår visse tillæg for rådighedstjeneste m.v. i beregningen af lønfradrag ved arbejdsnedlæggelsen, såfremt denne har været 1 arbejdsdag eller mere, ligesom indeholdelsen – i modsætning til lønfradrag i andre tilfælde – har betydning for beregningen af pensionsbidrag for overenskomstansatte.

Af disse grunde har statens regnskabsdirektorat fundet det nødvendigt at oprette nye lønkoder til registrering af denne type indeholdelser i lønnen.

Ifølge register- og sikkerhedsforskrifter for statens centrale lønanvisning kan oplysninger af denne karakter alene udleveres til den ansattes ansættelsessted, hvor oplysningerne formentlig i forvejen findes i den ansattes personale sag.

Hertil kommer, at det af ordensmæssige grunde af den lønspecifikation, som den ansatte modtager, bør fremgå, med hvilken begrundelse der foretages fradrag i lønnen.

• Spm. nr. S 332

Til *ministeren for skatter og afgifter* (3/12 82) af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage for at få EF til at ophøre med diskrimination af billedvævere?«

Begrundelse

Det fremgår af en artikel i Information den 2. december 1982, at billedvæveren Berit Hjelholt har fået en regning på 35.000 kr. fra Ålborg distriktstoldkammer, og at skatteministeriet har bekræftet, at hun skal betale pengene. Regningen skyldes, at billedvævning ikke som anden billedkunst er fritaget for moms. Dette fremgår af det såkaldte Brüssel-nomenklatur, hvis position 62.02 tak-

serer billedvævning på linje med sengelinned, dækketøj, håndklæder, vaskeklude, viksestykker, gardiner og andre boligtekstiler.

Denne bestemmelse forekommer fuldstændig urimelig, og den tyder på, at de myndigheder, der i EF beskæftiger sig med momslovgivning, i hvert fald ikke nogen sinde har beskæftiget sig med kunstneriske spørgsmål. Der foreligger fra akademirådet, Billedkunstnernes Forbund og statens kunstfond klare udsagn om, at billedvævning naturligvis er kunst på lige fod med malerier, skulptur, collage og lign. og derfor bør fritages for moms.

Sagen har tidligere været diskuteret i folketinget uden videre resultat. Det ville være rimeligt, om skatteministeren gik ind i en debat med EF, om fællesskabet uden videre i det lange løb kan tillade sig at diskriminere alle de kunstnere, der har valgt at arbejde med garn i stedet for med lærred og pensler, med jernskulpturer eller med andet materiale, der betragtes som værdigt baggrundsmateriale til fremstilling af kunst.

Besvarelse (14/12 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Jeg har draget omsorg for, at spørgsmålet om billedtekstilkunstneres momspligt ved salg af egne værker rejses i EF.

For en ordens skyld vil jeg dog kort gøre rede for, hvorfor kunstnere, der fremstiller billedtekstiler (herunder væver billedtæpper) ikke uden videre kan fritages for moms.

Siden merværdiafgiftslovens vedtagelse i 1967 har kunstneres salg af egne værker under toldtariffens pos. 99.01, 99.02 og 99.03 (malerier, stik og skulpturer) været fritaget for moms. Billedtekstiler henføres ikke til disse positioner.

Spørgsmålet om momsfrigtagelse for billedtekstiler blev rejst over for det folketingsudvalg, der i 1978 behandlede forslaget om ændring af momsloven som følge af EFs 6. momsdirektiv. En fritagelse blev ikke gennemført, da den ville være i strid med direktivet, der ikke indeholder bestemmelser om momsfrigtagelse for kunstneres salg af egne kunstværker.

Når man her i landet alligevel har kunnet opretholde en sådan afgiftsfrigtagelse for kunstværker under pos. 99.01–99.03, skyldes

[Ministeren for skatter og afgifter]

det, at der i forslaget til et. 7. momsdirektiv – der for tiden behandles af EFs rådsgruppe for finansielle spørgsmål – om en fælles momsordning for bl.a. kunstgenstande netop er foreslået en bestemmelse med samme indhold.

Lad mig til slut nævne, at det hidtil ikke har været muligt at fritage kunstneres salg af billedtekstiler for moms ved at henføre billedtekstilkunst til pos. 99.01-03. Men også tarifieringsspørgsmålet vil blive undersøgt nærmere.

Spm. nr. S 333

Til *udenrigsministeren* (6/12 82) af:

Poulsgaard (FP):

»Hvor meget er Danmarks årlige bidrag til EF-Parlamentet?«

Begrundelse

Når spørgeren finder anledning til at stille ovennævnte spørgsmål, skyldes det en artikel i Ekstra Bladet den 3. december 1982, hvoraf det fremgår, at EF vil bevilge de 434 politikere 100 mill. kr. til information i forbindelse med det direkte valg, der først finder sted sandsynligvis i foråret 1984.

Spørgeren har d.d. stillet kulturministeren et spørgsmål om, hvilke planer Danmarks Radio har i samme anledning, idet jeg føler mig overbevist om, at DR vil sørge for en fyldestgørende information i forbindelse med EF-valget.

Når der ødsles så gevaldigt med pengene i EF, ville jeg finde det rimeligt, at Danmark i sit bidrag til EF-Parlamentet fratrækker et beløb svarende til det beløb, der gives til de danske EF-politikere til information.

Besvarelse (13/12 82):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

EFs totale budget for 1982 udgør 22,0 mia ECU (182 mia kr.). Danmarks andel i finansieringen heraf er budgetteret til 1,92 pct.

Europa-Parlamentets budget, der er en del af EFs samlede budget, andrager for 1982 209 mill. ECU (1,7 mia kr.). Det danske bidrag til finansieringen af Parlamentets budget udgør ligeledes 1,92 pct. svarende til 33 mill. kr.

Spm. nr. S 334

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (6/12 82) af:

Poulsgaard (FP):

»Ministeren bedes oplyse, hvilke planer der er for information i Danmarks Radio/TV, i skoler og biblioteker af befolkningen i forbindelse med det direkte valg i 1984 til Europa-Parlamentet, samt hvor meget man påregner dette vil koste.«

Begrundelse

I Ekstra Bladet oplyses det den 3. december, at EF-Parlamentet her i 1982 agter at udbetale 100 mill. kr. til information om det direkte valg til Parlamentet, der først finder sted i foråret 1984. I alt forventes udbetalt kr. 645.000 pr. politiker inden valget til information om dette, hvoraf hver politiker altså får kr. 230.000 inden nytår.

Det er spørgerens indtryk, at radio, TV og biblioteker på udmærket vis klarer den nødvendige information, hvorfor der ikke er den fjerneste grund til, at skatteyderne over hele Europa, der jo ustandselig får tudet ørerne fulde af, at de skal spare, nu skal betale så mange penge til de enkelte EF-politikeres valgkamp – som det jo nok bliver.

Besvarelse (20/12 82):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Nærmere oplysninger er søgt tilvejebragt for så vidt angår spørgsmålet om radio- og TV-dækningen, og sagen har været forelagt for Danmarks Radio. Det kan på dette grundlag oplyses, at der for tiden ikke foreligger nærmere planer om, hvorledes dækningen af valget til EF-Parlamentet i 1984 skal finde sted. Der vil i forbindelse med forberedelsen af budgetterne for 1984 blive afsat midler til en dækning, og disse budgetter (HP I 84) vil blive forelagt radiatorådet i marts/april 1983 og herefter forelagt kulturministeren. Det tilføjes, at radiatorådet i forbindelse med valget til EF-Parlamentet i 1979 vedtog særlige regler for udsendelse i radio og TV i forbindelse med valget.

Det må forventes, at bibliotekerne vil informere om valget til EF-Parlamentet på tilsvarende måde, som man informerer om et

[Ministeren for kulturelle anliggender]

folketingsvalg. Det betyder, at man så vidt muligt sikrer sig materiale fra de forskellige partier og fra kandidater. Dette materiale fremlægges og vil formentlig i dette tilfælde blive suppleret med andet materiale om EF. Bibliotekerne producerer normalt ikke materiale selv, og der afsættes ikke særlige ressourcer til sådanne informationer.

Med hensyn til planerne for information om EF-parlamentsvalget i skolerne henvises spørgeren til undervisningsministeren, under hvis ressort dette henhører.

Spm. nr. S 335

Til *udenrigsministeren* (6/12 82) af:

Poulsgaard (FP):

»Ministeren bedes oplyse, efter hvilke regler og principper EF-Parlamentet kan bevilge penge til informationsvirksomhed inden for de enkelte lande i forbindelse med EF-valget i 1984, og om hvilke muligheder de enkelte landes parlamenter har for at fastlægge anvendelsen af disse penge.«

Begrundelse

Baggrunden for ovennævnte spørgsmål er Ekstra Bladets artikel og leder den 3. december, hvor det oplyses, at EF-parlamentarikerne agter at bevilge sig selv 100 mill. kr. inden nytår til – som det hedder – informationsvirksomhed om det direkte valg til EF, der finder sted i foråret 1984. Herudover nævnes ca. 180 mill. kr., der udbetales i 1983 og 84, i alt kr. 645.000 pr. politiker.

Spørgeren er interesseret i at vide, hvilken indflydelse det enkelte land har på dispositionen over disse mange penge, idet man jo må huske på, at EF-politikerne ikke er valgt som enkeltpersoner, men som repræsentanter for de politiske partier.

Besvarelse (13/12 82):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Europa-Parlamentets budget fastlægges i forening af EFs Ministerråd og Europa-Parlamentet i henhold til EØF-traktatens artikel 203.

Tilskud til oplysningsarbejdet forud for det direkte valg til Europa-Parlamentet i 1984 udbetales efter reglerne i den såkaldte EF-finansordning af 21. december 1977.

Denne finansordning foreskriver den nærmere fremgangsmåde og kontrolforanstaltningerne med anvisning af betalinger over budgettets bevillinger. Det er altså Europa-Parlamentets ansvar at påse, at bevillingerne anvendes i overensstemmelse med deres formål. Endvidere er det Parlamentets præsidium, der har fastlagt retningslinjerne for de politiske gruppers anvendelse af og regnskab for de midler, der stilles til rådighed. Den interne bevillingskontrol i Parlamentet er undergivet revision fra EFs revisionsret, og revisionsretten udfører dette hverv fuldkommen uafhængigt og i fællesskabets almenne interesse.

Regeringen har siden det direkte valg til Europa-Parlamentet i 1979 fulgt den linje, at forbindelsen til Europa-Parlamentet og dets politiske grupper varetages af de politiske grupper i folketinget. Der er således ikke direkte tale om et regeringsanliggende. I givet fald må det være op til folketingets præsidium at tage et initiativ i sagen.

Spm. nr. S 336

Til *miljøministeren* (6/12 82) af:

Bjørn Elmquist (V):

»Vil ministeren overveje at tage den af Nordjyllands amtsråd og Nørager kommune anbefalede flytning af en fragtmandscentral (vognmandsforretning) fra Farsø til Binderup tæt op ad hovedvej 13 op til fornyet afgørelse?«

Begrundelse

Af omtale i Aalborg Stiftstidende fremgår, at Nordjyllands amtsråd og Nørager kommune har anbefalet planstyrelsen, at der gives byggetilladelse til en ny fragtcentral, så flytning af en vognmandsforretning fra Farsø til Binderup kan finde sted. Dette er imidlertid blevet nægtet, hvilket er særdeles uheldigt, da den nævnte flytning ville lette arbejdsgangen betydeligt for den pågældende vognmand og samtidig medføre, at man undgår den tunge trafik igennem Farsø by. Det ville betyde mindre slitage på vejene og fritage byen for de gener, der er ved lastbiltrafik.

Endvidere er det anslået, at en flytning vil betyde besparelser på en halv mill. kr. til brændstof på årsbasis.

Besvarelse (16/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Beslutningen om ikke at godkende en udflytning af fragtmandscentralen til et område ved St. Binderup kro i Nørager kommune blev truffet af min forgænger. Jeg vedlægger til orientering en kopi af afgørelsen (ikke optrykt her).

På baggrund af en henvendelse fra borgmesteren i Nørager kommune har jeg selv gennemgået sagen, men har ikke fundet grundlag for at ændre afgørelsen.

Der har i denne sag været ført en række forhandlinger mellem de lokale myndigheder og miljøministeriet.

Det har herunder vist sig, at det vil være muligt at placere vognmandsvirksomheden flere steder i overensstemmelse med regionplanen for Nordjylland, herunder også i Nørager kommune. Men uanset, at disse placeringsmuligheder må betragtes som velbeliggende for en virksomhed som den omhandlede, har disse ikke haft firmaets interesse.

Det gør naturligvis indtryk på mig, at kommunalbestyrelsen og amtsrådet går ind for den foreslåede placering.

Men det er i sager som denne nødvendigt at anlægge en mere overordnet synsvinkel. En placering som foreslået i den konkrete sag vil stride mod, hvad borgerne, kommunerne, amtsrådet og ministeriet er blevet enige om som baggrund for regionplanen. Det vil endvidere være afgørende i strid med målsætningen om at undgå større erhvervsudvikling og deraf følgende byudvikling i det åbne land. En målsætning, som i en vis udstrækning er med til at styrke og bevare de mindre bysamfund, hvor arbejdspladser er en nødvendig del af eksistensgrundlaget, dvs. at skabe nærhed mellem bolig, service og arbejdspladser.

Det kan tilføjes, at en udflytning i den konkrete sag ikke indebærer etablering af yderligere arbejdspladser. Beskæftigelseseffekten er alene knyttet til, hvad der følger af anlægsarbejder i forbindelse med udflytningen. En placering ved St. Binderup ville betyde en relativ stor virksomhed i det åbne land uden nærhed til bolig- og servicefunktioner – i modsætning til, hvad der vil være tilfældet ved en placering i et af de eksisterende erhvervsområder.

Begrundet i det ovenfor anførte kan jeg oplyse, at jeg fortsat ikke finder grundlag for at tage den trufne afgørelse op til fornyet afgørelse.

Spm. nr. S 337

Til *arbejdsministeren* (7/12 82) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Med hvilken begrundelse gælder det, at et ungt menneske på 20 år, der har haft fast arbejde i flere år, og som samtidig har læst til HF ved en voksenundervisningsskole, efter at have mistet sit job kun kan oppebære arbejdsløshedsunderstøttelse, såfremt han ikke har så mange timers skolegang, som han havde, mens han havde arbejde?«

Besvarelse (14/12 82):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

I medfør af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. kan der som hovedregel ikke udbetales arbejdsløshedsdagpenge til et medlem, som er under uddannelse.

Som en undtagelse herfra er der dog åbnet mulighed for, at en arbejdsledig kan følge dele af kompetencegivende uddannelser med bevarelse af dagpengeretten.

For så vidt angår HF-enkeltfagskurser er der sat en grænse for, hvor mange timers undervisning man kan følge i en ledighedsperiode uden at miste dagpengeretten. Kommer man således over 12 timer ugentlig HF-enkeltfagsundervisning, må man betragtes som uddannelsessøgende og ikke som arbejdssøgende.

Det bemærkes, at såfremt en arbejdsledig alene modtager HF-undervisning, hvor alle skemalagte timer ligger efter kl. 17.00, er der – for at kunne oppebære dagpenge – ingen begrænsning i timetallet.

Spm. nr. S 338

Til *arbejdsministeren* (7/12 82) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Vil ministeren atter gennem udstedelse af meddelelse indskærpe, at det ikke er en betingelse for medlemskab af en arbejdsløshedskasse, at man samtidig bliver medlem af en fagforening?«

[Bernhard Baunsgaard]

Begrundelse

Der har atter været eksempler på, at man fra en fagforening lægger pres på et medlem af arbejdsløhedskassen for at tvinge vedkommende til at blive medlem af fagforeningen.

Besvarelse (9/12 82):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Indledningsvis skal jeg bekræfte, at enhver, som opfylder betingelserne i arbejdsløhedsloven for medlemskab af en arbejdsløhedskasse, skal optages, uanset om den pågældende ønsker medlemskab af den faglige organisation, kassen er knyttet til.

Det er fra tid til anden forekommet, at reglerne ikke er blevet overholdt, og dette er naturligvis beklageligt.

Det drejer sig imidlertid om enkeltstående eksempler, hvoraf hovedparten kan tilskrives misforståelser, som vanskeligt kan undgås i et så stort administrativt system som arbejdsløhedsforsikringen.

I de få sager, arbejdsministeriet har fået forelagt, er arbejdsløhedskasserne blevet anmodet om snarest muligt at bringe medlemmets forhold til kassen i orden.

Arbejdsdirektoratet har ved flere lejligheder – senest ved rundskrivelse af 5. november 1981 – indskærpet over for kasserne, at optagelse i kassen ikke kan betinges af medlemskab af en faglig organisation. På den baggrund er det min opfattelse, at der er udfoldet rimelige bestræbelser på at undgå tilfælde, hvor personer ved optagelse i en arbejdsløhedskasse føler sig presset eller tvunget til medlemskab af fagforbundet.

Jeg har dog som led i de fortsatte bestræbelser på at undgå misforståelser sendt en kopi af spørgsmålet og mit svar til arbejdsdirektoratet.

Spm. nr. S 339

Til *socialministeren* (7/12 82) af:

Agerschou (SF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at der løbende foretages en opgørelse over, hvor mange kontanthjælpsmodtagere der overføres til den nye § 37, stk. 4-hjælp i lov om social bistand?«

Begrundelse

Under behandlingen af ministerens forslag til ændringer i bistandsloven fremsat den 14. oktober 1982 i folketinget, der bl.a. resulterede i formuleringen af § 37, stk. 4, var der en del uenighed om, hvor mange kontanthjælpsmodtagere der ville falde for en 9 måneders regel som den vedtagne. Det ønskes oplyst, om ministeren på den baggrund vil tage initiativ til en løbende opgørelse over, hvor mange kontanthjælpsmodtagere der bliver overført til § 37, stk. 4-hjælp.

Besvarelse (14/12 82):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Socialministeriet er enig i, at det er særdeles ønskeligt med en løbende opgørelse over, hvor mange kontanthjælpsmodtagere der bliver overført til hjælp efter § 37, stk. 4.

Socialministeriet har derfor medtaget en opgørelse af hjælp efter § 37, stk. 4, blandt de ønsker, socialministeriet har til forbedring af bistandslovsstatistikken.

En udvidelse af statistikken kræver ændringer i statistik- og regnskabssystemerne, og den nærmere udformning skal nu forhandles med indenrigsministeriet og de kommunale organisationer.

Spm. nr. S 340

Til *forsvarsministeren* (7/12 82) af:

Agerschou (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange »fejlskydninger« der er forekommet i årene 1970–81 ved brugen af nedslagsområdet Kallesmærsk hede på det militære terræn i Blåvandshuk kommune?«

Begrundelse

Spørgsmålet er aktualiseret af planerne om at etablere et nyt nedslagsområde for artilleriskydning på det militære terræn i Blåvandshuk kommune – et nedslagsområde, der kommer til at ligge kun ca. 4 km fra Oksbøls bygrænse og kun ca. 2 km fra naturgasledningen ved Kærgård Strand.

Besvarelse (14/12 82):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

[Forsvarsministeren]

Der er i årene 1970–81 forekommet to »fejlskydninger« ved brugen af nedslagsområdet Kallesmærsk hede.

De to hændelser skyldes menneskelige fejl, og de har givet anledning til indførelse af skærpede sikkerhedsinstruktioner i forbindelse med skydning med artilleri.

Spm. nr. S 341

Til *miljøministeren* (7/12 82) af:

Agerschou (SF):

»Er etableringen af et nyt nedslagsområde for artilleriskydning på det militære terræn i Blåvandshuk kommune efter ministerens opfattelse i overensstemmelse med den af Ribe amtsråd vedtagne og af miljøministeriet godkendte regionplan 1980–91 for Ribe amtskommune?«

Begrundelse

Forsvaret agter at etablere et nyt nedslagsområde for artilleriskydning på det militære terræn i Blåvandshuk kommune. Det ønskes oplyst, om dette efter ministerens opfattelse vil være i overensstemmelse med den af Ribe amtsråd vedtagne og af miljøministeriet godkendte regionplan 1980–91 for Ribe amtskommune. Ved en gennemgang af regionplan 1980–91 for Ribe amtskommune – herunder redegørelse fra januar 1980, kommentarer fra oktober 1980 samt miljøministeriets godkendelse fra september 1981 – ses det nye nedslagsområde ikke at være omtalt. Forsvarets »gamle« nedslagsområde på Kallesmærsk hede er derimod omtalt i redegørelsen. Det ses heller ikke, at det nye nedslagsområde er nævnt i forsvarsministeriets kommentarer til Ribe amtskommunes regionplanforslag. Det bemærkes, at det nye nedslagsområde vil være beliggende, så der kun er ca. 4 km til Oksbøl bygrænse og kun ca. 2 km til naturgasledningen ved Kærgård Strand.

Besvarelse (16/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Planstyrelsen har oplyst, at den godkendte regionplan for Ribe amtskommune indeholder en bestemmelse om, at der bl.a. for eksisterende øvelsesterræner skal fastlægges støj-

konsekvensområder, i hvilke nye støjfølsomme funktioner ikke må placeres.

Den godkendte regionplan indeholder imidlertid ingen retningslinier for de aktiviteter, der foregår på forsvarets arealer.

Det er min umiddelbare opfattelse, at flytning af et nedslagsområde inden for det militære område i Blåvandshuk kommune ikke er i strid med de godkendte regionplanretningslinier.

Ifølge lands- og regionplanlovens § 18 skal der gives regionplanmyndigheden lejlighed til at udtale sig, inden en statslig myndighed træffer beslutning om beliggenheden af store anlæg.

Jeg har derfor for god ordens skyld bedt forsvarsministeriet overveje at kontakte Ribe amtsråd, så eventuelle støjmæssige konsekvenser af en flytning kan indgå i den videre regionplanlægning.

Spm. nr. S 342

Til *forsvarsministeren* (7/12 82) af:

Agerschou (SF):

»Finder ministeren det betryggende, at et nyt nedslagsområde for artilleriskydning på det militære terræn i Blåvandshuk kommune er placeret, så der kun er ca. 4 km til Oksbøl bygrænse og kun ca. 2 km til naturgasledningen ved Kærgård Strand?«

Begrundelse

I et svar af 22. november 1982 på et tidligere spørgsmål (S 207) har ministeren bekræftet, at der er iværksat etablering af et nyt nedslagsområde for artilleriskydning på det militære terræn i Blåvandshuk kommune. I den forbindelse bedes det oplyst, om ministeren finder det betryggende, at det pågældende nedslagsområde er placeret, så afstanden til Oksbøl bygrænse er ca. 4 km og afstanden til naturgasledningen ved Kærgård Strand er ca. 2 km – især når man erindrer sig forsvarrets manglende evne til at ramme præcis det, man sigter efter.

Besvarelse (14/12 82):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Forsvarskommandoen har over for mig oplyst, at der på grundlag af de gældende sikkerhedsbestemmelser for de våben, der

[Forsvarsministeren]

på tænkes anvendt i skydeterrænet, er fastlagt de nødvendige sikkerhedsafstande til såvel Oksbøl by som til naturgasledningen ved Kærgård. Disse sikkerhedsafstande er i princippet udarbejdet i relation til et veldefineret nedslagsområde, inden for hvilket det forudsættes, at afgivne skud vil falde, når rigtige skuddata anvendes og materiel og ammunition fungerer fejlfrit.

På dette grundlag har forsvarskommandoen fundet det fuldt betryggende i sikkerhedsmæssig henseende, at det nye nedslagsområde i Oksbøl skydeterræn er placeret som angivet, hvilket jeg kan tilslutte mig.

Spm. nr. S 343

Til *energiministeren* (7/12 82) af:

Agerschou (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilke sikkerhedshensyn D.O.N.G. har taget som følge af, at der etableres et nyt nedslagsområde for artilleriskydning på det militære terræn i Blåvandshuk kommune i en afstand af kun ca. 2 km fra naturgasledningen ved Kærgård Strand?«

Begrundelse

Forsvaret vil etablere et nyt nedslagsområde for artilleriskydning på det militære terræn i Blåvandshuk kommune. Det nye nedslagsområde kommer til at ligge i en afstand af kun ca. 2 km fra naturgasledningen ved Kærgård Strand, hvilket forekommer ret betænkeligt, især når man erindrer sig forsvarrets manglende evne til altid at ramme præcis det, man sigter efter.

Af en artikel i dagbladet Vestkysten lørdag den 27. november 1982 fremgår det via udtalelser fra kommandanten i Oksbøllejren, oberstløjtnant N. Å. Jessen, at sikkerhedsspørgsmålet er blevet diskuteret med D.O.N.G., før olieledningen blev lagt, så D.O.N.G. har taget de sikkerhedshensyn, man fandt nødvendige. Det ønskes oplyst, hvilke konkrete sikkerhedshensyn der er taget af D.O.N.G. i forbindelse med det pågældende nedslagsområde.

Besvarelse (20/12 82):

Energiministeren (Enggaard):

I forbindelse med etablering af det nævnte nedslagsområde for artilleriskydning kan energiministeriet henvise til forsvarsministerens besvarelse af spørgsmål S 342 fra folketinget.

Endvidere kan det oplyses, at det efterfølgende af andre grunde er besluttet at forøge jorddækningen over rørene fra mindst 1 meter til mindst 1,5 meter, hvorved sikkerheden øges.

Spm. nr. S 344

Til *ministeren for skatter og afgifter* (7/12 82) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Vil ministeren give oplysning om sine planer vedrørende fradrag for faglige kontingenter, herunder om spredning af faglige kontingenter, og de samlede fradragsbeløb, eventuelt give sit skøn herom?«

Begrundelse

Ifølge Nyt fra Folkebevægelsen for Frie Fagforeninger nr. 19 fra december 1982 overvejer ministeren at tage spørgsmålet om fradrag for faglige kontingenter op til vurdering.

Anledningen hertil er bl.a., at Danmarks Lærerforening vil bruge det fradragsberettigede kontingent til at betale erstatning for en ulovlig arbejdsnedlæggelse.

Besvarelse (14/12 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foghel):

Ifølge ligningslovens § 14, stk. 7, kan kontingenter til arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, hvortil den skattepligtige hører, fradrages ved indkomstopgørelsen.

Ekstra strejkekottingenter, der af foreningen pålægges medlemmerne, er fradragsberettigede i lighed med det almindelige fagforeningskontingent. Derimod kan eventuelt frivillige bidrag ikke fradrages.

Hvis der sker opkrævning af kontingenter med det formål at finansiere ulovlige eller retsstridige arbejdsnedlæggelser, er det som tidligere meddelt i svaret på et spørgsmål

[Ministeren for skatter og afgifter]

stillet af folketingsmedlem Lars P. Gammelgaard min opfattelse, at sådanne fradrag som følge af almindelige retsgrundsætninger må kunne nægtes, også selv om der ikke i ligningslovens § 14, stk. 7, er taget udtrykkeligt forbehold herom. Noget andet er, at eventuelle udbetalinger til finansiering af ulovlige konflikter kan stamme fra andet end sådanne opkrævninger. Hvis dette er tilfældet, er det nok tvivlsomt, om man efter de gældende regler vil kunne nægte fradrag helt eller delvis for medlemmernes kontingentindbetalinger til de pågældende foreninger.

Som det også blev anført i svaret til folketingsmedlem Lars P. Gammelgaard, er strejkeunderstøttelser og andre ydelser i øvrigt, der udbetales til medlemmerne af den pågældende forening, i alle tilfælde indkomstskattepligtige for disse.

Størrelsen af faglige kontingenter varierer betydeligt fra fagforening til fagforening. Ministeriet er ikke i besiddelse af en samlet oversigt over kontingentbeløb, men eksempelvis kan oplyses, at til SiD, HK og Danmarks Lærerforening udgør det ca. 2.000 kr., 1.300 kr. og 1.400 kr. for året 1982.

Det er ikke muligt fra skattestatistikken at udskille den del af lønmodtagernes fradrag, der vedrører kontingenter til faglige sammenslutninger. Der kan således ikke gives et underbygget skøn over størrelsen af det samlede beløb, der fradrages på selvangivelsen.

Det samme gælder arbejdsgivernes fradragsberettigede kontingentbidrag til erhvervsorganisationerne.

Jeg kan oplyse, at regeringen ikke har aktuelle planer om at søge reglerne i ligningslovens § 14, stk. 7, ændret.

Spm. nr. S 345

Til *justitsministeren* (7/12 82) af:

Birgith Mogensen (CD):

»Er ministeren enig med mig i, at narkotikapolitiet inden for nuværende økonomiske rammer kan arbejde langt mere effektivt, end tilfældet er?«

Begrundelse

Narkotikapolitiet har fået tildelt mere mandskab. Ligeledes er denne afdelings opklaringsbeføjelser udvidet i væsentlig grad. Disse positive fordele kan dog anvendes bed-

re end på nuværende tidspunkt. F.eks. er det min opfattelse, at meget få kriminalpolitifolk opnår at blive opklaringseksperter inden for dette felt. Stort set er det nemlig kutyme, at en narkotikabetjent overføres til anden polititjeneste, når der er gået 2-3 år. Realistisk betyder det, at nye kriminalbetjente overtager løbende narkoopklaringsager – uden hverken at have det nødvendige praktiske kendskab eller de vigtige, teoretiske informationer vedrørende de løbende narkotikasager. Det er mit indtryk, at man bør uddanne mindre narkotikapolitienheder, der mere effektivt og sammensmedet kan bearbejde, opklare og fuldføre de enkelte narkotikasager. Som overbygning for de mindre opklaringsenheder finder jeg det formålstjenligt at etablere en informationscentral, hvis hovedopgave bør være at koordinere hele narkotikapolitiarbejdet på landsbasis.

Besvarelse (17/12 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det daglige ansvar for politiets indsats mod narkotikakriminalitet påhviler først og fremmest politimestrene og politidirektøren i København. De enkelte politikredse kan herunder benytte sig af bistand fra rigspolitichefembedet, f.eks. fra kriminalregisteret, fra den særlige oplysningsenhed »RR-narko« og fra rigspolitichefens rejseafdeling, der råder over et betydeligt antal erfarne kriminalpolitifolk. På tilsvarende måde kan de københavnske omegnspolitikredse anmode om bistand fra Københavns politis narkotikaafdeling. Der er endvidere i alle politikredse upeget særlige kontaktmænd, som i narkotikasager skal sikre forbindelsen til landets øvrige politikredse og til de centrale enheder.

Der lægges stor vægt på både praktisk og teoretisk uddannelse af det politipersonale, der skal beskæftige sig med narkotikaefterforskning, og det må på tjenestestedet, hvor der findes en særlig narkotikaafdeling, anses for værdifuldt, at der finder en personaleudveksling sted med andre dele af kriminalpolitiet.

Politiskolens specialkurser om narkotikakriminalitet er blevet betydeligt udvidet, og det kan nævnes, at personale fra rigspolitichefens rejseafdeling i løbet af 1983 vil informere politikredsens personale om aktuelle problemer inden for narkotikabekæmpelsen.

[Justitsministeren]

Den beskrævne struktur for politiets narkotikaindsats er tilrettelagt af landets højeste politimæssige sagkundskab og må anses for en hensigtsmæssig udnyttelse af de ressourcer, som står til rådighed. Jeg må derfor svare benægtende på det stillede spørgsmål.

Spm. nr. S 347

Til *energiministeren* (8/12 82) af:

Riishøj (SF):

»Agter ministeren at godkende et kraftvarmeværk på i første omgang 350 MW på Amager eller i Avedøre til forsyning af København og vestkommunerne helt til Roskilde og Søllerød, og hvilken af de to placeringer skønnes samfundsmæssigt bedst?«

Begrundelse

Ishøj og flere andre kommuner i hovedstadsregionen regner med nu kun at få brug for omkring halvdelen af den fjernvarme, som indgik i von Bülow-udvalgets rapport fra maj 1982. Samtidig bygger og planlægger flere kommuner halm- og kulfyrede varmeværker til erstatning for dyr olie. Det kan derfor forudses, at der vil blive investeret i kraftvarmekapacitet uden hverken el- eller varmebehov.

Besvarelse (15/12 82):

Energiministeren (Enggaard):

Som bekendt har Elkrafts bestyrelse på sit møde den 14. december 1982 truffet beslutning om opførelse af to 235 MW kraftvarmeenheder til idriftsættelse henholdsvis i 1988/89 og i 1991/92. Den første enhed placeres i tilknytning til det eksisterende Amagerværk, og den anden enhed placeres på Avedøre Holme.

Energiministeriets arbejdsgruppe vedrørende kraftvarmeforsyning i hovedstadsområdet har opgjort behovet for tilvækst i kraftvarmeeffekt i hovedstadsområdet til omkring 1000 MJ/s svarende til ca. 700 MW el-effekt, hvorved der er foretaget en 15 pct.s reduktion af varmebehovet på grund af de siden 1979 konstaterede og derudover forventede reduktioner i varmebehovet.

Arbejdsgruppen konkluderede, at der er god økonomi i at sigte mod, at der etableres

et sammenhængende transmissionsnet for kraftvarme i hovedstadsområdet.

Arbejdsgruppen konkluderede endvidere på denne baggrund, at der i første omgang burde tilvejebringes et kraftvarmeværk på mindst 350 MW til idriftsættelse i 1988/89. I beregningerne indgik som forudsætning, at yderligere en enhed på 350 MW idriftsattes i 1992. Som det vil være bekendt, har det ikke været muligt at skabe enighed om placeringen af denne første kraftværksenhed.

Af hensyn til de betydelige samfundsøkonomiske fordele, der er ved en hurtig kraftvarmeudbygning i hovedstadsområdet, er jeg tilfreds med, at spørgsmålet om udbygning med kraftvarmekapacitet nu med Elkrafts beslutning ser ud til at have fundet en løsning.

Med hensyn til tidspunktet for og rækkefølgen af idriftsættelsen af de to enheder må dette på godkendelsestidspunktet fastlægges på grundlag af energimæssige og samfundsøkonomiske vurderinger. Heri må bl.a. indgå det i varmeplanlægningen dokumenterede varmebehov samt afsætningsmulighederne fra de enkelte værker. Herudover skal værkerne underkastes en sædvanlig myndighedsbehandling, hvorunder en række hensyn skal tilgodeses.

Udbygningen med to enheder på 235 MW tager højde for, at varmebehovet i hovedstadsområdet kan blive yderligere reduceret.

Spm. nr. S 348

Til *arbejdsministeren* (8/12 82) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Agter ministeren at ændre på de nyligt vedtagne love om udbetaling af A-kassedagpenge?«

Begrundelse

Det er nu klargjort af arbejdsdirektøren, som har forhandlet med landsarbejdsnævnet, at det er umuligt at lave de undtagelsesregler for vejrligsramte folk på arbejdsfordeling hos faste arbejdsgivere samt for lønmodtagere på supplerende dagpenge, som var en af forudsætningerne for arbejdsministerens lov om forringelserne på A-kassehjælpen.

Havnearbejdere har påvist, at de nye regler kan betyde årlig lønnedgang på ca. 15.000 kr. Lærere kan påvise, at de nye regler inde-

[Lilli Gyldenkilde]

bærer, at det ikke kan betale sig at tage vikararbejde under 10 timer ugentlig, samt at det koster dem penge at gå på arbejde, hvis de får tilbudt arbejde mellem 20 og 24 timer ugentlig.

Disse eksempler rimer dårligt med den siddende regerings tese om, at det skal kunne betale sig at arbejde.

Besvarelse (15/12 82):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Det fremgår af spørgerens begrundelse for spørgsmålet, at det skulle være klargjort, at det er umuligt for arbejdsdirektøren at fastsætte de opfølgende regler til de ændringer af arbejdsløshedsloven, der blev vedtaget i folketinget ved 3. behandling den 16. oktober 1982.

Spørgerens påstand afkræftes af den kendsgerning, at arbejdsdirektøren i sidste uge har udsendt en rundskrivelse med manuskriptet til bekendtgørelsen til opfølgning af lovændringerne. Folketingets arbejdsmarkedsudvalg har fået tilsendt denne rundskrivelse, og bekendtgørelsen er under trykning.

Med hensyn til reglerne om udbetaling af vejrligsdagpenge, som ifølge spørgeren især skulle give problemer, kan jeg oplyse, at de er fastsat i enighed mellem arbejdsdirektøren og arbejdsmarkedets parter i landsarbejdsnævnet.

Spørgeren peger på, at visse grupper vil få en indtægtsnedgang på grund af reglen om, at supplerende dagpenge skal udbetales efter den særlige sats for nyuddannede.

Hertil kan jeg oplyse, at det også er hensigten med forslaget. Regeringen ønsker ikke, at medlemmer, der arbejder på mindre end fuld tid og får supplerende dagpenge, er motiveret til at undlade at søge fuldtidsarbejde, fordi det ikke kan betale sig at arbejde på fuld tid.

Endelig skal jeg henlede opmærksomheden på, at det fremgår af vejledningen til arbejdsdirektørens bekendtgørelse, at arbejdsdirektoratet i samarbejde med landsarbejdsnævnet vil overveje mulighederne for og omfanget af eventuelle undtagelsesregler for fagområder, der har mange kortvarige arbejdsforhold.

Spm. nr. S 349

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (8/12 82) af:

Finn Jørgensen (KF):

»Vil ministeren tage initiativ til at ændre bekendtgørelse nr. 393 af 31. august 1979 om den landsdækkende teaterabonnementsordning, således at bestemmelsen om, at ARTE er serviceorgan for Teaterudvalget for Storkøbenhavn, udgår, og således at ARTE i det hele taget udgår af bekendtgørelsen?«

Begrundelse

ARTEs opgaver som serviceorgan for det storkøbenhavnske teaterudvalg har stort set givet organisationen monopol på at formidle teaterbilletter i abonnement. ARTEs ledelse, bestyrelse og forretningsudvalg er politisk ensidigt sammensat. I stedet burde organisationens ledelse være sammensat af personer, der er udpeget af teaterabonnenterne.

ARTE påtager sig ved siden af salg af teaterbilletter i abonnement en række andre opgaver, der bør holdes helt adskilt fra billetsalget. Hertil kommer også, at der er rejst tvivl om, hvorvidt ARTEs administration af teaterbilletsalget økonomisk er rimelig.

Besvarelse (27/12 82):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

ARTEs opgaver som serviceorgan for bl.a. Teaterudvalget for Storkøbenhavn er ikke baseret på bestemmelser i bekendtgørelsen om teaterabonnementsordningen, men på aftale. Den eksisterende landsdækkende teaterabonnementsordning, der blev lovfæstet i 1973, havde som sit udgangspunkt en abonnementsordning, der var etableret i begyndelsen af 1970'erne af Københavns amt, Københavns og Frederiksberg kommuner i et samarbejde med kulturministeriet. Denne ordning blev efter aftale administreret af ARTE.

Bekendtgørelsen af 31. august 1979 om den landsdækkende teaterabonnementsordning indeholder de nærmere bestemmelser om abonnementsordningen. Herudover afspejler den, hvorledes den allerede etablerede københavnske ordning i praksis fungerer.

I bekendtgørelsens § 6 fastslås det således, at Teaterudvalget for Storkøbenhavn administrerer abonnementsordningerne for Den storkøbenhavnske Landsdelsscene samt for

[Ministeren for kulturelle anliggender]

de øvrige professionelle faste teatre i Københavns kommune, Frederiksberg kommune og Københavns amtskommune efter forudgående godkendelse af vedkommende kommune. Bemærkningerne i bekendtgørelsen om ARTE er alene en beskrivelse af, hvorledes man i praksis efter aftale administrerer ordningen for de københavnske teatre. Bemærkningerne om ARTEs deltagelse i teaterudvalgets møder og om, at ARTE er serviceorgan for Teaterudvalget for Storkøbenhavn og som sådan i lighed med publikumsorganisationer i øvrigt modtager et tilskud til dækning af administrationsomkostninger, hører således som beskrivelse af faktiske forhold ikke nødvendigvis hjemme i en bekendtgørelse, men er altså på den anden side heller ikke det retlige grundlag for ARTEs placering i abonnementsystemet.

Spørgsmål vedrørende den landsdækkende abonnementsordning og dennes administration indgår i det arbejde, som for tiden finder sted i udvalget vedrørende en revision af teaterlovgivningen, og jeg vil være opmærksom på det nævnte forhold, når jeg skal tage stilling til udvalgets forslag.

Udvalget vil afgive sin betænkning i løbet af 1983.

Spm. nr. S 350

Til *justitsministeren* (8/12 82) af:

Inge Krogh (KrF):

»Overvejer ministeren at fremsætte forslag til lov om forbud mod indførelse, produktion, salg og udlejning af videofilm med ekstrem vold?«

Begrundelse

I dagspressen har videovoldens påvirkning af børn og unge gennem nogen tid været debatteret.

De undersøgelser, der har været foretaget om emnet, viser, at de meget voldsomme voldsscener, der skildres i videovoldsfilmene, påvirker børn psykisk, så de bliver angste, forrædede og afstumpede.

Det er nødvendigt og godt, at filmcensuren beskytter børn og unge mod voldsfilm i biograferne. Men filmcensuren er intet værd, så længe de samme film og specielt fremstillede videovoldsfilm med endnu mere absurde voldsscener end biograffilmene kan lejes el-

ler købes uden restriktioner i videoforretninger.

En artikel om emnet i bladet »Børn og Unge« fra den 25. november 1982 slutter på følgende måde: »Det er forbudt at mishandle børn fysisk, men den psykiske mishandling har frit spil ... i ytringsfrihedens hellige navn.«

Besvarelse (16/12 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg vil gerne indledningsvis fastslå, at jeg har forståelse for de synspunkter, som ligger bag dette spørgsmål, og som har ført til, at kristeligt folkeparti flere gange har fremsat forslag til folketingsbeslutning vedrørende videokassetebånd med voldsfilm. Også jeg finder det væsentligt at beskytte børn og unge mod forråelse som følge af voldsskildringer.

I den forbindelse har hjemmene og dermed forældrene et vigtigt ansvar. Man må nok også være opmærksom på, at voldsskildringer kan forekomme ikke blot i videogrammer, men også i aviser, i blade og i fjernsynet, og at skildringer af virkelige begivenheder måske kan virke mere forrående end urealistiske film- og videooptagelser.

Spørgsmålet om et forbud mod videogrammer med voldsskildringer har været drøftet i mediekommissionen. Der henvises til betænkning nr. 954/1982 om video, side 51-53. Kommissionen finder det betænkeligt at gennemføre en kriminalisering af spredningen af visse former for videogrammer og fremhæver herved dels det principielt betænkelige ved en begrænsning i ytringsfriheden, dels vanskelighederne med en håndhævelse af et sådant forbud. Derimod foreslår mediekommissionen med henblik på beskyttelse af børn og unge, at der gennemføres en ordning med mærkning af videogrammer, således at kun videogrammer, der er godkendt af børnefilmcensuren, kan udleveres til børn i den pågældende aldersklasse. Det oplyses i betænkningen, at distributørforeningen efter forhandling med statens filmcensur har vedtaget en ordning, som svarer til mediekommissionens forslag.

Efter min opfattelse er denne nyordning et godt initiativ, og jeg håber, at den vil kunne bidrage til at beskytte børn og unge mod skadelig påvirkning fra voldsskildringer. Jeg

[Justitsministeren]

kan i øvrigt oplyse, at justitsministeriet herudover i foråret 1981 bad politiet om at undersøge udbredelsen af videokassettebånd med voldsfilm. De oplysninger, som justitsministeriet dengang modtog, var ikke af en sådan karakter, at der fandtes anledning til umiddelbare initiativer. Men jeg vil gerne tilføje, at justitsministeriet er indstillet på nøje at følge udviklingen inden for dette område, herunder virkningen af den ovennævnte nyordning, som distributørforeningen har vedtaget efter forhandling med statens filmcensur.

Spm. nr. S 351

Til udenrigsministeren (8/12 82) af:

Bente Juncker (CD):

»Ministeren bedes oplyse, i hvor mange tilfælde der er formidlet hjemrejse siden 1975 for elever, der deltager i Tvind-projekter, der omfatter rejser til udlandet, f.eks. på grund af opstået sygdom, og hvad ministeren agter at foretage for at sikre, at sådanne hjemrejser kan ske på betryggende vis.«

Begrundelse

Der foreligger en række eksempler på, at elever eller deres forældre har måttet betale store beløb for hjemtransport fra udlandet, fordi forsikringsforholdene har været utilstrækkelige. Spørgeren finder dette forhold urimeligt.

Besvarelse (17/12 82):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Udenrigsministeriet har siden 1975 bistået ved hjemrejse for i alt 320 deltagere i Tvind-projekter i udlandet.

Fordelingen på år er følgende:

1975:	1
1976:	14
1977:	34
1978:	18
1979:	7
1980:	77
1981:	96
1982:	73

Fordelingen, efter hvem der har betalt for hjemrejsen, er som følger:

Forældre, andre pårørende eller den pågældende selv: 76

Hjemkommuner: 20

Den offentlige sygesikring eller private forsikringer: 99

Tvind: 125.

Tvind-elever, der på grund af sygdom eller af andre årsager ønsker at afbryde deltagelse i et skoleprojekt i udlandet, og som henvender sig til en dansk repræsentation for at få bistand til hjemrejse, bliver hjulpet efter de samme retningslinier, som gælder for andre danske, der måtte blive nødlidende under rejse i udlandet.

Da udenrigsministeriet ikke – ud over en beskeden bevilling til afskrivning af uerholdelige fordringer – råder over midler, af hvilke der kan ydes bistand til danske i udlandet, vil repræsentationerne som hovedregel via udenrigsministeriet til dækning af hjemrejseudgifter søge at få overført midler, som de bistandsøgende måtte råde over i Danmark, eller fra betalingsvillige referencer hjemme, som opgives af de pågældende.

Det er mig bekendt, at de sociale udvalg under visse betingelser kan yde støtte til børns og unges ophold på efterskoler, højskoler og lignende institutioner, herunder Tvind-skolerne, og at kommuner, der yder sådan støtte, efter bistandsloven har pligt til at påse, at forholdene under skoleophold er forsvarlige for børnene og de unge. Jeg har derfor al grund til at gå ud fra, at de sociale udvalg i de unges hjemkommuner har indseende med, at hjemrejser for de unge, der deltager i Tvind-projekterne med støtte efter bistandsloven, sker på betryggende vis. De sociale udvalg er på den anden side ikke ansvarlige for hjemrejser for unge, der ikke får opholdsudgifter betalt efter bistandsloven.

Endelig er jeg bekendt med, at undervisningsministeriet ikke yder støtte til Tvind-skolernes aktiviteter uden for Danmark, og at dette ministerium følgelig ikke kan påtage sig noget ansvar for deltagernes hjemrejser.

Jeg vil gerne tilføje, at vore repræsentationer i udlandet naturligvis i alle tilfælde er indstillet på at yde den bedst mulige praktiske bistand til danske, der får behov for hjælp i udlandet, herunder til hjemrejser, og eftersom flertallet af eleverne i Tvinds projekter er mindreårige, har repræsentationerne i de konkrete situationer gjort sig de største

[Udenrigsministeren]

anstrengelser for at sikre, at de pågældende unge har kunnet hjemrejse på den sikrest mulige måde.

Spm. nr. S 352

Til *ministeren for offentlige arbejder* (8/12 82) af:

Barsøe-Carnfeldt (UP):

»Ministeren bedes oplyse, hvor mange mobiltelefoner system D der i dag er i drift hos private personer og virksomheder, hvad det årligt koster P&T dels at opretholde system D, dels at udvide system NMT i forhold til først planlagt, samt om en nedlæggelse af system D kunne udskydes til 1987, dersom driftsøkonomiske beregninger i det private brugerkorps taler for dette, om man vil undlade at overflytte radiokanaler til NMT for ikke at reducere servicegraden for kunderne i afviklingsperioden, og endelig om brugskvaliteten, bortset fra opkaldefunktionen, er den samme for system D som for system NMT.«

Begrundelse

De mange, som senest i 1979 har investeret i mobile telefoner system D, er for de flestes vedkommende gået ud fra en anvendelses- og afskrivningsperiode på 7 år.

Den af P&T fremrykkede nedlægnings af system D medfører desuden et ekstraordinært tab for D-ejere, da forhandlere af mobiltelefoner nu ikke længere kan give en rimelig byttepris for en D-telefon til de gamle trofaste brugere, der nu som konsekvens af P&Ts disposition bliver tvunget over i det ny NMT-system.

I en tid, hvor private virksomheder har behov for at konsolidere sig, virker det helt uovervejende, at staten går foran som teknologidiktator og utidigt presser nye tekniske systemer ned over hovedet på brugere af velfungerende anlæg, hvis eneste forskel og manglende berettigelse er, at man ikke kan trykke modtageren frem via et tastatur.

Besvarelse (20/12 82):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Pr. 1. april 1982 var der 8.473 abonnenter i system D, men dette antal skønnes siden at være faldet til ca. 7.500.

Post- og telegrafvæsenets årlige driftsudgifter for system D andrager ca. 17 mill. kr. Hovedparten (80 pct.) af udgifterne går til lønninger til ekspeditionspersonalet.

I det frekvensområde, som benyttes af D-systemet og NMT-systemet, er der i alt 180 kanaler til disposition i Danmark. 80 kanaler har hidtil været benyttet til D-systemet, idet de skal overføres til NMT, efterhånden som dette udbygges, senest i løbet af 1985. P&Ts investeringer i sendermateriel i den forbindelse er marginale og modsvares af øgede trafikindtægter.

Tilgangen til NMT har været ekstraordinær stor, og overgangen må derfor finde sted pr. 1. januar 1985, medmindre der i løbet af 1984 gennemføres et totalt stop for tilgangen til det permanente NMT-system. Det skal herved tages i betragtning, at de tilbageværende private anlæg i D-systemet til den tid vil have en gennemsnitlig alder, der overstiger den normale afskrivningsperiode for denne type anlæg.

Med hensyn til funktionsmæssige forhold skal oplyses, at NMT-systemet både i økonomisk og brugsmæssig henseende frembyder fordele for brugerne sammenlignet med de manuelle systemer. Der skal især fremhæves:

- Betydelig bedre radiomæssig dækning.
- Selvvalgt såvel til som fra biltelefonen.
- Væsentlig lavere samtaleafgifter (2 kr. 50 øre pr. minut mod 4 kr. pr. minut i de manuelle systemer).

Spm. nr. S 353

Til *finansministeren* (8/12 82) af:

Lohmann (S):

»Finder ministeren det ikke betænkeligt, at tjenstemandsbegrebet udsættes for den belastning, der er tale om, når trygheden i ansættelsen svækkes bl.a. gennem indførelse af en karensdag, når samtidig kravet om loyalitet opretholdes?«

Begrundelse

Indførelsen af en karensdag kan af tjenstemænd opfattes som et indgreb i en hævdevunden tjenstemandsret til løn i forbindelse med sygdom og som et anslag mod et af

[Lohmann]

grundvilkårene for tjenestemændenes loyalitet.

Indførelsen af en karensdag må formodes at bidrage til en opsplitning af befolkningsgrupperne, idet offentligt og privat ansatte herved stilles forskelligt, ligesom offentligt ansatte indbyrdes stilles forskelligt.

Besvarelse (16/12 82):

Finansministeren (Christophersen):

Den tryghed i ansættelsen, som tjenestemænd er sikret, bl.a. i relation til afsked, herunder afsked på grund af sygdom, svækkes på ingen måde af bestemmelsen i § 1, stk. 1, i lov om begrænsning af løn under sygdom, hvorefter retten til løn bortfalder for den første hele fraværsdag på grund af sygdom. Jeg finder derfor ikke, at den nævnte lov påvirker det krav til loyalitet, der er et grundelement i tjenestemandsansættelsen.

Jeg er ikke enig i, at indførelsen af én karensdag skulle bidrage til en opsplitning af befolkningsgrupperne, da loven omfatter *alle* lønmodtagere, der har ret til løn under sygdom, uanset om de er privat eller offentligt ansatte, og uanset om de er tjenestemænd eller overenskomstansatte.

Spm. nr. S 354

Til *arbejdsministeren* (8/12 82) af:

Lohmann (S):

»Hvad agter ministeren at gøre ved det stærkt tiltagende arbejdsløshedsproblem i en række af lokalsamfundene, herunder de mindre øer, hvor arbejdsløshedsproblemet er særligt stort?«

Begrundelse

Der er en stigende tendens til, at en række ellers sunde og levedygtige lokalsamfund rammes hårdt af virksomhedsledelsers tilfældige dispositioner. I mere isolerede lokalsamfund, herunder ø-samfund, rammer sådanne dispositioner ekstra hårdt og uretfærdigt båd-

de i forhold til de indblandede personer og i forhold til de berørte kommuners skattegrundlag samt de handlendes omsætning.

Det seneste eksempel herpå er Expo-Fyns lukning af slagteriet i Rudkøbing hen over hovedet på ansatte og andelshavere fra lokalområdet. Tilmed var der tale om den givtigste af de fynske slagterivirksomheder.

Hertil kommer, at den stigende arbejdsløshed griber stærkt ind i regionplanlægningen. F.eks. blev de tre langlandske kommuner i Regionplan Fyn tildelt ca. 100 boliger pr. år i planperioden, hvilket svarer til 200 arbejdspladser pr. år. Hvad skal disse mennesker nu beskæftige sig med som forudsætning for, at de kan betale den dyre husleje?

Besvarelse (16/12 82):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Af vedstående tabel fremgår ledighedsudviklingen i nogle udvalgte ø-samfund. I tabellen er ledigheden september 1979 sat lig hundrede, hvorved udviklingen i indeksene giver et mål for udviklingen i ledigheden over tiden.

Af tabellen fremgår, at enkelte ø-samfund, Møn og Samsø, har haft en stigning i ledighed væsentligt over gennemsnittet i Danmark, medens de øvrige ø-samfund har haft en ledighedsstigning på linje med eller lavere end landsgennemsnittet. Der er altså ikke noget statistisk grundlag for at hævde, at ø-samfundenes ledighedsudvikling har været afgørende forskellig fra den generelle udvikling.

Regeringen har derfor ikke til hensigt at foreslå specielle foranstaltninger for ø-samfundene, ud over hvad der allerede eksisterer. Det bør bemærkes, at alle de i tabellen nævnte områder er specielle egnsudviklingsområder. Der eksisterer altså allerede omfattende hjælpeordninger for de pågældende samfund. Det må herefter være op til de lokale myndigheder og organisationer at udnytte disse muligheder.

[Arbejdsministeren]

Bilag*Index for fuldtidsledige i kommunerne på udvalgte øer i september, 1979-82.*

	Sept. 79	Sept. 80	Sept. 81	Sept. 82
Møn	100	171	252	259
Ærø, Ærøskøbing	100	121	137	149
Ærø, Marstal	100	133	110	123
Langeland, Rudkøbing	100	136	176	166
Langeland, Tranekær	100	133	209	207
Langeland, Sydlangeland	100	115	155	156
Fanø	100	128	142	127
Samsø	100	162	186	254
Læsø	100	93	90	112
Hele landet	100	132	166	180

Spm. nr. S 355

Til miljøministeren (9/12 82) af:

Maisted (FP):

»Kan brugere af naturgas ved tænkelige uheld blive hjerneskadet ved indånding af store mængder naturgas?«

Begrundelse

Spørgeren savner belysning af problemet fra miljøstyrelsens side, f.eks. i form af grænseværdier i kedelrummet og køkkenet for den tilladelige mængde af gasarter i parcelhuse.

Det er givet en forudsætning for ibrugtagning af naturgassen, at miljøstyrelsen eller andre myndigheder har stillet præcise krav om grænseværdier og kontrol af de stillede krav.

*Besvarelse (20/12 82):***Miljøministeren (Chr. Christensen):**

Spørgsmålet har været forelagt miljøstyrelsen og instituttet for toksikologi, statens levnedsmiddelinstitut, som har givet følgende svar, hvortil jeg kan henvise:

»Ved uheld med naturgasanlæg vil den værste tænkelige situation være, at indåndingsluften for tilstedeværende personer bliver erstattet af gassen. Da naturgas ikke indeholder ilt, vil mennesker ikke kunne overleve på grund af iltmangel. Ophold i iltfattig atmosfære kan give hjerneskader.

De kemiske bestanddele af naturgas, der har neurotoksiske egenskaber, og som derfor

under særlige omstændigheder har forårsaget hjerneskader, er n-pentan, iso-pentan og højere kulbrinter. Mængden af disse stoffer kan udgøre op til ca. 5000 ppm (0,5 pct.) af naturgassen. Denne koncentration er af samme størrelsesorden som i bygas, som anvendes i dag.

Ved udslip af naturgas, hvor den blandes med luft, vil koncentrationen af de her nævnte forbindelser være så lave, at der ikke kan forventes neurotoksiske virkninger.

For så vidt angår det i begrundelsen for spørgsmålet anførte om fastsættelse af grænseværdier i parcelhuse skal bemærkes, at ministeriet for offentlige arbejder har udarbejdet et gasreglement, der bl.a. foreskriver, hvorledes gasfyrede apparater og kedler skal være indrettet, samt fastsætter krav til gassens kvalitet, herunder indholdet af svovlforbindelser.

Gasreglementets bestemmelser tager først og fremmest sigte på at minimere risikoen for forgiftninger og eksplosioner hos forbrugerne. Det kan i denne forbindelse nævnes, at gassen skal indeholde et odoriseringsmiddel (lugtestof) i en sådan koncentration, at en person med normal lugtesans er i stand til med sikkerhed at spore en gas/luftblanding svarende til højst 20 pct. af gassens nedre eksplosionsgrænse.«

Spm. nr. S 356

Til miljøministeren (9/12 82) af:

Maisted (FP):

[Maisted]

»Er der muligheder for hjerneskader hos personer, der bliver påvirket af methan, ethan, propan, isobutan og n-pentan i en år-række?«

Begrundelse

Ved brug af naturgas til opvarmning og i husholdningen i øvrigt bliver brugerne af naturgas påvirket i årevis af bestanddele, der indgår i de opløsningsmidler, de offentlige myndigheder mener giver hjerneskader.

Besvarelse (22/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Spørgsmålet har været forelagt miljøstyrelsen, som på basis af oplysninger fra instituttet for toksikologi, statens levnedsmiddelinstitut, har udtalt følgende, hvortil jeg kan henvise:

»De nævnte indholdsstoffer i naturgas er kemisk set alkaner, dvs. mættede likekædede hydrocarboner, som reagerer trægt med andre kemiske forbindelser.

Toksiciteten (giftigheden) af alkaner er afhængig af molekylvægten, således at toksiciteten stiger med antallet af kulstofatomer i kæden. Den toksiske virkning er derudover afhængig af koncentrationen af det pågældende stof i luften, der indåndes, samt af den tid, mennesker udsættes for den.

Hjerneskader kan opstå ved påvirkning af neurotoksiske stoffer (stoffer, der irreversibelt påvirker nervesystemet). Hjerneskader, der opstår på grund af iltmangel, må holdes adskilt fra en vurdering af alkanernes mulige neurologiske virkning.

Om de kemiske stoffer, som er nævnt i spørgsmålet, kan det oplyses, at hjerneskader som følge af langtidspåvirkning af methan, ethan, propan og isobutan fra naturgas ikke vurderes som mulige.

Hjerneskader som følge af langtidspåvirkning af n-pentan fra naturgas vurderes ikke som mulig, da koncentrationen af n-pentan i indåndingsluften ved et konstant, mindre udslip ikke er tilstrækkelig til at give en neurotoksisk effekt.«

Spm. nr. S 357

Til *miljøministeren* (9/12 82) af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvilke overvejelser har ministeren gjort sig om mulighederne for at bevare ældre landsbymiljøer i større byer som f.eks. de gamle huse omkring Valby Tingsted og Uterslev Torv i København?«

Begrundelse

Det er ved at være sidste øjeblik, hvis det skal lykkes at redde de ældre landsbymiljøer, som endnu findes pletvis bevaret i de større byer. Mange af de pågældende bygninger er ved at forfalde og vil om få år måske ikke stå til at redde. Derfor ønsker spørgeren ministerens udtalelse om muligheden for bevaring, f.eks. ved hjælp af fredning, bevarende lokalplan, bevarende saneringsplan, ungdomsarbejdsløshedsprojekter til istandsættelse eller lignende.

Besvarelse (16/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

De lovgivningsmæssige instrumenter til bevaring af ældre landsbymiljøer er i første række bygningsfredningsloven og kommuneplanloven.

Ifølge bygningsfredningsloven kan dog kun bygninger, som er af væsentlig arkitektonisk og kulturhistorisk værdi, fredes.

Bygninger og bygningsmiljøer, som ikke opfylder de ret strenge betingelser for at blive bygningsfredet, kan sikres ved, at den pågældende kommune udarbejder en bevarende lokalplan efter kommuneplanloven. Desuden kan der udarbejdes en saneringsplan for et område, hvis bygninger derigennem kan istandsættes med hjælp af offentlige midler.

Med hensyn til eventuelle beskæftigelsesarbejder har fredningsstyrelsen derimod skønnet det mindre hensigtsmæssigt at etablere ungdomsarbejdsløshedsprojekter til istandsættelse af ældre landsbybebyggelser, da der til sådanne arbejder i udpræget grad kræves bygningshåndværksmæssig fagkundskab.

For så vidt angår konkrete sager har fredningsstyrelsen oplyst, at styrelsen i flere tilfælde har været involveret i bevaring af ældre landsbyområder i Københavns nærhed.

For Lyngby bondeby er der udarbejdet en bygningsregistrant, udgivet i 1981, og en saneringsplan er vedtaget og iværksat.

[Miljøministeren]

For Gladsaxe landsbyområde er de ældre bygninger gennemgået af fredningsstyrelsen efter kommunens opfordring. Registreringen har ikke resulteret i, at enkelte bygninger er blevet bygningsfredet, men den i forbindelse med registreringen foretagne vurdering er inddraget i kommunens lokalplanlægning.

I samarbejde med Brøndbyernes kommune har fredningsstyrelsen en registrering af Brøndbyøster og Brøndbyvester landsbyer under udarbejdelse. Det er hensigten, at arbejdet følges op af bevarende lokalplaner for de pågældende områder.

I Store Magleby er en enkelt bondegård blevet fredet efter bygningsfredningsloven.

Det gamle Valby Tingsted-område er i 1976 blevet gennemgået af fredningsstyrelsen, og en liste over 79 bevaringsværdige ejendomme i hele Valby er videresendt til Københavns kommune. Der er formentlig flere bygninger iblandt disse, der er fredningsværdige, men fredning er endnu ikke iværksat.

For Utterslev, Husum og andre af Københavns og omegnens landsbyer er der ikke endnu gennemført bevaringsforanstaltninger.

Jeg er imidlertid opmærksom på, at adskillige af disse områder indeholder bevaringsværdige bebyggelser og miljøer, og i det omfang fredningsstyrelsens ressourcer rækker, vil styrelsen naturligvis medvirke bl.a. ved udarbejdelsen af registreringer og ved at foretage bedømmelser af bebyggelsernes bevarings- og/eller fredningsværdi.

Spm. nr. S 358

Til *landbrugsministeren* (9/12 82) af:

Collet (KF):

»Vil ministeren sikre, at de landbrug, hvor statens plantetilsyn forlanger at kartoffelavlslavlen skal destrueres som følge af konstatering af ringbakteriose, får fuld erstatning fra det offentlige?«

Begrundelse

Tyskland har lukket for import af danske kartofler som følge af konstatering af ringbakteriose i de danske kartofler. For at komme sygdommen til livs og få genoptaget eksporten er indført danske regler, hvorefter landmænd af statens plantetilsyn kan tvinges

til at destruere hele deres kartoffelavl, såfremt der heri konstateres ringbakteriose.

Efter det oplyste får disse landmænd kun 50 pct. i erstatning fra det offentlige i stedet for fuld erstatning. Som følge heraf er det oplyst, at enkelte af de ramte landmænd vil gå konkurs. De nye statsbestemmelser vedrørende ringbakteriose ligner på mange måder mund- og klovsygebestemmelserne, hvor landmanden får fuld erstatning, fordi staten pålægger ham at destruere sin besætning. Bestemmelserne om fuld erstatning bør indføres for de kartoffelavlere, hvor staten forlanger, at kartoffelavlslavlen skal destrueres.

Besvarelse (13/12 82):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

I henhold til § 6, stk. 1, i lov nr. 121 af 12. april 1957 om bekæmpelse af farlige plantesygdomme og skadedyr yder statskassen fuld erstatning for det tab, der måtte opstå ved en påbudt tilintetgørelse af en afgrøde.

Statens plantetilsyn kræver imidlertid ikke destruktion af kartofler, der af tilsynet er konstateret angrebet af ringbakteriose, idet tilsynet efter § 7, stk. 1, i landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 379 af 17. juli 1981 om bekæmpelse af kartoffelringbakteriose kan tillade, at sådanne kartofler under iagttagelse af en række nærmere fastsatte sikkerhedsforanstaltninger anvendes til foderbrug, industriel brug eller under særlige forhold til konsum som spisekartofler.

I henhold til § 12 i landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 71 af 10. marts 1982 om kvalitetskontrol og afgift ved salg af kartofler opkræves en afgift ved alt salg af kartofler. De indkrævede afgifter indgår i kartoffelafgiftsfonden med henblik på anvendelse til kvalitetsfremmende foranstaltninger m.m.

Efter indstilling fra kartoffelafgiftsfonden har landbrugsministeriet tiltrådt, at der af fondens indtægter i 1981 stilles i alt 1 mill. kr. til disposition med henblik på at yde delvis erstatning for de tab, kartoffelavlere lider som følge af en konstatering af ringbakteriose på deres ejendom. Disse midler er ved at være brugt op, og man er bekendt med, at det for tiden er under overvejelse inden for landbrugets hovedorganisationer, hvorvidt der kan findes udvej for at stille yderligere midler til rådighed med henblik på ydelse af erstatning til kartoffelavlere, der lider tab

[Landbrugsministeren]

som følge af, at deres kartoffelavl nedklassificeres til spise- eller industrikartofler.

Den af kartoffelafgiftsfonden ydede erstatning har hidtil været på 50 pct. af det konstaterede tab.

Spm. nr. S 359

Til *ministeren for Grønland* (9/12 82) af:

Lawaetz (FP):

»Kan ministeren oplyse antallet af grøn-
lændere, der årligt tjener over ¼ mill. kr.?«

Begrundelse

Grønland får årlige tilskud fra syddanske skatteydere på ca. 50.000 kr. pr. grønlander alt inkluderet, medens grønlænderne selv har et skattetræk mellem 19 og 23 pct., samtidig med at danske skatteydere kan komme af med op til 70 pct. af deres indkomst.

Det forekommer mig, at der finder en væsentlig diskriminering sted af danske skatteborgere sammenlignet med den nordlige del af Danmark.

Besvarelse (15/12 82):

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

På grundlag af materiale meddelt af Danmarks Statistik, der udarbejder indkomststatistik for Grønland på basis af selvangivelsesmateriale, kan oplyses, at der i 1980 var i alt 718 personer med en skattepligtig indkomst på 250.000 kr. eller derover. Tallet udgør ca. 2 pct. af alle skattepligtige personer i Grønland. For året 1981 foreligger endnu ikke nogen opgørelse, men antallet forventes at stige betydeligt, formentlig med omkring 50 pct.

Af de 718 personer med denne skattepligtige indkomst i 1980 var imidlertid kun en mindre del egentlige grønlændere, defineret som personer født i Grønland. Kun 158 personer kan med sikkerhed henføres til denne gruppe. Tallet svarer til ca. 0,7 pct. af alle skattepligtige grønlændere. Heraf var 126 gifte mænd, hvor den skattepligtige indkomst på grund af de særlige grønlandske sambeskatningsregler foruden egen indkomst tillige omfatter hustruens indkomst.

Blandt andet på grund af disse sambeskatningsregler kan andelen af skattepligtige med

den nævnte indkomst ikke umiddelbart sammenlignes med danske forhold.

Spm. nr. S 360

Til *undervisningsministeren* (9/12 82) af:

Yvonne Herløv Andersen (CD):

»Vil ministeren ændre reglerne for elevtransport til og fra skole, således at en kommunalbestyrelses afgørelse ikke længere kan indklages for amtsrådet?«

Begrundelse

Afgørelser i sager omhandlende elevtransport beror på en tolkning af bekendtgørelse nr. 507 af 26. november 1980 § 2. Herudover ligger der et lokalkendskab, som kun primærkommunen har, til grund.

Amtsrådene har et ikke ringe antal klager til behandling, og på denne baggrund forekommer det urimeligt, at endelig afgørelse ikke kan træffes af det lokale råd.

Besvarelse (20/12 82):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Ved behandlingen af ankesager vedrørende kommuners afgørelser i befordrings-spørgsmål tager amterne først og fremmest stilling til, 1) om bestemmelserne i henhold til befordringsbekendtgørelsen har været anvendt korrekt, 2) om foreskrevne procedureregler er fulgt, 3) om skønnet er udøvet på en rimelig og loyal måde. Amterne er derimod tilbageholdende med at gå ind i selve skønnet over spørgsmålet, om hensynet til børnenes sikkerhed gør befordring særlig påkrævet, jfr. befordringsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, jfr. bestemmelsen i folkeskolelovens § 25, stk. 1, nr. 2. Skulle et amtsråd undtagelsesvis gå ind i skønsspørgsmål – f.eks. vedrørende spørgsmålet om trafikfarlighed – er amtsrådet ikke afskåret fra at fremskaffe et grundlag for at foretage en sådan vurdering, f.eks. ved at foretage en besigtigelse af de omhandlede vejstrækninger.

Spørgsmålet om ændring af de gældende regler for elevtransport er af andre grunde optaget til overvejelse i undervisningsministeriet. Jeg vil på den givne foranledning nu lade det rejste spørgsmål indgå i disse overvejelser, men henleder dog opmærksomheden på, at en begrænsning af ankeadgangen

[Undervisningsministeren]

til amtsrådene formentlig vil forudsætte en ændring af bestemmelsen i skolestyrelseslovens § 34, hvorefter amterne generelt fører tilsyn med, at gældende bestemmelser overholdes i kommuner i amtsrådskredsen. Endvidere er det således, at hvis anke til amtet afskæres, vil borgere, der ønsker lovligheden af en befordringsafgørelse efterprøvet, være henvist til at anvende den langt tungere procedure at rejse sag ved domstolene.

Spm. nr. S 361

Til *justitsministeren* (9/12 82) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Hvilke krav om iagttagelse af almindelig høflighed og besindighed mener ministeren der bør stilles til politifolk under udførelsen af deres pligter?«

Begrundelse

I den gamle lov fra 1871 hed det: »Enhver, der er ansat ved politiet, skal stedse i sin færd imod folk, med hvem han i sin tjeneste kommer i berøring, undgå al uhøflighed samt vise besindighed og mådehold.« I loven omtales videre det særlig forkastelige i fremfusende eller letsindige anholdelser. Dette selvfølgelig princip synes ikke at være overholdt i den episode, der blev refereret i Politiken den 5. december 1982 under overskriften »Sagesløs i hvide bukser«. Det fremgår af denne beretning, at to betjente uden forklaring bad om navne. Efter at alle data var afgivet, sluttedes med en oplysning om, at vedkommende gik på andet år på RUC. »Vi er lige glade med din rakkede uddannelse«, var svaret. Videre: »Hvor er du født?« Fødselsdatoen blev opgivet. »Idiot. Jeg sagde, hvor er du født?« Da det viste sig, at den person, politiet var interesseret i, målte 170 cm i højden: »Ja men jeg måler 185.« Politibetjentene reagerede ved: »Hvis det skal være på den måde, er du anholdt.« Senere på stationen efter lang tids venten: »Du kan gå.«

Hvis denne fremstilling – hvad der er grund til at tro – står til troende, ville det være på sin plads at genindføre reglerne fra 1871.

Uanset det berettigede i en mistanke bør den mistænkte person behandles med høflighed og ikke på den måde, der her er lagt for

dagen. Endvidere rimer det ikke med kravet om besindighed, at betjentene i åbenbar irritation over at have taget fejl reagerede ved at anholde personen for siden uden forklaring eller undskyldning at ophæve denne anholdelse.

En sådan opførsel fra politiets side er skadelig for retsbevidstheden og dermed hverken i samfundets eller i politiets interesse.

Anledningen til spørgsmålet er derfor et ønske om, at de principper, der kommer til udtryk i loven fra 1871, stadig bliver overholdt.

Besvarelse (15/12 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Enhver polititjenestemand bør naturligvis under udførelsen af sit hverv udvise almindelig høflighed og besindighed.

Jeg vil ikke kommentere den artikel i dagspressen, som der henvises til i begrundelsen for spørgsmålet, men mere generelt kan jeg sige, at der allerede i forbindelse med ansættelse af aspiranter til politiet og under politiets uddannelse lægges betydelig vægt på, at polititjenestemanden kan optræde på en fuldt ud korrekt måde også i forholdet til publikum.

Det tilføjes, at det af tjenestemandenslovens § 10 fremgår, at tjenestemanden samvittighedsfuldt skal overholde de regler, der gælder for hans stilling, og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver. Klager over polititjenestemænds adfærd under tjenesten kan indbringes for lokalnævnet i den pågældende politikreds. Lokalnævnet kan i givet fald træffe bestemmelse om en undersøgelse af den episode, klagen vedrører, jfr. retsplejelovens § 1019, stk. 1. Den afgørelse, som derefter træffes i klagesagen, kan i givet fald indbringes for justitsministeriet.

Spm. nr. S 362

Til *socialministeren* (9/12 82) af:

Tinning (VS):

»Vil ministeren tage initiativ til at eksportere bistsandsloven?«

Begrundelse

[Tinning]

I regeringens såkaldte »program« til investeringsfremme udbasunerer regeringen, at det også vil »...være ønskeligt at gøre forsøg med blandet offentlig/privat løsning af større sammenhængende serviceopgaver på undervisnings-, social- og sundhedsområderne med *systemeksport* for øje.

Da servicesektoren internationalt forventes at ekspandere stærkt, anser regeringen det for vigtigt, at Danmark forstår at *udnytte de eksportmuligheder*, som ligger i vore meget veludviklede offentlige servicesystemer.« (Side 25).

Spørgeren ønsker at vide, hvad det er for serviceopgaver og servicesystemer inden for det sociale område, der sigtes til i regeringens såkaldte program. Er det f.eks. bistandsloven?

I praksis er lovens intentioner ganske vist blevet voldsomt undergravet – og på det seneste har den siddende regering med støtte fra det radikale venstre og fremskridtspartiet bragt lovens sammenbrud endnu nærmere.

Spørgeren formoder dog, at dette endnu ikke er gået op for hverken regeringen eller socialministeren.

Besvarelse (17/12 82):

Socialministeren (Palle Simonsen):

I begrundelsen for spørgsmålet har spørgeren henvist til regeringens udkast til program til investeringsfremme, hvoraf det bl.a. fremgår, at regeringen anser det for vigtigt, at Danmark forstår at udnytte de eksportmuligheder, som ligger i vores meget veludviklede offentlige servicesystemer.

Spørgeren ønsker at vide, hvilke serviceopgaver og servicesystemer inden for det sociale område der sigtes til i regeringens program.

I denne anledning skal man oplyse, at der sigtes til det forhold, at danske myndigheder kan bistå med ekspertise ved opbygning og ibrugtagning af institutioner m.v. inden for social- og sundhedsområdet – herunder bistandslovens område.

Som konkret eksempel kan nævnes opførelse af et hospital i et arabisk land.

Bistandsloven i dens helhed kan der naturligvis ikke være tale om at eksportere, men det skal dog oplyses, at socialministeriet i en række tilfælde har orienteret deputationer fra udlandet om lovens principper.

Spm. nr. S 363

Til *landbrugsministeren* (9/12 82) af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Deler ministeren den opfattelse, at salget af julesmør er uden særlig betydning for EFs smøroverskud, og at den økonomiske gevinst praktisk talt er lig nul, hvorfor man lige så godt kunne forære forbrugerne overskuds-smørret?«

Begrundelse

Ifølge en særberetning fra EFs revisionsret vedrørende forskellige foranstaltninger i forbindelse med forvaltningen af EUGFL, garantisektionen (regnskabsåret 1978) (EF-Tidende C 258, 6/10 1980), fungerede det seneste julesmørsalg 1977-78 ikke særlig hensigtsmæssigt. Revisionsretten kunne blandt andet konkludere, at en ren og skær afvikling af de bestående lagre, efter at de er opkøbt til interventionspris, teoretisk set ikke er mere kostelig end den nævnte forbrugsfremmende foranstaltning (dvs. julesmørsalget).

Retten gør opmærksom på, at denne slutning gælder for 1977-78, men der er næppe grund til at antage, at omstændighederne skulle have ændret sig siden da.

Den daværende kritik af julesmørsalget var en af grundene til, at det blev indstillet. På den baggrund kan det forekomme mærkeligt, at det er blevet genoptaget.

Besvarelse (20/12 82):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Fra 1979 til slutningen af 1981 var smørafsetningen god og EFs interventionssmørlagre meget små. Gennem året 1982 har det været vanskeligt at afsætte smør på verdensmarkedet, og samtidig er smørproduktionen ikke blot i EF, men også i andre vigtige mælkeproducerende lande steget, bl.a. er der bygget store lagre i USA.

En øget afsætning på verdensmarkedet ville kræve højere restitutioner (eksporttilskud); samtidig ville verdensmarkedsprisen falde og derved ramme andre traditionelle smørekseportører som f.eks. New Zealand.

En intern afsætningsforøgelse kan kun opnås ved en prisnedsættelse, og derfor valgte man at yde en prisnedsættelse, der svarer til eksporttilskuddet, eller – udtrykt på en

[Landbrugsministeren]

anden måde – at afsætte 120.000 tons smør inden for Fællesskabet til »verdensmarkedsprisen«.

Mersalget kan forventes at udgøre ca. 30 pct. af den mængde, der i alt afsættes som julesmør. Såfremt omkostningerne ved julesmørordningen kun fordeles på det frembragte mersalg, vil omkostningen stort set svare til interventionsprisen, som påpeget af revisionsretten for så vidt angår salget i 1977-78.

Julesmørordningen suppleres i øvrigt af andre foranstaltninger, der kan reducere EFs smørlagre. Der er for det første gennemført en forbedring af ordningen for levering af smør til sociale institutioner. Denne ordning anvendes p.t. kun i Irland. For det andet er det besluttet at genoptage eksporten til USSR, der vil kunne absorbere store mængder uden i væsentlig grad at påvirke verdensmarkedsprisen. Eksporten til USSR vil finde sted på betingelser, der svarer til betingelserne for andre tredjelande, og vil blive effektueret gennem licitationssalg af interventionslagre.

Alt i alt må det fremhæves, at en afvikling af smørlagrene under alle former vil kræve økonomisk tilskud. En forhøjelse af eksportrestitutionen må påregnes at kræve endnu større marginalomkostninger end salget af julesmør; derfor kan ordningen ikke siges at være uden betydning, hverken rent økonomisk eller for afsætningen af smørlagrene. Dertil kommer, at forbrugerne i EF får glæde af et sådant tilskud.

Spm. nr. S 365

Til *undervisningsministeren* (10/12 82) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at det nylig nedsatte udvalg, der skal udarbejde nyt forslag til undervisningsvejledning og prøver til faget dansk, suppleres med ekspertise fra voksenundervisningen?«

Begrundelse

Da voksenundervisningen på enkeltfagskurserne foregår efter samme retningslinjer som i folkeskolen, finder spørgeren ikke, at der i fagenes indhold er taget tilstrækkelig hensyn til, at også voksne mennesker skal undervises i folkeskolens fag.

Ligeledes finder spørgeren ikke, at de emner, der hidtil er blevet valgt til eksamensprøve på f.eks. 9. klasses niveau, har været vedkommende og attraktive nok for voksne.

Besvarelse (21/12 82):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det udvalg, som jeg har nedsat vedrørende faget dansk i folkeskolen, har til opgave at udarbejde forslag til nyt vedledende materiale i form af undervisningsvejledning og vejledende forslag til læseplan for faget. Det er derimod ikke udvalgets opgave at udarbejde forslag til de afsluttende prøver i faget. Den undervisningsvejledning, der skal udarbejdes, må nødvendigvis – ligesom den, der foreligger – være et hjælpemiddel for lærerne, der underviser i folkeskolen, og den kan derfor ikke samtidig sigte imod at være et hjælpemiddel for undervisere af voksne.

Den vejledende læseplan vil – ligesom den nuværende – blive en rammeplan, der i betydeligt omfang overlader valg af undervisningsstof til den enkelte lærer. Og der vil derfor blive rige muligheder for, at læreren, der underviser voksne personer, kan udvælge sig undervisningsstof under hensyn hertil.

Spm. nr. S 368

Til *arbejdsministeren* (10/12 82) af:

Grethe Lyngs (CD):

»Vil ministeren undersøge mulighederne for at nedsætte arbejdstiden i produktionsvirksomheder med skifteholdsdrift til 6 timer med lønkomensation via arbejdsløshedsforsikringen for at effektivisere udnyttelsen af produktionsapparatet og få flere i arbejde?«

Begrundelse

Alle erkender den alvorlige situation, vi finder os i med hensyn til erhvervslivets vanskeligheder og ledighedstallene. Ved indførelse af ovennævnte ville der selvsagt blive arbejdet mere effektivt, og investeringerne ville blive udnyttet bedre, hvilket ville gøre produktionen billigere og dermed styrke vor konkurrenceevne over for udlandet. Dobbelt så mange ville komme i arbejde, og arbejdsløshedskasserne skulle kun betale for 4 ledighedstimer for 2 personer mod som nu 8 timer for en fuldtidsledig.

Besvarelse (20/12 82):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Spørgsmålet skal vel forstås således, at spørgeren ønsker min medvirken til, at arbejdsløshedsforsikringsmidler i et større omfang anvendes til fremme af produktionsvirksomhed.

Lad mig først sige, at arbejdsløshedsloven som bekendt indeholder regler, der skal sikre medlemmer økonomisk i tilfælde af manglende arbejde.

Der eksisterer imidlertid en del arbejdsfordelingsordninger, som traditionelt aftales mellem arbejdsmarkedets parter. Disse ordninger er til en vis grad arbejdsløshedsdagpengefinansierede, idet medarbejdernes forudsætning for at gå ind i sådanne ordninger er, at de modtager arbejdsløshedsdagpenge for de timer, hvormed den normale arbejdstid nedsættes.

Som forholdene er på arbejdsmarkedet i øjeblikket, mener jeg, at arbejdsfordelingsordninger i konkrete situationer kan være et middel til at imødegå afskedigelser som følge af midlertidig produktionsnedgang.

Arbejdsfordelingsordninger er dog ikke specielt ønskelige set ud fra et arbejdsløshedsforsikringssynspunkt, idet der kan ligge en risiko for utilsigtet anvendelse af dagpengene, således at disse kommer til at fungere som indirekte tilskud til de enkelte virksomheder. Dette vil netop være tilfældet i den foreslåede ordning.

Det er derfor nødvendigt, at etablering af arbejdsfordelingsordninger foregår under snæver kontrol, hvilket også fremgår af de regler om supplerende dagpenge, der netop er udsendt af arbejdsdirektoratet.

Jeg har i øvrigt meget stor forståelse og sympati for at hjælpe erhvervslivet, hvor det er muligt, men jeg mener ikke, det skal ske via arbejdsløshedsdagpengene, og jeg ønsker derfor ikke at gå videre med sagen.

Spm. nr. S 372

Til *finansministeren* (10/12 82) af:

Barsøe-Carnfeldt (UP):

»Ministeren bedes oplyse, om der findes klare generelle instruktioner for brugen af telefoner i offentlige institutioner og virksomheder, herunder specielt, om der findes instruktioner, som begrænser eller forbyder

brugen af tjenestetelefoner til private formål.«

Begrundelse

Telefonomkostninger som helhed er blevet en byrde for private virksomheder, hvorfor man har set sig nødsaget til at stramme reglerne for anvendelsen og tillige indført foranstaltninger til væsentlig indskrænkning af al anvendelse, der er virksomheden uvedkommende.

Det synes herefter naturligt, at også offentlige virksomheder og institutioner vurderer dette omkostningsområde med den største alvor.

Ministerens svar af 6. december 1982 på mit spørgsmål nr. S 294 gældende, at det ville være forbundet med »store« omkostninger at iværksætte en nærmere efterforskning og vurdering af det aktuelle område.

Ministerens henviser blot til, at telefonomkostninger indgår under begrebet kontorholdsudgifter uden nærmere specifikation.

I begrundelsen for mit tidligere spørgsmål, anførte jeg, at netop området telefonomkostninger var af en så betydelig størrelsesorden for private virksomheder, at de regnskabsmæssigt henhørte under de tungere, særskilt specificerede, omkostninger.

Telefonomkostningerne er blevet så betydelige, at begrænsning af brugen og udelukkelse af anvendelse til private formål er en nødvendighed.

På baggrund af min erfaring og de kontante besparelser, jeg har opnået, bygger jeg mine antagelser på følgende præmisser:

Hvis vi antager, at ca. 300.000 personer ud af de i alt ca. 800.000 offentligt ansatte som led i det daglige arbejde har direkte adgang til brug af telefon såvel tjenstligt som ikke-tjenstligt og gennemsnitligt forbruger for 2 kr. pr. dag til private samtaler, drejer det sig om en udgiftsbyrde for det offentlige på 300.000 × 2 kr. eller 600.000 kr. pr. arbejdsdag.

På årsbasis (220 arbejdsdage) drejer det sig om 132.000.000 kr.

Den gennemsnitlige samtale er forsigtigt ansat til ca. 4 minutter pr. dag.

De gennemsnitlige telefonudgifter til dækning af denne talletid, af lokal- og distance-

[Barsøe-Carnfeldt]

samtaler, ansættes til 50 øre pr. minut (2 kr. pr. dag).

Hertil skal lægges den tabte arbejdstid, nemlig 4 minutters privat samtaletid \times 300.000 personer til en gennemsnitlig (beregnet) timeløn af 60 kr. i 220 arbejdsdage på årsbasis. Resultat: 264.000.000 kr.

De samlede direkte og indirekte omkostninger til privat anvendelse af offentlige institutioners telefoner er herefter 396.000.000 kr.

Selv om efterforskningsomkostningerne skulle blive i en størrelsesorden af 5-6 millioner kroner, ville besparelserne blive betydelige.

Besvarelse (20/12 82):

Finansministeren (Christophersen):

Der findes ikke generelle instruktioner for brugen af telefoner, gældende for alle offentlige institutioner og virksomheder. Det indgår i de almindelige ledelsesfunktioner i statslige institutioner og virksomheder at sørge for – eventuelt ved interne instrukser – at der også på dette område administreres på en hensigtsmæssig måde. De regneeksempler, der er anført i begrundelsen for spørgsmålet, understreger den selvinteresse, de enkelte styrelser har i at undgå misbrug af tjenestetelefoner.

Spm. nr. S 373

Til *arbejdsministeren* (10/12 82) af:

Waldorff (VS):

»Hvorledes vil ministeren sikre, at fuldtidsarbejdsløse, der oppebærer et højere dagpengebeløb end nyuddannede, ikke straffes økonomisk i forbindelse med varetagelse af borgerligt ombud, hvortil der udbetales diæter som kompensation?«

Begrundelse

I forbindelse med vedtagelsen af ændringerne af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring i oktober 1982 er der opstået usikkerhed om de økonomiske konsekvenser af arbejdsløses varetagelse af borgerlige ombud.

En arbejdsløs, som modtager diæter for deltagelse i møder, der er omfattet af visse borgerlige ombud, får diæterne modregnet i

sin dagpengeberegning. Desuden ligestiller visse A-kasser diætudbetalingen med indkomst fra deltidsbeskæftigelse, hvorved dagpengene udbetales som supplerende dagpenge.

Ved ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring beregnes supplerende dagpenge efter den særlige sats for nyuddannede, den såkaldte dimittendsats.

En arbejdsløs, der varetager et borgerligt ombud, vil derfor i forbindelse med udbetaling af diæter for resten af den uge, hvori diæterne optjenes, modtage supplerende understøttelse. Hvis den arbejdsløse oppebærer et højere dagpengebeløb end dimittendniveauet, vil vedkommende altså opleve et indtægtstab, når vedkommende skal varetage et borgerligt ombud, som ikke kan afslås.

Enten har ministeren ikke været opmærksom på dette problem i forbindelse med lovændringerne, eller også er dette endnu et eksempel på, hvilke forhold en borgerlig regering byder de arbejdsløse – også de demokratiske rettigheder skal indskrænkes.

Besvarelse (20/12 82):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Det blev som led i den seneste ændring af arbejdsløshedsloven vedtaget, at ledige, der arbejder på mindre end fuld, sædvanlig arbejdstid og modtager supplerende dagpenge, skal have udbetalt dagpenge efter den særlige sats, der gælder for nyuddannede.

Arbejdsdirektøren har efter forhandling med landsarbejdsnævnet fastsat nærmere regler for beregning af supplerende dagpenge.

Det fremgår af disse, at fradrag i dagpengene som følge af indtægter ved borgerligt ombud ikke i sig selv vil medføre, at dagpengene skal udbetales efter satsen for nyuddannede.

Der er således taget højde for den situation, som spørgeren omtaler.

Spm. nr. S 374

Til *ministeren for skatter og afgifter* (13/12 82) af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren oplyse, om regeringen agter at ændre de nuværende fradragregler på

[Dohrmann]

skatteområdet, eller skal de skatteydere, der betaler kontant og ikke lever over evne, fortsat plyndres i skat i modsætning til dem, der f.eks. ved flyrejser til sydens sol køber afgiftsfrie varer og nyder eksotiske fødevarer – alt sammen uden en øre på lommen, men på konto, og renteudgifterne fratrækkes den skattepligtige indkomst?»

Begrundelse

Det danske skattesystem er bundråddent. Man favoriserer helt åbenbart dem, der kender systemet og indretter sig derefter.

Almindelige mennesker, der har den indstilling at svare enhver sit og ikke stifte unødigt gæld, snydes, så vandet driver af dem, idet deres trækprocent forhøjes.

Er dette også den nye regerings politik, finder spørgeren den umoralsk og uanstændig. I modsat fald bedes oplyst, hvornår og hvorledes skatteministeren vil foreslå at forholdene ændres.

Besvarelse (21/12 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Stetter, fg.):

Det er naturligvis regeringens ønske at forbedre skattesystemet mest muligt, både således at der sker en forenkling af reglerne, og således at tilskyndelsen til skattetænkning – herunder gældsstiftelse – gøres mindst mulig.

Imidlertid vil en isoleret afskaffelse af rentefradragsretten skabe helt uacceptable økonomiske problemer hos store dele af befolkningen, ikke mindst for nyetablerede husejere og for nyetablerede selvstændige erhvervsdrivende. Regeringen agter derfor ikke at afskaffe rentefradragsretten.

En langt mere hensigtsmæssig fremgangsmåde til imødegåelse af skattetænkning og en utilsigtet anvendelse af de forskellige fradragsmuligheder vil være en forlængelse af proportionalsskattestrækket og en nedsættelse af marginalsskatteprocenterne. Disse forbedringer af skattesystemet har dog som forudsætning, at regeringens økonomiske politik – herunder de indkomstpoltiske foranstaltninger – får den tilsligtede virkning.

Spm. nr. S 375

Til *ministeren for nordiske anliggender* (13/12 82) af:

Steen Folke (VS):

»Vil ministeren i Nordisk Ministerråd opfordre sin kollega fra Finland til hurtigst muligt at få ændret den del af den finske lovgivning, der udtrykkeligt diskriminerer homoseksuelle?»

Begrundelse

Den nordiske samarbejdsaftale fra 1962 (Helsingforsaftalen) pålægger de nordiske lande at arbejde for størst mulig ensartethed på såvel det civilretlige som det strafferetlige område.

I Sverige, Norge og Danmark er der gennem en årrække sket en afskaffelse af bestemmelser i lovgivningen, der diskriminerer mod homoseksuelle. Men i Finland er der fortsat en forhøjet seksuel lavalder for homoseksuelle. Og i straffelovens kapitel 20, § 9, stk. 2, findes et såkaldt opfordringsforbud med følgende formulering: »Offentlig opfordring til utugt mellem personer af samme køn straffes med bøder eller fængsel indtil 6 måneder.« Denne enestående bestemmelse forbyder opfordring til en handling, der i sig selv er lovlig. På grundlag af denne bestemmelse foretages også en form for censur af programmer om homoseksualitet i Finlands Radio.

Den finske justitsminister, Taxell, har selv i riksdagen givet udtryk for, at dette opfordringsforbud er problematisk, men har kædet dets skæbne sammen med en totalreform af straffeloven, som der arbejdes med. En sådan omfattende reform kan det imidlertid tage lang tid at gennemføre, og det er utåleligt, at diskrimination mod homoseksuelle længere skal være direkte lovhjemlet i et nordisk land.

Besvarelse (22/12 82):

Ministeren for nordiske anliggender (Chr. Christensen):

Som det er anført i spørgsmålets begrundelse, arbejdes der for tiden i Finland med en gennemgribende ændring af den finske straffelov. I den forbindelse er også bestemmelsen i den finske straffelovs 20. kapitel, § 9, 2. mom., om straf for den, der offentligt

[Ministeren for nordiske anliggender]

opfordrer til utugt mellem personer af samme køn, blevet taget op til behandling. Bl.a. af denne grund finder jeg ikke anledning til at tage dette spørgsmål op over for min finske kollega.

Spm. nr. S 377

Til *arbejdsministeren* (14/12 82) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Finder ministeren, at det ville være meningsfyldt for de arbejdsløse at blive sat på opgaven at producere varer til eksport, som kan indløse vor udenlandsgæld, og i givet fald: hvorfor sætter man så ikke de ledige i gang med opgaven i stedet for at lade arbejdsløsheden stige?«

Begrundelse

Det er interessant, om regeringen finder det meningsfyldt for de ledige at blive sat på et projekt, »Danmark gældfrit i løbet af 10 år«, især nu, da det er fremhævet, at ungdomsgarantiforsøget i Århus og Storstrøms amter er mislykket.

Besvarelse (23/12 82):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Det er regeringens helt klare målsætning at nedbringe såvel betalingsbalanceunderskuddet som arbejdsløsheden. Der skal ikke være uenighed om, at den mest effektive måde at opnå dette på er ved at øge produktion og beskæftigelse i de konkurrenceudsatte erhverv. Problemet er blot, at dette ikke er så enkelt, som det umiddelbart lyder. Det afhænger nemlig først og fremmest af de internationale konjunkturforhold, hvilket Danmark i sagens natur ingen indflydelse har på.

Hvad vi kan gøre i den økonomiske politik, er at øge danske produkters konkurrenceevne og styrke stilling for importkonkurrerende erhverv. Det vil imidlertid tage nogen tid, før en forbedret konkurrenceevne slår igennem i form af nye arbejdspladser.

Regeringen har allerede taget vigtige skridt i retning af genopretningen af den danske

økonomi her i efteråret. De indkomstpolitiske foranstaltninger og den kraftige nedbrings af underskuddet på finansloven har skabt basis for en væsentlig nedsættelse af virksomhedernes produktionsomkostninger gennem en sænkning af lønningerne og et gradvis lavere renteniveau. Regeringen har endvidere via det netop fremlagte investeringsprogram fundet det nødvendigt at bidrage til dansk økonomis strukturomlægning. Dette vil øge den økonomiske politiks positive beskæftigelsesvirkninger.

Spm. nr. S 378

Til *finansministeren* (14/12 82) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Hvor mange timers arbejde skal der ekstraordinært udføres i Danmarks produktionssektor i perioden 1983–1992, hvis Danmarks udlandsgæld skal være totalt afviklet inden udgangen af 1992?«

Begrundelse

I den offentlige debat tales der meget om at fordele den givne mængde arbejde mellem danskerne, men hvis man ikke ved, hvor mange timers arbejde der skal udføres, mangler det rette grundlag for debatten.

Besvarelse (27/12 82):

Finansministeren (Christophersen):

Dette spørgsmål er stillet samtidig med spørgsmål S 379 og besvares derfor under hensyn til besvarelsen af spørgsmål S 379. Det vil således i det følgende blive forudsat, at der tænkes på, at der skal være ligevægt på betalingsbalancen inden udgangen af 1992, idet det antages, at det afspejler spørgers intentioner.

Dette spørgsmål kan langtfra besvares entydigt, idet omfanget af forskydninger i erhvervsstruktur m.v. afhænger af en længere række usikre forhold, bl.a. af udviklingen i den økonomiske aktivitet i udlandet og af renteforholdene i udlandet, idet disse er blevet af meget stor betydning for betalingsbalanceudviklingen. Endvidere kan nævnes, at kravene til eksportsektorens størrelse afhænger af, hvor stor en import der er behov for. Den nødvendige import afhænger af den samlede efterspørgsel og dennes fordeling på

[Finansministeren]

enkeltkomponenter (privat forbrug, investeringer, eksport m.v.) samt af dansk erhvervslevs konkurrenceevne over for udlandet. Kravene til udbygning af betalingsbalanceerhvervene afhænger derfor også af en lang række valg, der træffes af den danske befolkning i de kommende år, f.eks. hvad angår arbejdstid, størrelsen af offentligt og privat forbrug m.v.

Som følge af de nævnte meget betydelige usikkerhedsmomenter vil det ikke være muligt at give et blot nogenlunde præcist skøn for den påkrævede ekstra indsats i betalingsbalanceerhvervene. Det er imidlertid åbenlyst, at der er behov for en meget betydelig omstrukturering af dansk økonomi, for at betalingsbalanceunderskuddet kan bringes ud af verden i løbet af 80'erne, således som det er regeringens mål.

Spm. nr. S 379

Til *finansministeren* (14/12 82) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Hvilke planer har regeringen om afvikling af vor udlandsgæld? Er det f.eks. i 1988, i 1992 eller aldrig, vi skal være gældfrie?«

Begrundelse

I debatten om arbejdsløshedsbekæmpelsen er det rart at vide, om regeringen ønsker, at de ledige må beskæftiges ved at afvikle vor udlandsgæld.

Besvarelse (29/12 82):

Finansministeren (Christophersen):

Målsætningerne for regeringens økonomiske politik er at genskabe den fulde beskæftigelse såvel som at sikre ligevægt – og på længere sigt et mindre overskud – på betalingsbalancen over for udlandet. Hvis disse to overordnede målsætninger skal opfyldes, skal der ske en kraftig omstrukturering af dansk økonomi, idet betalingsbalanceerhvervene skal udbygges, således at eksporten kan forøges, og således at danskproducerede varer kan erstatte importerede varer. Kun derigennem kan det dobbelte balanceproblem – ledigheden og underskuddet over for udlandet – løses. Det må understreges, at uligevægten i dansk økonomi er så stor, at problemet ikke

kan løses hurtigt. Der må bruges adskillige år.

For så vidt angår de nærmeste år er der to betingelser, som skal være opfyldt, for at denne omstrukturering kan finde sted. For det første skal danske virksomheder kunne sælge deres produkter såvel på hjemmemarkedet som i udlandet til priser, der stiller danske produkter stadig bedre over for udenlandske produkter. Det kræver en meget betydelig indsats m.h.t. at sikre en lav stigning i lønninger og andre omkostninger, samt at denne understøttes gennem erhvervsstimulerende foranstaltninger.

Den anden betingelse for, at den nødvendige omstrukturering kan finde sted, er, at det kan betale sig at investere i nye arbejdspladser i betalingsbalanceerhvervene. Det er her ikke tilstrækkeligt med en god konkurrenceevne i forhold til udenlandske producenter. Det skal også være rentabelt at investere. Det forudsætter et rentefald. Det kan i denne sammenhæng nævnes, at hvis der kan opnås et større rentefald i Danmark end i udlandet, således at renteforskellen mellem Danmark og omverdenen indsnævres, så vil også den danske konkurrenceevne over for udlandet blive forbedret.

En af de afgørende betingelser for, at renten kan sættes ned, er, at betalingsbalanceunderskuddet udviser en klart faldende tendens. Derved fjernes devalueringsfrygten og dens rentehævende virkning, og derved øges også Danmarks kreditværdighed i udlandet.

Det er derfor nødvendigt at give meget høj prioritet til en hurtig reduktion af betalingsbalanceunderskuddet. En hurtig nedbringelse af betalingsbalanceunderskuddet er den afgørende forudsætning for, at der kan skabes ligevægt i dansk økonomi.

Betalingsbalanceunderskuddet bliver formentlig henimod 20 mia kr. i 1982, og ifølge de seneste skøn vil det blive på ca. 17 mia kr. i 1983. Hvis der ikke var blevet gennemført økonomiske indgreb i indeværende efterår, tegnede der sig et underskud i 1983 på omkring 22 mia kr. Regeringens politik har således haft stor virkning. Denne politik vil blive videreført i de kommende år, således at betalingsbalanceunderskuddet kan bringes ud af verden i indeværende årti. Dette kræver en stor omstilling af dansk økonomi, jfr. besvarelsen af spørgsmål S 378.

[Finansministeren]

Det må tilføjes, at det ikke er muligt at give en præcis redegørelse for, hvor omfattende en økonomisk-politisk indsats der skal til, idet dette må bero på de konkrete forhold i de enkelte år. Kravene vil blandt mange usikre forhold afhænge af udviklingen i den internationale økonomiske aktivitet, af udviklingen i bytteforholdet og i renteforholdene i udlandet. Sidstnævnte er blevet meget afgørende for betalingsbalanceunderskuddets størrelse. Den igangværende rentefaldsudvikling kan give et bidrag til forbedring af den danske betalingsbalance. Dette skal dog ikke skjule, at nedbringelsen af det danske betalingsbalanceunderskud er en meget stor opgave.

Det er næppe realistisk at forestille sig en afvikling af udlandsgælden inden 1988 eller 1992, således som det antydes i spørgsmålet. Det kan kort illustreres ved, at de ovenfor anførte betalingsbalanceskøn for 1982 og 1983 betyder, at udlandsgælden ved udgangen af 1983 er på ca. 160 mia kr. Hvis denne gæld skulle afvikles inden udgangen af f.eks. 1988, skulle betalingsbalancen udvise et årligt overskud på mere end 30 mia kr. for årene 1984-88 i gennemsnit. Det er ikke muligt at foretage en så hurtig udbygning af betalingsbalancesektoren, dels fordi det ikke er muligt at vinde markedsandele i ind- og udland så hurtigt, dels fordi en udbygning kræver store investeringer i nye arbejdspladser og en deraf følgende stor import af investeringsgoder, som først over en årrække vil give massive resultater. Regeringen vil imidlertid lægge afgørende vægt på, at gældsafviklingen kan begynde så hurtigt som muligt.

Spm. nr. S 380

Til *industriministeren* (14/12 82) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Er det ministerens mening, at Sømændenes Forbund skal nedlægges?«

Begrundelse

Det har igennem længere tid i statens skibstilsyn været praksis at dispensere stillinger væk fra danske skibe, forstået på den måde, at der i dag næsten ikke bliver ansat unge til at blive uddannet til befarnede matroser.

Sidst er det sket i Elsams ny skib og for nylig i Kosangasrederiet, der endda i ældre skibe har fået samme dispensationer.

Det forekommer mærkværdigt, at der årligt er ca. 1.000 unge, der gennemgår en uddannelse på søfartsskolerne, samtidig med at en anden gren inden for staten lukker for uddannelsen ved dispensationer og fjerner arbejdspladser.

Hvis denne praksis fortsætter, vil det betyde, at der ingen uddannede søfolk vil være om nogle år, da danske søfolk ikke kan tage hyre uden forudgående uddannelse på en søfartsskole, hvad udenlandske søfolk derimod kan.

Endvidere holder man de unge for nar, da mange af dem tror på, at når de har været på skole, kan de også få job.

Det kan ikke være meningen, at disse danske arbejdspladser skal nedlægges.

Besvarelse (28/12 82):

Industriministeren (Stetter):

Om nedlæggelse af Sømændenes Forbund har jeg ingen mening, men jeg vil gerne knytte et par bemærkninger til den begrundelse, Tommy Dinesen har givet sit spørgsmål.

I de senere år har kapaciteten på søfartsskolerne været fuldt udnyttet, og der har som led i bestræbelserne på at afhjælpe ungdomsarbejdsløsheden været oprettet nogle klasser ud over skolernes normalkapacitet. Når arbejdsløshedsproblemet er blevet særlig føleligt for de ubefarne matroser, må det tilskrives *dels* denne forøgelse af uddannelseskapaciteten, *dels* et mindre frafald end normalt, forårsaget af den almindelige beskæftigelses-situation, der gør det vanskeligt at skifte til andet erhverv, *samt* nedgangen i antallet af skibe.

Antallet af skibe i den danske handelsflåde mellem 100 og 500 registertons brutto, hvor de ubefarne matroser fortrinsvis er beskæftiget, er faldet med 22 i løbet af 1981. Ifølge sømandsskattekontorets beretning er antallet af skibe under sømandsskatteordningen i perioden 1980-81 gået ned med 49, og antallet af beskæftigede danske befarnede og ubefarne matroser er gået ned med henholdsvis 166 og 53.

Jeg er opmærksom på problemet vedrørende ubefarne matrosers mulighed for at

[Industriministeren]

indtjene den sejltid, der er nødvendig for at blive befaren matros. Problemet er flere gange blevet behandlet i søfartens uddannelsesråd, hvori Sømændenes Forbund er repræsenteret. Senest drøftedes sagen i rådet den 22. november 1982, og det besluttedes, at sagen igen i januar skulle behandles i rådets underudvalg vedrørende sømandsuddannelsen, hvori Sømændenes Forbund også er repræsenteret. De kompetente organer har således taget problemet op, og jeg overvejer meget gerne de forslag, der måtte blive resultat af deres overvejelser.

Spm. nr. S 381

Til *energiministeren* (14/12 82) af:

Waldorff (VS):

»Hvornår vil regeringen fremlægge sit forslag til revision af Energiplan 81?«

Begrundelse

Ifølge energiminister Enggaards udtalelser til UDI-Nachrichten 5. november 1982 vil den borgerlige regering ændre drastisk på den hidtidige energipolitik, idet det er tanken, at 20 pct. af energiforsyningen skal dækkes ved atomkraft.

Det er en fordobling i forhold til det energiplan-alternativ fra EP-81, som regner med atomkraft.

Denne fordobling må forudsætte et radikalt brud med ikke mindst forudsætningerne om el-forbruget i fremtiden.

Samtidig bedes det oplyst, hvornår der skal træffes endelig beslutning om indførelse af atomkraft, idet ministeren erindres om, at byggetiden for atomkraftværker nu ligger oppe på 12-14 år. Og med det store antal enheder, energiministeren forestiller sig, gælder det vel om at komme i gang. Hvis det nu skal være!

Besvarelse (20/12 82):

Energiministeren (Enggaard):

Ifølge lov om energipolitiske foranstaltninger skal energiministeren fremlægge energipolitiske redegørelser for folketinget. Jeg agter at forelægge en sådan redegørelse i folketinget i foråret 1983. Redegørelsen vil behandle alle væsentlige forhold i regeringens energipolitik.

Med Energiplan 81 blev der igangsat en rullende energiplanlægning med det formål til stadighed at ajourføre grundlaget for regeringens energipolitik. I denne forbindelse er der netop iværksat et større udredningsarbejde om elvarme og vedvarende energi i det såkaldte område IV, dvs. de områder af landet, som ikke forsynes med naturgas eller kraftvarme. Andre dele af energiplanlægningen, som på tilsvarende måde kræver nøjere vurdering, vil blive behandlet i den rullende energiplanlægning.

Kernekraft i den danske elforsyning er således et af de spørgsmål, regeringen lægger afgørende vægt på at få afklaret. Fra midten af 90'erne vil brug af kernekraft årligt kunne spare det danske samfund for milliardbeløb. De undersøgelser om sikkerhed og affaldsopbevaring, der er i gang, skal afsluttes, før regeringen vil tage stilling til kernekraftsspørgsmålet. Hvis regering og folketing beslutter sig for anvendelse af kernekraft i Danmark, vil spørgsmålet blive forelagt befolkningen ved en folkeafstemning.

Det tempo, hvormed kernekraft kan indgå i den danske elforsyning, kræver en nøjere vurdering såvel hos elværkerne som hos myndighederne. I Energiplan 81 er der eksempelvis regnet med, at to kernekraftværker kunne være i drift inden år 2000, svarende til godt 20 pct. af vor *elforsyning*. Bemærk, at det i begrundelsen for spørgsmål nr. S 381 nævnte tal på 20 pct. af *energiforsyningen* beror på en misforståelse.

Spm. nr. S 382

Til *arbejdsministeren* (14/12 82) af:

Karl Nielsen (S):

»Vil ministeren overveje ændringer om vejrligsbestemmelserne i loven om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring?«

Begrundelse

Den stramning, der er sket i vejrligsbestemmelserne, rammer særlig hårdt de grupper, f.eks. skovarbejdere, der udelukkende har udendørsarbejde, som det også fremgår af en henvendelse, ministeren har fået fra midtjyske skovarbejdere.

Eksempler har vist, at der kan blive tale om tab på omkring 1.000 kr. om ugen og i ekstreme tilfælde endnu større beløb som

[Karl Nielsen]

følge af de ændringer, regeringen har fået gennemført i lovgivningen.

Skovarbejderne siger selv i henvendelsen, at den eneste måde, de tilsyneladende kan hindre dette tab på, er ved at tilsidesætte alle gældende sikkerhedsbestemmelser. Det kan ikke være rimeligt, at en erhvervsgruppe på denne måde tvinges til at sætte liv og helbred på spil. Derfor er det ønskeligt, om ministeren vil tage initiativ til at ændre vejrligsbestemmelserne.

Besvarelse (22/12 82):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Det blev som led i den seneste ændring af arbejdsløshedsloven vedtaget at ophæve retten til dagpenge i de første 3 dage af en ledighedsperiode, der skyldes vejrlig.

Denne ændring indgår i regeringens bestræbelser på at nedbringe statens udgifter til arbejdsløshedsforsikringen, at forenkle administrationen og at fjerne nogle utilsigtede anvendelser af systemet.

Regeringen mener, at ledighed på grund af vejrlig er en atypisk situation i forhold til dagpengesystemet, da »vejrligsledige« kun vanskeligt kan anvises arbejde. Det er regeringens opfattelse, at det økonomiske tab for lønmodtagerne i disse tilfælde ikke bør dækkes af arbejdsløshedsforsikringsystemet, men bør være et anliggende for de direkte implicerede parter.

Da denne lovændring først træder i kraft den 1. marts 1983, vil arbejdsmarkedets parter have mulighed for at inddrage spørgsmålet i overenskomstforhandlingerne.

Jeg agter således ikke at ændre reglerne.

Spm. nr. S 383

Til *miljøministeren* (14/12 82) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Kan kommunerne tilsidesætte regionplanerne og nedlægge mindre skoler?«

Begrundelse

På baggrund af mindre bloktilskud og den generelt dårlige økonomiske situation i kommunerne er flere kommuner gået i gang med at nedlægge de små skoler i de mindre bysamfund, hvilket kan medvirke til, at de små bysamfund ikke kan overleve.

Kommunerne har ifølge lov om regionplanlægning søgt om status som lokalcenter, og det er sket bl.a. med henvisning til skolen i området, og på den baggrund har man også fået hævet byggekvoten.

Dette er sket efter forhandling mellem kommunen og regionplanafdelingen, hvorefter det er vedtaget i kommuner, amt og miljøministerium.

Det virker derfor urimeligt, at man uden at spørge disse instanser på ny blot kan nedlægge skolerne.

Besvarelse (20/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det er korrekt, at der i en række regionplanforslag var udpeget små bysamfund med bl.a. skole som lokalcentre og stillet forslag om en tilhørende boligbyggevota.

Ved miljøministerens godkendelse af regionplanerne har det været intentionen at overlade spørgsmålet om den konkrete udpegning og realisering af lokalcentre til kommunerne selv gennem kommuneplanerne.

I de tilfælde, hvor kommunerne har ønsket godkendt lokalcentre i forbindelse med regionplanforslag, har miljøministeren ved regionplangodkendelsen alene accepteret de udpegede lokalcentre som mulige lokalcentre, dvs. som rammer for kommunernes konkrete udpegning. Det er derfor kommunernes opgave i den kommuneplanlægning, der nu er i gang, at tage stilling til, hvilke byer der skal være lokalcentre. Hvorvidt kommuneplanens lokalcentre bliver en realitet, afhænger af, om der kun udpeges de byer, der også på længere sigt kan forventes at opretholde lokal skole og dagligvarebutik. Det afgørende vil være, om kommunerne følger udpegningen op og støtter de udpegede byer.

Efter miljøministeriets opfattelse vil det således ikke være en tilsidesættelse af regionplanerne, hvis kommunerne ser sig nødsaget til at nedlægge skoler.

Jeg kan tilføje, at regeringen i dette års landsplanredegørelse bl.a. har været opmærksom på problemerne i de mindre bysamfund, herunder spørgsmålet om nedlæggelsen af skoler. I redegørelsen peges der på, at der findes eksempler på mere fleksible løsninger, hvor flere lokalsamfund har en fungerende skole og dermed et værdifuldt samlingssted for kulturelle og idrætslige akti-

[Miljøministeren]

viteter. F.eks. kan man foretage en opdeling med børnehaveklasse samt 1. og 2. klasse i én by, en skole med et noget større børneunderlag, omfattende 3.-6. klasse, i en anden by og endelig en 3-4-sporet skole med 7.-10. klasse i en tredje by. Men naturligvis kan der tænkes mange andre løsninger.

Spm. nr. S 384

Til *indenrigsministeren* (14/12 82) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvad har ministeren tænkt sig at gøre for at bevare de små landsbysamfund?«

Begrundelse

På baggrund af besparelserne i bloktilskuddene og kommunernes dårlige økonomi generelt er flere kommuner nu i gang med at nedlægge de mindre skoler i de små bysamfund.

Dette alvorlige skridt kan nemt give dødsstødet for de små bysamfund, da skolernes betydning er afgørende for de mindre håndværkeres og de små butikkers overlevelse og også for, om borgerne vil bo de pågældende steder.

Besvarelse (23/12 82):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg vil gerne give udtryk for, at jeg er meget opmærksom på de små landsbysamfunds forhold, og at jeg har stor forståelse for landsbyernes særlige problemer. Jeg må dog samtidig gøre opmærksom på, at spørgsmålet om bevarelse af de små landsbysamfund ikke primært hører under indenrigsministeriets område. Men ønsket om at sikre de små samfunds beståen indgår stærkt i det samarbejde, jeg har med de øvrige ministerier.

I begrundelsen for spørgsmålet er henvist til den virkning, som nedlæggelse af mindre skoler i de små bysamfund kan have for disse bysamfunds fortsatte beståen, og til, at skolenedlæggelser er en følge af nedskæringerne i bloktilskuddene til kommunerne.

Indenrigsministeriet har imidlertid ingen fagkompetence til at blande sig i, om kommunerne som led i besparelser på budgetterne nedlægger skoler, og ej heller i, hvilke skoler man i givet fald nedlægger, når blot nedlæggelserne sker efter reglerne herom i

lov om folkeskolen, der i øvrigt henhører under undervisningsministeren. Men jeg noterer med glæde, at undervisningsministeren har udsendt et cirkulære til kommunerne, der gør det muligt at bevare selv helt små skoler i landområderne, også økonomisk forsvarligt.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at regeringen i det lovforslag om byrdefordeling og udligning, som på baggrund af den netop afgivne betænkning nr. 693/oktober 1982 om kommunal udligning og tilskud til kommuner vil blive fremsat i løbet af foråret 1983, vil tage særlige hensyn til kommuner med faldende børnetal.

Spm. nr. S 385

Til *undervisningsministeren* (14/12 82) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvad har ministeren tænkt sig at gøre for at bevare skolerne i de små landsbysamfund?«

Begrundelse

På baggrund af besparelserne i bloktilskuddene og kommunernes dårlige økonomi generelt er flere kommuner nu i gang med at nedlægge de mindre skoler i små bysamfund.

Dette alvorlige skridt kan nemt give dødsstødet for de små bysamfund, da skolernes betydning er afgørende for de mindre håndværkeres og de små butikkers overlevelse og også for, om borgerne vil bo de pågældende steder.

Besvarelse (28/12 82):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det er min opfattelse, at vi i videst muligt omfang bør søge at bevare de små skoler, herunder især de små skoler i landsbyerne. Jeg er imidlertid opmærksom på, at i disse år, hvor der kun er begrænsede midler til rådighed, og hvor elevtallet er faldende, vil nogle kommuner kunne føle sig tilskyndet til at søge at nedlægge de små skoler for at opnå besparelser. Jeg har derfor i et cirkulære, som netop er udsendt til kommunerne, peget på en række muligheder, som kommunerne vil kunne udnytte for at begrænse udgifterne ved skoler med lavt elevtal, således at skolerne vil kunne videreføres på et forsvarligt økonomisk grundlag.

[Undervisningsministeren]

Endelig skal jeg også henvise til, at beboerne i medfør af reglerne i folkeskoleloven om afstemninger om nedlæggelse af skoler har mulighed for at øve indflydelse på beslutninger om skolenedlæggelser.

Spm. nr. S 386

Til *udenrigsministeren* (15/12 82) af:

Steen Folke (VS):

»Finder regeringen, at et russisk forhandlingsudspil om nedskæring af antallet af SS-20 raketter med næsten 100 til ca. 250 samt fjernelse af alle ældre mellemdistanceraketter som modydelse for en skrinlæggelse af NATOs planer om opstilling af 572 nye mellemdistanceraketter i Vesteuropa indebærer en imødekommenhed, som bør modtages positivt fra vestlig side?«

Begrundelse

Ifølge amerikansk presse er Sovjetunionen kommet med et udspil med dette omtrentlige indhold under Genèveforhandlingerne. Udspillet svarer ifølge dagbladet Information den 14. december i vid udstrækning til et forslag fremsat af en gruppe fremtrædende amerikanske eksperter, omfattende bl.a. den tidligere amerikanske chefforhandler under SALT, Paul Warnke. Præsident Reagans administration har imidlertid omgående og rutinemæssigt affejet det sovjetiske udspil. Mens udspillet i det mindste vidner om bevægelighed i den sovjetiske forhandlingsposition, savnes der ganske tegn på, at USA reelt er interesseret i, at forhandlingerne skal føre til et resultat.

Det vil være af interesse at få den danske regerings vurdering af sagen, en vurdering, som forhåbentlig vil adskille sig fra en rygmarsvreaktion.

Besvarelse (27/12 82):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Regeringen har med interesse noteret sig de omtalte sovjetiske tilkendegivelser i forbindelse med INF-forhandlingerne i Genève.

Regeringen finder det glædeligt, såfremt Sovjetunionen nu måtte være indstillet på at bevæge sig og vise reel forhandlingsvilje i INF-forhandlingerne. Forhåbentlig vil den kommende forhandlingsrunde i Genève kun-

ne bekræfte en mere fleksibel sovjetisk holdning.

Selv om de sovjetiske tilkendegivelser – der er ikke tale om et formelt forslag – om en nedskæring af de i den europæiske del af Sovjetunionen stationerede SS-20 missiler til mellem 150 og 160 til gengæld for en opgivelse af NATOs plan om fra udgangen af 1983 at påbegynde opstillingen af 572 INF-missiler må betragtes som et skridt i den rigtige retning, går det ikke langt nok. En accept heraf ville således bl.a. indebære, at Sovjetunionen bevare sit monopol på længererækkende mellemdistancemissiler.

Regeringen støtter derfor fortsat USAs forhandlingsudspil om en såkaldt nulløsning, der i bedste fald – i hele Europas interesse – vil føre til en fuldstændig fjernelse af Sovjetunionens nuværende og NATOs planlagte landbaserede, længererækkende mellemdistancemissiler.

Spm. nr. S 387

Til *forsvarsministeren* (15/12 82) af:

Steen Folke (VS):

»Støtter regeringen præsident Reagans planer om at opruste med MX-atomraketter, og indebærer denne holdning, at regeringen ikke støtter SALT-traktaterne?«

Begrundelse

Præsident Reagans gigantiske oprustningsprogram med landbaserede, strategiske MX-raketter udgør et klart brud på SALT-aftalerne. USA har ganske vist ikke ratificeret SALT II, men har hidtil erklæret, at man alligevel ville overholde aftalen.

På mødet i NATOs atomplanlægningsgruppe i Bruxelles har de tilstedeværende ministre, inklusive den danske forsvarsminister, udtalt sig på en måde, som dårligt kan tolkes som andet end en støtte til MX-programmet. I det afsluttende communiqué hedder det: »Ministre understregede det vigtige i opretholdelsen af NATOs strategiske nukleare effektivitet ud fra synspunktet om afskrækkelse og stabilitet. Ud fra dette synspunkt blev der lagt vægt på betydningen af den nylig truffne beslutning om MX-programmet, som var bestemt til at forstærke NATOs strategiske nukleare styrkers overlevelsessevne.«

[Steen Folke]

På et tidspunkt, hvor dette hidtil største atomoprustningsprogram bliver mødt med så stærk modstand i den amerikanske kongres, at der er en chance for, at det aldrig bliver realiseret, er det trist, at den danske regering udtaler sig til støtte for programmet.

Besvarelse (27/12 82):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Den danske regering har ikke tilkendegivet støtte til MX-missilprogrammet. Regeringen har sammen med sine allierede noteret sig den betydning, som programmet vil kunne få for opretholdelsen af en troværdig afskrækkelse. Jeg vil i denne forbindelse understrege, at beslutningen vedrørende MX-missilet er en rent amerikansk afgørelse, som derfor ikke har været genstand for konsultationer i NATO.

Baggrunden for præsident Reagans beslutning om at producere 100 MX-missiler er som bekendt den voksende bekymring for, at USAs landbaserede interkontinentale ballistiske missiler (ICBM) er blevet sårbare over for et sovjetisk overraskelsesangreb. Allerede de to forudgående administrationer arbejdede derfor på at udvikle et missil, som kunne overleve et sovjetisk overraskelsesangreb. Tidligere præsident Carter planlagde således en produktion af 200 missiler, der skulle anbringes i et kæmpemæssigt tunnelsystem, som skulle gøre det umuligt at konstatere de enkelte missilers nøjagtige placering.

Den nuværende administration har valgt en løsning, der indebærer, at de 100 missiler placeres i kraftigt armerede siloer i kort indbyrdes afstand. Efter den nylige afstemning i Repræsentanternes Hus skal alternativerne til denne stationeringsmåde imidlertid studeres.

Jeg er bekendt med, at det er blevet hævdet, at deployeringen er i strid med SALT II's bestemmelse, hvorefter man lover ikke at bygge ydeligere faste ICBM-affyringsramper. Dette bestrides imidlertid fra amerikansk side, idet man ikke betragter siloerne som affyringsramper, men derimod de »hylstre«, hvori MX-missilerne transporteres, og hvorfra de kan affyres. Jeg har endvidere bemærket, at MX-programmet ifølge det oplyste ikke vil betyde nogen overskridelse af det numeriske loft fastsat i SALT II, og at det vil kunne gennemføres inden for de rammer, der er indeholdt i det amerikanske oplæg i

START-forhandlingerne. I øvrigt vil jeg understrege, at det må være op til SALT II-aftalens parter at afgøre de enkelte fortolkningsspørgsmål.

Lad mig for tydelighedens skyld tilføje, at den danske regering ønsker, at USA og Sovjetunionen fortsat efterlever SALT-aftalen, og selvsagt også, at START-forhandlingerne fører til reelle reduktioner i de strategiske atomstyrker.

Spm. nr. S 389

Til *ministeren for skatter og afgifter (15/12 82)* af:

Barsøe-Carnfeldt (UP):

»Ministeren bedes oplyse, om der på skatteobjektet personbiler nogen sinde er foretaget økonomiske konsekvensberegninger forud for en ændring af afgifter, herunder registreringsafgift.«

Begrundelse

Den danske bilbranche er hårdt trængt på grund af de rekordhøje skatter og afgifter på personbiler. Der sælges færre og færre personbiler.

Afgiftsfastsættelsen synes i strid med almindelig afsætningsteori at omstyrte den kendsgerning, at det største »dækningsbidrag« findes på det punkt i afsætningskurven, hvor antallet af afsatte enheder er optimale multipliceret med en given afgiftsstørrelse.

I det øjeblik det totale salg går ned, vil antallet af stykker »dækningsbidrag« gå ned tilsvarende.

Hvis staten kalkulerer med et givet provenu, nemlig produktet af samtlige afgifter på personbiler, og konstaterer, at dette provenu bliver ringere, ville det så ikke være rimeligt at overveje en nedsættelse af afgifterne til et sådant niveau, hvor salget igen er stigende og provenuet stimuleres?

Ud fra et færdselssikkerhedssyn er det beklageligt, at udskiftninger til nyere biler stagnerer, og at ældre og nedslidte biler stiger i antal.

Udskiftningsgraden hæmmes ganske givet af de høje totalpriser på nye biler, hvortil kommer de forhøjede priser af fast og variabel art. Det forundrer mig, at man tilsyneladende ikke er opmærksom på værdien af

[Barsøe-Carnfeldt]

tilpasning, hvor prisparameteren tages i anvendelse såvel op som ned, hvis omstændighederne taler derfor.

Gennem de senere år har de høje afgifter tilmed haft medskyld i en ledighed på omkring 10.000 personer inden for automobilbranchen. Valutaproblemer er lettere at leve med end arbejdsløsheden.

Besvarelse (3/1 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Forud for afgiftsændringer foretages der provenuberegninger under forudsætning af uændret forbrug, men beregninger, der viser, hvordan forbruget vil ændre sig, foretages ikke. Forklaringen herpå er følgende:

Salget af nyindregistrerede biler antages kun i begrænset omfang at være påvirket af afgiftsændringer. Salget afhænger i hvert fald også af en række andre faktorer, bl.a. forhold ved den tidligere bil (nedslidt, trafikskadet m.v.), individuelle behov (ændret familjestørrelse, bopæl, arbejdssted, sommerhus m.v.), ændringer i husstandens økonomiske situation, ændringer i forbrugsmønstret, driftsudgifterne og det kollektive trafikudbud.

Virkningen på bilsalget af alle disse faktorer kan illustreres ved, at salget af personbiler fra f.eks. 1979 til 1980 faldt med ca. 42 pct., medens det i foråret 1982 steg med godt 15 pct. i forhold til samme periode året før. Afgiftssatserne var i disse år uændrede. Det største salgstal for en måned inden for de sidste 3½ år blev opnået i marts 1982, altså forud for den pr. 1. juli 1982 gennemførte afgiftsnedsettelse.

De meget store udsving i bilsalget kan således ikke forklares ved ændringer i bilbeskatningen. Mulighederne for i praksis at indrette afgiftspolitikken således, at den til enhver tid medfører det tilsigtede eller optimale provenu, er derfor meget små.

I øvrigt finder jeg det ikke ønskeligt, at staten f.eks. af provenumæssige grunde gennem hyppige afgiftsændringer skulle styre prisudviklingen og efterspørgslen efter biler, ligesom jeg heller ikke finder, at de forskellige afgifter skal indbringe det størst mulige provenu.

Spørgsmålet om bilbeskatningens højde skal ikke alene vurderes ud fra statsfinansiel-

le hensyn, men også ud fra trafikpolitiske, energipolitiske og valutariske hensyn.

Spm. nr. S 390

Til *justitsministeren* (16/12 82) af:

Alice Faber (SF):

»Vil ministeren tage skridt til at ændre den praksis, som tilsynet med udlændinge har udøvet over for to unge svenskere, hvis eneste forseelse har været at bo sammen med andre unge – danske – i besatte ejendomme?«

Begrundelse

De unge er blevet udvist og har fået påbud om ikke at vise sig i Danmark i 5 år.

Retsudvalget har fået en henvendelse fra advokatfuldmægtig Ole Richter fra advokatfirmaet Jørgen Høgild og Jytte Thorbek vedrørende tilsynet med udlændinges udvisningspraksis (alm. del, bilag 63).

Spørgeren er enig med Ole Richter i, at der er et misforhold mellem den begærede forseelse og den strafferetlige sanktion. Jeg finder også tilsynets afgørelse meget vilkårlig, samtidig med at de unges sociale situation har været af en sådan art, at der burde have været taget hensyn til dem.

Besvarelse (20/12 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Tilsynet med udlændinge udviste den 17. september 1982 to svenske statsborgere med tilhold om ikke at indfinde sig her i landet inden den 1. juli 1987. De pågældende, der havde opholdt sig i Danmark i kort tid, og som var uden tilknytning hertil, havde deltaget i husbesættelse af ejendommen Blågårds-gade 46, som var barrikaderet af den såkaldte »BZ-brigade«. De pågældende var den 17. september 1982 blevet anholdt af politiet og sigtet for overtrædelse af straffelovens § 264, fordi de trods opfordringer havde nægtet at forlade ejendommen. De modtog samme dag en udenretlig advarsel af politiet for overtrædelse af § 3, stk. 2, i Københavns politivedtægt. Udvisningerne blev meddelt i medfør af udlændingelovens § 4, stk. 1, nr. 3, jfr. § 2, stk. 1, nr. 7, da de pågældendes fortsatte ophold her i landet af hensyn til opretholdelsen af ro og orden ikke var ønskelig.

[Justitsministeren]

Ved politiets foranstaltning blev de samme dag udsendt af landet.

Justitsministeriet fastholdt henholdsvis den 6. og den 8. december 1982 tilsynets to afgørelser.

De pågældendes advokat vil under et møde med justitsministeren den 21. december 1982 få lejlighed til at redegøre for sine synspunkter vedrørende sagerne.

Spm. nr. S 391

Til *undervisningsministeren* (16/12 82) af:

Alice Faber (SF):

»Vil ministeren sikre, at de forskere, der ansættes ved sektorforskningen, gennemgår en ansættelsesprocedure, hvori de af fagligt kvalificerede forskere erklæres for forskeregnet for at kunne blive ansat?«

Begrundelse

Ministeren har siden sin tiltrædelse talt om en styrkelse af forskning, konkret den forskning, som kan støtte erhvervslivets udvikling. En del af den forskning foregår i den såkaldte sektorforskning. For at hindre forestillinger om, at der foregår to slags forskning – en mere kvalificeret forskning inden for de bestående forskningssæders rammer og en mindre kvalificeret i sektorforskningen – er det vigtigt at sikre, at der begge steder foretages en kvalificeret forskning.

Derudover kan man få indtryk af, at der inden for forskellige områder af sektorforskningen foregår en måske for tilfældig ansættelse af forskere. Det ville være bedst, hvis man kunne nå frem til ensartede regler ved forskeransættelser på universiteterne og i sektorforskningen.

Besvarelse (28/12 82):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Sektorforskningen – forstået som den forskning, der ligger uden for de højere uddannelsesinstitutioner – henhører stort set slet ikke under undervisningsministeren, men under en række andre ministre. Jeg kan derfor ikke træffe beslutning herom.

Jeg forstår af spørgerens begrundelse for spørgsmålet, at dette er stillet af bekymring for, at der ikke sker kvalificeret faglig be-

dommelse ved ansættelse af forskere ved sektorforskningen. Jeg er enig i, at dette synspunkt er væsentligt ved besættelse af *alle* forskningsstillinger. Derimod er jeg mindre sikker på, at dette hensyn mest hensigtsmæssigt tilgodeses ved generelt at overføre de i dag gældende ansættelsesprocedurer ved de højere uddannelsesinstitutioner til sektorforskningen.

Spørgeren anfører, at man kan få det indtryk, at der måske foregår en for tilfældig ansættelse af forskere inden for sektorforskningen. Dette er et postulat, som jeg ikke uden videre kan acceptere. Men jeg vil på den givne foranledning henlede det interministerielle kontaktudvalg angående forskningens opmærksomhed på det rejste spørgsmål.

Spm. nr. S 392

Til *miljøministeren* (16/12 82) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvornår foreligger rapporten om arealreservationer til atomkraftværker?«

Begrundelse

For ca. et halvt år siden spurgte jeg den daværende minister, der svarede, at rapporten forventedes færdig nu. Da en hel del byer har svædet ved at blive udbygget, fordi arealer er reserverede til atomkraftværker, ville det være rart, om rapporten kom snart.

Besvarelse (23/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Miljøstyrelsens undersøgelse af den betydning, befolkningsforholdene omkring atomkraftværker har for befolkningens sikkerhed, placeringsundersøgelsen, skulle efter planen have været færdig inden udgangen af 1982.

Placeringsundersøgelsen gennemføres parallelt med udarbejdelsen af en redegørelse om sikkerheden ved anvendelse af atomkraft, sikkerhedsredogørelsen. Denne redegørelse skulle tilsvarende foreligge færdig inden udgangen af 1982.

Begge undersøgelser er imidlertid blevet forsinkede. Dette skyldes, at flere af de per-

[Miljøministeren]

soner, der er involveret i arbejdet, i flere perioder har måttet påtage sig andre presserende opgaver bl.a. i forbindelse med Barsebäck-kreddegørelsen til Folketinget i april 1982, de svenske atomaffaldstransporter og elværkerne atomaffaldsundersøgelse. Dette omfatter personer fra miljøstyrelsen, sundhedsstyrelsen og tilsynet med nukleare anlæg.

Såfremt der ikke opstår nye presserende opgaver, forventer miljøstyrelsen, at både placeringsundersøgelsen og sikkerhedsreddegørelsen er færdige inden udgangen af februar 1983.«

Spm. nr. S 393

Til *ministeren for offentlige arbejder* (16/12 82) af:

Ebba Strange (SF):

»Vil ministeren tilstille spørgeren eksempler på de psykologiske (psykotekniske) prøver, der anvendes inden for DSB ved ansættelse af visse tjenestemænd og inden for post- og telegrafvæsenet ved antagelse af elever?«

Begrundelse

Spørgsmålet skal ses i forlængelse af finansministerens svar af 16. november og supplerende svar af 15. december 1982*) på spørgsmål nr. S 166 af Ebba Strange.

Heraf fremgår, at der anvendes visse former for psykologiske prøver ved ansættelse af visse dele af personalet inden for de nævnte etater. For at skabe åbenhed og klarhed over, hvorledes det offentlige udvælger sit personale, og for at kunne danne sig et indtryk af, på hvilken måde disse prøver adskiller sig fra de prøver, der var tænkt ved ansættelse af personale i Københavns postterminal, er det imidlertid nødvendigt at kende mere til prøvernes form og indhold, end det fremgår af finansministerens svar.

*) Se nedenfor sp. 3965.

Besvarelse (28/12 82):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

De ved DSB anvendte prøver af psykoteknisk art består hovedsagelig af videofilm suppleret med enkelte mundtlige og skriftlige prøver.

De skriftlige spørgsmål, der ville være de eneste, der kunne forelægges i den ønskede form, ville – isoleret fra det øvrige materiale – give et mangelfuldt og misvisende billede af prøven som helhed og ønskes alene af den grund ikke udleveret.

Hertil kommer, at DSB, der har købt retighederne til disse prøver, i givet fald ville være nødt til at udvikle – og betale – nye prøver, dersom en del af materialet blev kendt i videre kredse.

DSB er derimod villig til at tilbyde spørgeren – som »deltager« eller observatør – at overvære en prøve for derved at danne sig et helhedsbillede både af det materiale, der anvendes, og af den måde, prøverne afvikles på.

Spørgeren kan ej heller få tilstillet eksempler på den psykotekniske prøve, som post- og telegrafvæsenet anvender ved antagelse af elever.

Prøvens indhold må ikke offentliggøres, idet værdien af den derved ville forsvinde, og der måtte i givet fald udarbejdes en ny prøve.

Spørgeren er imidlertid velkommen til at træffe aftale med generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet om et besøg, hvor der vil være mulighed for at gennemse et prøvehæfte vedrørende den psykotekniske prøve.

Spm. nr. S 394

Til *forsvarsministeren* (16/12 82) af:

Ebba Strange (SF):

»Vil ministeren tilstille spørgeren eksempler på de psykologiske prøver, der anvendes inden for forsvaret ved visse optagelsesprøver inden for forsvarskommandoen ved prøvning af ansøgere til konstabeluddannelse og i forbindelse med optagelse på forsvarets officersskoler?«

Begrundelse

Spørgsmålet skal ses i forlængelse af finansministerens svar af 16. november og supplerende svar af 15. december 1982*) på spørgsmål nr. S 166 af Ebba Strange.

Heraf fremgår, at der anvendes psykologiske prøver ved ansættelse inden for de områder, der er nævnt i spørgsmålet. For at skabe åbenhed og klarhed over, hvorledes det of-

[Ebba Strange]

fentlige udvælger sit personale, er det imidlertid nødvendigt at kende formen og indholdet af de prøver, der anvendes.

*) Se nedenfor sp. 3965.

Besvarelse (29/12 82):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Det er almindelig faglig kutyme, at psykologiske prøver kun gives til faguddannede psykologer, der har et konkret tjenstligt behov for disse. Årsagen hertil er dels, at man vil undgå misbrug, dels at en eventuel offentliggørelse af prøver vil kompromittere disse, hvad angår deres fremtidige anvendelighed. Mange års forskningsarbejde vil herved gå tabt, ligesom igangværende procedurer m.v. ikke vil kunne fortsætte. En række prøveprocedurer kræver endvidere anvendelse af forskelligt apparatur.

En forsvarlig anvendelse af disse prøver kræver således en specialuddannelse af psykologerne, samt at disse har et indgående kendskab til de uddannelser og senere funktioner, der skal varetages af det udvalgte personale. Det skal endelig understreges, at ingen prøveresultater kan stå alene, idet de dels skal sammenholdes med andre prøveresultater m.v., dels indgå i de samtaler og interviews, der gennemføres med den enkelte ansøger, før beslutning om eventuel antagelse finder sted.

På baggrund heraf finder jeg ikke at kunne vedlægge eksempler på de omtalte psykologiske prøver. Såfremt fru Ebba Strange ønsker yderligere orientering, er jeg indstillet på at formidle et møde med chefen for forsvarrets center for lederskab, hvor det af forsvaret anvendte materiale nærmere vil kunne drøftes.

Spm. nr. S 395

Til *miljøministeren (16/12 82)* af:

Ebba Strange (SF):

»Finder ministeren, at det er i overensstemmelse med lov om kommuneplanlægning, at Århus kommunalbestyrelse i forbindelse med udsendelse af redegørelse efter lovens § 6 vedtager ikke at lade mindretalsindstillinger følge redegørelsen i offentlighedsfasen?«

Begrundelse

På et møde i Århus byråd den 15. ds. har byrådets flertal afvist at lade indstillinger fra mindretal i byrådet indarbejde eller medfølge flertallets redegørelse i den offentlighedsfase om kommuneplan, der nu skal iværksættes. Flertallet i Århus byråd har besluttet, at flertalsredøgørelsen skal husstandsomdeles i kommunen, så alle borgere kan deltage i debatten, således som det var forudset, da loven blev vedtaget. Med hensyn til mindretalenes indstillinger har det samme byrådsflertal besluttet, at disse kan fremlægges på biblioteker, kommuneinformation og lignende steder.

Denne fremgangsmåde finder spørgeren er i klar modstrid med folketingets intentioner med lovens bestemmelse. I den betænkning, der blev afgivet af folketingets udvalg om fysisk planlægning den 3. juni 1973, og som dannede grundlag for folketingets vedtagelse af loven, står der (Folketingstidende 1974-75, 2. samling, tillæg B, spalte 649): »Ved vurderingen af bestemmelsen (i § 6, stk. 1) har det i øvrigt været en selvfølge for flertallet, at eventuelle mindretal i kommunalbestyrelsen altid vil få lejlighed til at komme til orde i redegørelsen, f.eks. med hensyn til alternative planløsninger.«

Det må opfattes som almindelig, god forvaltningsskik, at den betænkning fra et folketingsudvalg, der indgår som en del af folketingets beslutningsgrundlag ved en lovs endelige vedtagelse, er lige så bindende for lovens forvaltning som selve lovteksten. På denne baggrund finder spørgeren, at byrådsflertallet i Århus har handlet imod loven, og opfordrer ministeren til at behandle sagen med stor alvor, da den ellers kan komme til at danne præcedens i andre kommuner.

Såfremt Århus kommunes handling skyldes manglende klarhed i de ministerielle forskrifter, der har fulgt loven ud til kommunerne, mener spørgeren, at disse administrative bestemmelser må omformes, så de bliver i overensstemmelse med folketingets hensigt med lovens bestemmelse, herunder med folketingsudvalgets betænkning.

Besvarelse (22/12 82):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Planstyrelsen har i anledning af spørgsmålet oplyst følgende:

[Miljøministeren]

Planstyrelsen har den 10. juli 1980 sendt vedlagte cirkulæreskrivelse (ikke optrykt her) om mindretals rettigheder i forbindelse med § 6-redegørelsen til samtlige kommunalbestyrelser. Skrivelsen blev udsendt i overensstemmelse med et tilsagn, som den daværende miljøminister havde givet folketingets miljø- og planlægningsudvalg, og eksemplarer af skrivelsen blev sendt til miljø- og planlægningsudvalget med skrivelse af 16. juli 1980 under henvisning til udvalgets spørgsmål nr. 144 (alm. del – bilag 192).

I skrivelsen har planstyrelsen bl.a. gjort kommunalbestyrelserne bekendt med folketingets tilkendegivelser om § 6-redegørelsen ved folketingsbehandlingen af forslaget til loven om kommuneplanlægning, herunder de bemærkninger, der er henvist til i begrundelsen for spørgsmålet.

Planstyrelsen har henstillet til kommunalbestyrelserne at udarbejde § 6-redegørelsen i overensstemmelse med nævnte synspunkter på en sådan måde, at den kan tjene sit formål som debatoplæg omkring forskellige relevante planlægningsmuligheder, og at offentliggøre mindretalsudtalelser og mindretalsforslag som forudsat af folketingets flertal, således at der kan skabes et bredt debatoplæg som grundlag for den efterfølgende offentlige debat omkring kommuneplanlægningen.

Planstyrelsen har i skrivelsen henvist til bestemmelsen i kommuneplanlovens § 6, stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen skal forestå en oplysningsvirksomhed med det formål at fremkalde en offentlig debat om planlægnings malsætning og nærmere indhold. Bestemmelsen indeholder imidlertid ingen forskrifter om, hvorledes denne oplysningsvirksomhed skal tilrettelægges. Det er derfor den enkelte kommunalbestyrelse, der må afgøre, på hvilken måde planstyrelsens cirkulæreskrivelse af 10. juli 1980 efterkommes.«

Som det fremgår, har planstyrelsen til samtlige kommunalbestyrelser udsendt en cirkulæreskrivelse med en henstilling om at offentliggøre mindretalsudtalelser og mindretalsforslag som forudsat af folketingets flertal. Der er tale om en vejledning til kommunerne, og det er derfor op til den enkelte kommunalbestyrelse at afgøre, på hvilken måde lovens formål bedst kan tilgodeses.

Århus kommune har oplyst, at kommunens § 6-redegørelse vil komme til at bestå af

en helhedsredegørelse og lokalredegørelser. Af helhedsredegørelsen vil det efter en vedtagelse i byrådet den 15. december 1982 komme til at fremgå, at der foreligger mindretalsudtalelser, som vil blive fremlagt på biblioteker og kommuneinformation m.v.

Jeg finder planstyrelsens henstilling til kommunerne om at offentliggøre mindretalsudtalelser og mindretalsforslag som forudsat af folketingets flertal velbegrundet.

Århus kommune har valgt den form, at man i § 6-redegørelsen oplyser, at mindretalsudtalelserne er offentliggjort særskilt, og at de er fremlagt på biblioteker m.v. samt kan rekvireres.

Spm nr. S 398

Til *socialministeren* (17/12 82) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren uddybe, efter hvilke kriterier nuværende og kommende modtagere af laveste invalidepension vil blive tilkendt den omtalte helbredsbedingede førtidspension på folkepensionsniveau, samt om en evt. ægtefælleindtægt vil få betydning for udbetalingen, idet der henvises til folketingets forhandling 1982-83, spalte 2631?«

Begrundelse

Ca. 16.000 mennesker har levet i 1/2 års forventning om fra 1. januar 1983 at overgå til et beløb svarende til mindst mellemste invalidepension. Denne forventning blev på grund af regeringens manglende vilje ikke fulgt op. Spørgsmålet er stillet nu, for at disse mennesker får rimelig klarhed over, hvad de nu kan forvente.

Besvarelse (5/1 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Det kan oplyses, at den helbredsbedingede førtidspension tænkes at skulle omfatte den samme persongruppe, som i dag er omfattet af reglerne om laveste invalidepension.

Ved indførelsen af en helbredsbedinget førtidspension på folkepensionsniveau er det tanken automatisk at overføre de nuværende modtagere af laveste invalidepension til den nye førtidspension.

For så vidt angår spørgsmålet om pensionsudbetalingen kan det oplyses, at det ik-

[Socialministeren]

ke er indgået i de hidtidige overvejelser at ændre reglerne om indtægtsregulering af pensionerne til personer under 67 år. Som bekendt indgår en eventuel ægtefælles indkomst i beregningen af pensionstillægget, mens grundbeløbet beregnes på grundlag af pensionistens egen indkomst.

Der må i øvrigt vedrørende de nærmere enkeltheder i den planlagte revision af førtidspensionslovgivningen henvises til det lovforslag, som forventes fremsat for folketinget i begyndelsen af det nye år.

Spm. nr. S 399

Til udenrigsministeren (17/12 82) af:

Pelle Voigt (SF):

»Kan udenrigsministeren dokumentere sin udtalelse om, at den tidligere regering uden forbehold har forpligtet Danmark til at betale 75 mill. kr. til opstilling af nye atomraketter i Vesteuropa uden at afvente resultatet af nedrustningsforhandlingerne i Genève?«

Begrundelse

Det ønskes dokumenteret, dels at den tidligere forsvarsminister overhovedet har bundet Danmark til at betale noget beløb til raketopstillingen, samt klarlagt, hvor, hvordan og hvornår det er sket – altså ikke blot endnu en generel henvisning til NATOs dobbeltbeslutning fra 1979, der ikke indeholder nogen specifik beslutning om, hvornår man skulle påbegynde arbejderne, og hvor meget der kunne ydes til dem – dels at det påståede tilsagn gælder alle 75 mill. kr. og ikke kun – som hævdet af socialdemokratiet – de 26 mill. kr., som svarer til Danmarks andel af allerede iværksatte arbejder.

Besvarelse (28/12 82):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Der henvises til statsministerens svar på spørgsmål nr. S 400 fra Pelle Voigt (SF) med bilag af 2. december 1982.

Spm nr. S 400

Til statsministeren (17/12 82) af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvorfor hemmeligholder statsministeren det notat om den tidligere forsvarsminister

Poul Søgaards tilsagn til NATO om et dansk bidrag på ca. 75 mill. kr. til opstillingen af 572 nye atomraketter i Europa, som har været omtalt i pressen og synes at have spillet en væsentlig rolle for den socialdemokratiske stilling i raketdebatten i folketinget?«

Begrundelse

Ifølge Jyllands-Posten den 3. december 1982 spillede det omtalte notat en helt afgørende rolle for den socialdemokratiske kolbøtte i raketsagen, hvor man på et øjeblik gik fra total afvisning af bevillinger til raketopstillingen til at ville anerkende et bidrag på 26 mill. kr. Statsministeren har flere steder i pressen udtalt, at regeringen ligger inde med materiale, som viser, at den tidligere forsvarsminister faktisk har forpligtet Danmark til ikke alene at betale de 26 mill. kr., men hele det samlede bidrag på 75 mill. kr. Den 6. december 1982 opfordrede jeg i et brev statsministeren til at lade notatet komme til folketingets kendskab. Jeg har endnu ikke modtaget svar.

Besvarelse (27/12 82):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Regeringen har flere gange i den seneste tid udførligt orienteret folketinget om Danmarks deltagelse i finansiering af såkaldte infrastrukturarbejder til virkeliggørelse af NATOs dobbeltbeslutning fra december 1979. Denne orientering har også omfattet forhold nævnt i det notat, spørgeren udbeder sig. Når notatet ikke har været offentliggjort, skyldes det kun, at det blev til i forbindelse med regeringens interne overvejelser om spørgsmålet.

Notatet vedlægges.

Statsministeriet

Bilag

Den 2. december 1982

Notat vedrørende Danmarks forpligtelse til at bidrage til infrastrukturarbejder under INF-dobbeltbeslutningen.

a. Den tidligere regering (udenrigsministeren og forsvarsministeren) påtog sig i forbindelse med NATOs enstemmige vedtagelse den 12. december 1979 af den såkaldte dobbeltbeslutning at bidrage til finansiering af

[Statsministeren]

de nødvendige infrastrukturarbejder til forberedelse af eventuel opstilling af de amerikanskproducerede og -finansierede INF-missiler (mellemdistancemissiler). Denne forpligtelse indebærer, at udgifterne til visse udenomsanlæg afholdes over NATOs infrastrukturprogram af de lande, der deltager i det integrerede militære samarbejde.

Forpligtelsen til at bidrage til finansiering af INF-infrastrukturarbejderne er siden bekræftet ved NATOs forsvarsministermøde i maj 1981, hvor det i overensstemmelse med dobbeltbeslutningen blev besluttet at optage INF-arbejderne på NATOs fem års infrastrukturprogram for 1980-84; ved NATOs forsvarsplanlægningskomitès godkendelse i november 1981 af infrastrukturkomiteens beregning af det samlede udgiftsbeløb til INF-arbejder til ca. 2 mia kr. svarende til et dansk bidrag på ca. 75 mill. kr.; og ved forsvarsplanlægningskomiteens godkendelse i maj 1982 af optagelse af INF-arbejder på infrastrukturprogrammet for 1982.

Danmark bidrager med finansudvalgets tilslutning af 4. juni 1980 til NATOs fem års infrastrukturprogram for 1980-84 med 923 mill. kr. Da forsvarsplanlægningskomiteen i november 1981 godkendte det endelige udgiftsbeløb til INF-arbejder, godkendtes også en tilsvarende forøgelse af femårsprogrammets rammebeløb. For Danmarks vedkommende gives en sådan godkendelse under forudsætning af, at der på sædvanlig måde skaffes bevillingsmæssig hjemmel til forøgelsen. Forøgelsen er imidlertid ingen nødvendig forudsætning for finansiering af INF-arbejder over infrastrukturprogrammet, så længe det tidligere bevilgede rammebeløb ikke overskrides. I programmets løbetid kan der efter beslutning i NATO optages og udskydes projekter inden for den samlede ramme. Det blev således i forbindelse med forsvarsplanlægningskomiteens beslutning understreget, at femårsprogrammet var en helhed, således at INF-udgifterne ikke skulle afholdes specielt af rammeforøgelsen.

Ifølge fast bevillingsmæssig praksis specificeres anvendelsen af Danmarks tilskud til NATOs infrastrukturarbejder *uden for Danmark* ikke over for folketinget. Tinget blev imidlertid allerede under INF-debatten den 27. november 1979, altså før dobbeltbeslutningen, af daværende forsvarsminister Poul Søgaard orienteret om, at Danmark i forbin-

delse med beslutningen ville blive forpligtet til at bidrage til finansiering af INF-infrastrukturarbejderne. Danmarks forpligtelser er senere blevet konkretiseret over for folketinget af stats-, udenrigs- og forsvarsministrene i den tidligere regering, senest den 9. august 1982 ved statsministerens besvarelse af et spørgsmål fra SF. Det er herunder bl.a. oplyst, at det samlede danske bidrag til INF-infrastrukturarbejderne vil andrage ca. 75 mill. kr.

b. Den danske regering har således ved flere lejligheder over for NATO-partnerne tilsluttet sig dansk deltagelse i afholdelse af udgifter til INF-infrastrukturarbejder. Hverken den tidligere eller den nuværende regering er herved gået ud over de af folketinget godkendte samlede bevillinger til NATOs infrastrukturprogram. Dansk tilbagetræden fra de indgåede forpligtelser vil derfor pådrage Danmark et internationalt ansvar.

Der foreligger i øvrigt ikke eksempler på, at et medlemsland tidligere ikke har opfyldt sine forpligtelser, hvad angår NATOs infrastrukturprogram. Frankrig vedstod således samtlige allerede indgåede infrastrukturforpligtelser, da landet i sin tid forlod NATOs integrerede militære samarbejde. Også Grækenland fortsatte med at opfylde indgåede forpligtelser i forbindelse med infrastrukturprogrammet, da det i 1974 trådte ud af det militære samarbejde.

Spm. nr. S 401

Til statsministeren (17/12 82) af:

Pelle Voigt (SF):

»Ministeren bedes redegøre for regeringens planer om at undersøge lovligheden af tidligere forsvarsminister Poul Søgaards tilsagn om uden sikkerhed for finansudvalgets godkendelse at love et dansk bidrag til opstillingen af 572 nye atomraketter i Vesteuropa.«

Begrundelse

I et interview i B.T. den 8. december 1982 udtalte landbrugsministeren: »Hvis socialdemokraterne havde sagt, at de 26 mill. kr., som de selv har lovet NATO, ikke måtte betales, måtte vi jo undersøge, om Poul Søgaards tidligere tilsagn om pengene overhovedet var lovligt«. . . »For nogle af pengene

[Pelle Voigt]

er jo allerede brugt, og hvis nu et flertal havde sagt, at de ikke skulle bevilges, var det så lovligt, det, Søgaard gjorde?»

Det må afklares, om regeringen faktisk har truet med sådan en undersøgelse for at tvinge socialdemokratiet til at støtte betalingen af de 26 mill. kr. til raketopstillingen.

Besvarelse (27/12 82):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Der henvises til besvarelse af spørgsmål nr. S 400 af Pelle Voigt (SF) og det som bilag vedlagte notat af 2. december 1982, hvoraf fremgår, at den tidligere regering ikke ved sin tilslutning til dansk deltagelse i afholdelse af udgifter til INF-infrastrukturarbejder er gået ud over de af folketinget godkendte samlede bevillinger til NATOs infrastrukturprogram.

Spm. nr. S 402

Til *ministeren for offentlige arbejder (17/12 82)* af:

J. K. Hansen (S):

»Ministeren bedes oplyse, hvilke planer DSB har om at nedlægge godsterminalen på Sønderborg station.«

Begrundelse

Ifølge presseforlydende (Jydske Tidende 15. december 1982) skulle DSB have overvejelser om at nedlægge godsterminalen på Sønderborg station, hvad angår stykgods. Såfremt sådanne overvejelser føres ud i livet, vil det betyde en alvorlig serviceforringelse for såvel befolkningen som for erhvervslivet i den befolkningsrigeste del af Sønderjylland. Det vil blandt andet betyde, at 12 mennesker vil miste deres job i det område, hvor de bor, og det vil betyde, at en næsten ny godsbygning vil komme til at stå tom, samtidig med at det vil kræve investeringer i nye bygninger ved godsterminalen i Padborg.

Befolkningen og erhvervslivet i Allsundområdet må stå ret uforstående over for sådanne serviceforringelser, der næppe kan – efter det foreliggende – begrundes med besparelser eller forbedringer af DSBs driftsresultat.

Besvarelse (6/1 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

DSB arbejder løbende med at forbedre resultatdannelsen for DSBs godstrafik, bl.a. ved at sænke produktionsomkostningerne. Derfor er der igangsat en vurdering af konsekvenserne af en ændret terminalstruktur i dellasttrafikken.

Det vil i løbet af de første måneder i 1983 blive vurderet, hvilke besparelser der kan opnås ved at ophøre med togbetjeningen af visse dellastterminaler. Et af emnerne for vurderingen er, om det er lønsomt at ophøre med togbetjening af dellastterminalen i Sønderborg og i stedet samle al dellast til det sønderjyske område i Padborg, hvorfra det så vil blive udkørt til adressaterne pr. lastbil, som det i dag sker f.eks. fra Padborg til Åbenrå.

Serviceniveauet i DSBs dellastbetjening af befolkning og erhvervsliv i Sønderborgområdet vil ikke blive påvirket af denne produktions tekniske ændring. Hvis det besluttes at foretage ændringen, vil kunderne få godset udkørt fra Padborg. Kundeindlevering af gods vil fortsat kunne ske på Sønderborg gods ekspedition.

DSBs hellasttrafik i forbindelse med Sønderborg påvirkes ikke af disse overvejelser på dellastområdet.

I begrundelsen for spørgsmålet er nævnt, at en eventuel nedlæggelse af terminalen i Sønderborg vil kræve investeringer i nye bygninger ved godsterminalen i Padborg.

Hertil bemærkes, at der ganske rigtigt i de sidste par år har været arbejdet med et forslag til ombygning evt. nybygning af godsterminalen i Padborg. Der er dog ingen sammenhæng mellem byggeplanerne i Padborg og overvejelserne om ændringer i Sønderborg. Planerne for Padborg godsterminal tager sigte på at modernisere et nedslidt anlæg.

Spm. nr. S 403

Til *justitsministeren (17/12 82)* af:

Annelise Gotfredsen (KF):

»Hvad vil ministeren gøre for at sikre politiet rimelige arbejdsforhold i den såkaldte fristad Christiania?»

Begrundelse

[Annelise Gottfredsen]

Ifølge Københavns politidirektør må politiet begrænse stærkt nødvendigt arbejde i Christiania, bl.a. vedrørende udvisning af eftersøgte, konfiskation af våben, narkotikaeftersøgning og beslaglæggelse af hælerivarer, fordi politiet med de gældende muligheder ikke kan opholde sig på stedet i over 20 minutter uden alvorlig risiko.

Efter min opfattelse kan en retsstat ikke leve med det forhold, at politiet kan trues til ikke at udføre det nødvendige arbejde. Dette gælder specielt i et område, der er ulovligt besat.

Besvarelse (22/12 82):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Problemerne omkring Christianiaområdets forhold blev udførligt behandlet under folketingsdebatten den 26. november 1982, og jeg kan med hensyn til den fremtidige anvendelse af området henvise til, hvad der under denne debat blev givet udtryk for fra regeringens side. Specielt finder jeg det meget væsentligt at pege på, at en lovliggørelse af forholdene på Christiania må anses for et selvfølgelig mål for regeringen. Dette mål vil blive søgt nået bl.a. gennem et samarbejde mellem de implicerede offentlige instanser under koordination af en særlig arbejdsgruppe, som forsvarsministeriet for nylig har taget skridt til at nedsætte, og det er mit håb, at der herved vil indtræde en forbedring også af politiets ofte vanskelige og farefyldte arbejdsforhold på Christianiaområdet. Jeg kan nævne et enkelt punkt, hvor der allerede er taget de første skridt til en lovliggørelse af forholdene, nemlig værtshusområdet. Politidirektøren i København tillægger en lovliggørelse på dette område betydelig vægt med henblik på at kunne imødegå også andre ulovligheder i Christiania.

Spm. nr. S 404

Til *udenrigsministeren* (20/12 82) af:

Riishøj (SF):

»Kan ministeren oplyse, om Danmark på trods af EF-medlemskabet vil kunne ratificere havretskonventionen, og om, hvilke forhold Danmark i givet fald vil være nødt til at tage på grund af medlemskabet?»

Begrundelse

Den nylig vedtagne havretskonvention anses med rette for et yderst vigtigt led i udviklingen af en international retsorden. Konventionen har da også haft Danmarks fulde støtte.

Den samme holdning indtager det store flertal af verdens nationer. På det nylig afholdte møde på Jamaica underskrev 118 lande konventionen, herunder samtlige de nordiske lande og halvdelen af EF-landene.

Desværre er Reaganadministrationen i modsætning til Carteradministrationen modstander af havretskonventionen. USA skrev derfor ikke under. Den samme holdning indtog nogle af de mest USA-følgagtige lande, herunder 5 af EF-landene.

Denne stillingtagen får betydning for Danmark, idet konventionen berører forhold, hvor Danmark har afgivet suveræniteten til EF. Konventionen tager højde for dette forhold, idet den åbner mulighed for, at internationale organisationer som EF kan tiltræde konventionen, men denne mulighed kan selvsagt ikke udnyttes, hvis halvdelen af EF-landene er imod.

Der er stadig væk mulighed for, at de pågældende EF-lande kommer på bedre tanker, men medmindre dette sker, kan Danmark komme i den ejendommelige situation, at EF-medlemskabet forhindrer os i fuldt ud at ratificere en konvention, som Danmark i øvrigt er varm tilhænger af. Spørgeren finder det væsentligt at få belyst, hvor alvorlige de pågældende begrænsninger vil blive.

Besvarelse (30/12 82):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Visse områder, der er omfattet af FNs havretskonvention, hører under EFs kompetence. Det gælder især reglerne vedrørende fiskeriet. Det tilkommer således EF at forhandle og indgå internationale aftaler på disse områder.

Ud over medlemslandene deltog derfor også EF i forhandlingerne under FNs havretskonference, og EF har fået adgang til at deltage i konventionen, når et flertal af medlemslandene har tiltrådt den. EFs tiltrædelse af konventionen vil alene ske inden for rammerne af Fællesskabets kompetence.

Da havretskonventionen omfatter emner, der dels falder under medlemslandenes, dels under EFs kompetence, sker der i overens-

[Udenrigsministeren]

stemmelse med EF-retten en koordination mellem medlemslandene og Fællesskabet. Som et resultat heraf afgav de EF-lande, der har undertegnet konventionen, i forbindelse med undertegnelsen en erklæring, hvori der henvises til medlemskabet af EF og til Fællesskabets kompetence på visse af de områder, der er omfattet af konventionen.

På samme måde vil der til sin tid med henblik på ratifikationen af konventionen skulle ske en koordination mellem medlemslandene og EF.

Det er regeringens vurdering, at det inden længe vil vise sig muligt at træffe beslutning om EFs undertegnelse af havretskonventionen.

Spm. nr. S 407

Til *socialministeren* (21/12 82) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Hvis en borger er tilkendt mellemste invalidepension som følge af en arbejdsskade, skal der så – før beskatning af pensionen – ske fradrag, hvis den pågældende oppebærer erstatning eller har modtaget erstatning i form af et engangsbeløb, da invaliditeten blev en realitet?«

Begrundelse

En borger har henvendt sig til spørgeren i anledning af, at han ikke på den sociale forvaltning har kunnet få en rimelig forklaring på, hvorfor der trækkes 675 kr. af hans invalidepension hver måned (før beskatning).

Besvarelse (5/1 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Efter invalidepensionslovens § 8 foretages der fradrag i invalidepensionen, hvis invalidepensionisten efter arbejdsskadeforsikringsloven i anledning af invaliditeten har fået tilkendt erstatning for en nedsættelse af erhvervsevnen med over 20 pct. Derimod foretages der ikke fradrag i invalidepensionen for erstatning for varigt mén.

Bestemmelsen finder kun anvendelse, hvis erstatningen for tab af erhvervsevne skyldes samme arbejdsskade, som begrunder invalidepensionen. Det må fremgå af revaliderings- og pensionsnævnets kendelse, om der er grundlag for at anvende invalidepensionslovens § 8.

Hvis invalidepensionslovens § 8 skal anvendes, fradrages 20 pct. af det beløb, hvorved renten for tab af erhvervsevne overstiger for tiden 6.300 kr. for enlige og 9.100 kr. for gifte personer. Hvis renten for tab af erhvervsevne er kapitaliseret, regnes med den livrente, der i statsanstalten for livsforsikring er eller kunne være indkøbt for det kapitaliserede beløb på det tidspunkt, hvor dette beløb udbetaltes. Hvis renten kun er delvis kapitaliseret, regnes med restrenten sammenlagt med den livrente, der kunne være indkøbt i statsanstalten for livsforsikring for den delvis kapitaliserede rente på det tidspunkt, hvor kapitalbeløbet udbetaltes.

Fradrag efter invalidepensionslovens § 8 foretages i invalidepensionens grundbeløb og i pensions-, ægteskabs- og hustrutillæg til invalidepensionen, hvorimod der ikke foretages fradrag i invaliditetsbeløbet.

Spm. nr. S 408

Til *fiskeriministeren* (22/12 82) af:

Bjørn Poulsen (SF):

»Hvilken betydning for det almindelige ålefiskeri vil det få, hvis opdræt af ål til konsum vil foregå i dambrug, hvor overskudsvarme fra kraftværker og lignende skal bruges?«

Begrundelse

Der er mange planer om at opdrætte ål til konsum i dambrug ved brug af overskudsvarme.

Så vidt spørgeren er underrettet, betyder dette, at der kan opfodres ål til betydelig lavere priser, end der normalt fås for ål, og det må få betydning for det almindelige ålefiskeri her i landet.

Besvarelse (3/1 83):

Fiskeriministeren (Grove):

Åleopdræt ved anvendelse af overskudsvarme fra kraftværker og lignende – typisk i form af kølevand – er endnu på et eksperimentelt stadium, og det er derfor endnu for tidligt at skønne over, hvorledes omkostningerne ved denne opdrætsform vil blive, og dermed over, hvilken konkurrence de opdrættede ål vil påføre det traditionelle ålefiskeri.

[Fiskeriministeren]

Der eksperimenteres også i andre lande med denne opdrætsform, og såfremt eksperimenterne fører til en egentlig kommerciel produktion af ål, må man forvente, at den eventuelle danske produktion kun vil udgøre en mindre del af den samlede produktion, hvis størrelse vil blive bestemmende for prisfastsættelsen.

Prisfastsættelsen for ål i Danmark er, ligesom prisfastsættelsen for en række andre varer, også afhængig af udbud og efterspørgsel på verdensmarkedet.

Spm. nr. S 409

Til *undervisningsministeren* (22/12 82) af:

Jytte Andersen (S):

»Påtænker ministeren at ændre i bekendtgørelsen om prøveforberedende undervisning for voksne?«

Begrundelse

En række amtskommuner har udskudt parallelholdsregler, som er indeholdt i § 12 i bekendtgørelsen om prøveforberedende undervisning for voksne.

Det er oplyst på et hovedsamarbejdsudvalgsmøde i Københavns amtskommune, at amtskommunen vil foreslå ministeren en sådan ændring i bekendtgørelsen.

Besvarelse (3/1 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har ikke før tiden planer om at ændre holdoprettelsesreglerne ved den prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne. Dette skyldes bl.a., at undervisningsministeriet i januar 1982 udsendte en vejledning, som bl.a. havde til formål at anvise en række muligheder for en bedre ressourceudnyttelse på området. Det er ministeriets indtryk, at en igangværende tendens til en sådan forbedring af ressourceudnyttelsen er blevet styrket med udsendelsen af vejledningen.

Amtsrådsforeningen i Danmark har i forbindelse med høringen over udkastet til lovforslaget om gebyr ved den prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne anmodet om, at bestemmelserne om holdoprettelsen i bekendtgørelsen om den prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne ophæves, og at der optages forhandling med foreningen herom.

Selv om vejledningen har medført en bedre ressourceudnyttelse ved kurserne, er jeg opmærksom på, at der fortsat kan være problemer med administrationen, navnlig af reglen om parallelhold, og jeg er derfor indstillet på at opfylde Amtsrådsforeningens ønske om en forhandling om en eventuel justering af holdoprettelsesreglerne.

Spm. nr. S 410

Til *finansministeren* (22/12 82) af:

Maisted (FP):

»Ministeren bedes oplyse, hvor mange og hvem der har orlov fra det offentlige i lighed med den form for orlov, Palle Holgersen agter at søge fra Danmarks Radio for eventuelt at gå ind i videobranchen.«

Begrundelse

Selv om man er modstander af, at Danmarks Radio har monopol på radio/TV-spredning, og absolut ønsker dette monopol brudt, virker det temmelig groft, at en TV-medarbejder kan få orlov og altså ganske risikofrit starte for sig selv i samme branche. Går det galt, kan han blot vende tilbage til sin gamle stilling.

Da dette system sikkert flourer inden for det offentlige, bedes ministeren i sit svar oplyse, hvorledes det kan lade sig gøre, at en stilling kan stå åben i årevis eller eventuelt besættes med en anden, som man så også er forpligtet til at sørge for, når vedkommende med orlov vender tilbage.

I svaret bedes inkluderet alle virksomheder hørende ind under det offentlige – altså DSB, P&T, DR, ministerier m.v.

Besvarelse (4/1 83):

Finansministeren (Christophersen):

Indledningsvis skal jeg understrege, at spørgsmål om orlov til ansatte i Danmarks Radio ikke henhører under finansministeriet på grund af Danmarks Radios særlige stilling, samt at jeg ikke i øvrigt er bekendt med den konkrete orlovsansøgning, der er omtalt i spørgsmålet.

For så vidt angår tjenestemænd i staten findes regler om tjenestefrihed uden løn i tjenestemandsløvens § 58, stk. 1. I henhold til denne bestemmelse kan vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, give en

[Finansministeren]

tjenestemand tjenestefrihed uden løn i en på forhånd fastsat periode af mindst én måneds varighed. Uden samtykke af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan perioden ikke overstige 3 år. Finansministeriet bliver derfor normalt kun bekendt med ansøgninger om tjenestefrihed ud over 3 år og vil kun ved et omfattende rundspørge til ministerier og styrelser kunne besvare det stillede spørgsmål. Ved finansministeriets behandling af de omhandlede sager foretages en konkret vurdering af årsagen til ansøgningen og hensynet til tjenestens tarv. Det vil i alle tilfælde være en forudsætning, at vedkommende minister står inde for, at tjenestemandens tilbagevenden til stillingen ikke giver anledning til problemer.

I en række af de af staten indgåede overenskomster findes regler om orlov, der i større eller mindre udstrækning svarer til de for tjenestemænd gældende.

Spm. nr. S 411

Til *indenrigsministeren* (22/12 82) af:

Jytte Andersen (S):

»Vil ministeren oplyse, efter hvilke kriterier midlerne til indvandrerorganisationerne bliver fordelt?«

Begrundelse

Kriterierne for tildeling synes at være uklare. F.eks. er der eksempler på, at små foreninger får større tilskud end store foreninger, ligesom der er eksempler på dobbelttilskud, hvor der både gives tilskud til foreninger og deres paraplyorganisationer.

Det er ønskeligt, at der skabes klare retningslinjer for tildeling af tilskud.

Besvarelse (4/1 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Ved aktstykke nr. 145 af 26. februar 1982 gav finansudvalget tilslutning til, at indenrigsministeren i perioden 1982-84 kunne yde tilskud til indvandrerne foreninger og foreningernes medlemsblade.

Hovedprincipperne for tildeling af tilskud er fastlagt af finansudvalget, og ifølge disse skal en forening for at få tilskud opfylde følgende betingelser:

- foreningen skal være demokratisk opbygget,
- kontingentet pr. medlem må være af en vis mindste størrelse,
- offentlige myndigheder må have indseende med regnskabet.

Tilskuddet skal først og fremmest ydes til foreninger, der har medlemmer fra mere end én kommune.

Tilskuddet kan højst udgøre 75 pct. af en forenings driftsudgifter.

Foreningerne skal have til formål at varetage indvandrerne interesse i Danmark.

Tilskudsordningen er en nyskabelse, og 1982 betragtes som et indkøringsår, hvorfor de nærmere retningslinier for tildeling af tilskud, der fastsættes af indenrigsministeren, alene er fastlagt for 1982, og retningslinierne for 1983 og 1984 vil blive fastlagt i lyset af erfaringerne fra 1982.

Tilskuddet for 1982 er ydet som et generelt tilskud efter følgende ensartede retningslinier:

1. Tilskud gives til foreninger eller sammenslutninger af foreninger.
2. Tilskud ydes til foreninger med over 50 medlemmer.
3. Tilskud gives til dækning af budgetteret underskud ved tilskudsberettigede aktiviteter.
4. Foreningerne kan ikke modtage tilskud, der overstiger et grundtilskud på 20.000 kr. med tillæg af 150 kr. pr. medlem for medlemmer mellem 100 og 200 samt 100 kr. pr. medlem ud over 200.
5. I særlige tilfælde kan indenrigsministeren tildele et skønmæssigt fastsat tilskud til foreninger med færre end 50 medlemmer eller til foreninger under etablering.

Ved beregning af tilskud til sammenslutninger af foreninger er sammenslutningen og dens medlemsforeninger i selvfinansieringsmæssig henseende betragtet under ét, således at det samlede tilskud til sammenslutningen og dens medlemsforeninger ikke har kunnet overstige 75 pct. af sammenslutningens og medlemsforeningernes samlede driftsudgifter. Herudover gælder de samme regler for tildeling af tilskud til sammenslutninger som til enkelte foreninger, idet beregningen af tilskud til sammenslutninger dog ikke har fundet sted på grundlag af sammenslutningernes

[Indenrigsministeren]

medlemstal, da sammenslutningerne ikke har individuelle medlemmer.

Aktstykke nr. 145 af 26. februar 1982 åbner også mulighed for at yde tilskud til delvis selvfinansierede medlemsblade. Sådanne tilskud er ikke givet for året 1982, idet jeg har villet afvente udviklingen i foreningsbillede.

Spm. nr. S 413

Til *indenrigsministeren* (20/12 82) af:

Glistrup (FP):

»Hvor store tilskud forventer ministeren i 1983 at yde til fremmedarbejderaktiviteter, og hvor store andre skatteyderbetalte udgifter – for eksempel kommunale – forventes det at udløse?«

Begrundelse

Under indv.kt. j.nr. 1982/1462-3 meddelte indenrigsministeriet den 6. oktober 1982, at Århus kommune kunne forvente 441.000 kr. som tilskud til drift af mødested for indvandrere.

Nu er Århus jo langt fra den kommune, hvis økonomi er mest fremmedarbejderbelastet, hvorfor det må befrygtes, at de 441.000 kr. kun er en dråbe i tilskudshavet til denne slags formål.

I en tid, hvor den yderste offentlige sparsommelighed er desperat nødvendig, kan man selvsagt ikke med fornuft lade de offentlige kasser betale for, at folk kan mødes i fritiden, hvad enten de så er pakistanere, whistspillere, pedigrøflettere, Gammel Dansk-drikkere eller heroin-fans.

Man må derfor i offentlighedens søgelys hudflette alle bevillinger som den nævnte.

For at uvæsenet kan rykkes op med rode, bedes ministeren i sit svar afsløre, hvor hendes hjemmel findes til at kaste disse skatteydermillioner i grams.

Besvarelse (14/1 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Ved aktstykke nr. 145 af 26. februar 1982 gav finansudvalget tilslutning til, at indenrigsministeren kunne yde tilskud til indvandrerne foreninger til driften af et dansksproget blad om og for indvandrere samt til mødesteder for indvandrere. Bevillingen an-

drager 1,8 mill. kr. i 1982 og 2 mill. kr. årligt i 1983 og 1984.

Af bevillingen på 2 mill. kr. i 1983 påregnes 400.000 kr. anvendt til tilskud til kommunale mødesteder for indvandrere. Da denne del af tilskuddet gives under forudsætning af, at kommunerne yder 50 pct. af driftsudgifterne, har det statslige tilskud som forudsætning, at kommunerne ligeledes bevilger 400.000 kr. til formålet i 1983.

For den øvrige del af det statslige tilskud er der ikke nogen sammenhæng mellem tilskuddet og andre skatteyderbetalte udgifter.

Spm. nr. S 415

Til *arbejdsministeren* (22/12 82) af:

Steffensen (KrF):

»Ministeren bedes oplyse, hvor ofte de udnævnte mæglingmænd er i funktion, og efter hvilke kriterier de udmeldes til at mægle i konkrete sager.«

Begrundelse

Efter indstilling af arbejdsretten udnævner arbejdsministeren indtil 21 mæglingmænd, hver for en 3-årig periode.

På finanslovforslaget for 1983 er optaget en bevilling på 93.730 kr. til vederlag på 7.210 kr. til 13 mæglingmænd. Dette beløb ydes dem for blot at stå til rådighed for forligsinstitutionen. Nogle af de udnævnte mæglingmænd har aldrig været udmeldt, mens andre anvendes meget ofte. Principielt er det ikke rimeligt, at personer i en 3-årig periode kan få udbetalt godt 7.000 kr. årligt fra det offentlige uden at præstere noget til gengæld – slet ikke i en tid, hvor besparelser på de offentlige budgetter bliver prioriteret højt.

Besvarelse (28/12 82):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

I henhold til § 7 i loven om mægling i arbejdsstridigheder (forligsmandsloven) udnævner arbejdsministeren efter indstilling af arbejdsretten indtil 21 mæglingmænd for hele landet til understøttelse af forligsmændenes virksomhed med at bidrage til opnåelse af enighed mellem arbejdsgivere og arbejdstagere om løn- og arbejdsvilkår.

[Arbejdsministeren]

Der er for tiden 14 mæglingmænd, altså at tredjedele af det mulige antal.

I løbet af 1981 og 1982 har mæglingmændene fungeret ved indgåelsen af 17 overenskomster, nemlig 15 i 1981 og 2 i 1982. 2 af mæglingmændene har varetaget hver 3 overenskomster. 4 mæglingmænd har haft hver 2, og 3 har haft hver 1 overenskomst. 5 mæglingmænd har ikke været i funktion i disse år.

Som det fremgår, er behovet for bistand fra mæglingmænd meget svingende fra år til år, afhængigt af overenskomstsituationen.

Det er efter lovens § 8 forligsinstitutionen, der træffer afgørelse af, hvilken af mæglingmændene der skal fungere i det enkelte tilfælde. Der er ikke fastsat særlige kriterier for afgørelsen. I praksis tager man normalt hensyn til forhandlingsparternes ønsker.

Spm. nr. S 417

Til *finansministeren* (28/12 82) af:

Glensgård (FP):

»Ministeren bedes opgive, hvor stort bruttokasseunderskuddet vil blive i 1984 med uændrede forudsætninger, samt oplyse, hvor mange milliarder regeringen forventer der skal udredes statsobligationer for i 1984 under samme uændrede forudsætninger.«

Begrundelse

Det er fremskridtspartiets opfattelse, at den nuværende regering ikke har større visioner med hensyn til at fastlægge en langsigtet statsøkonomi end den tidligere Anker Jørgensen-regering.

Fremskridtspartiet finder det beklageligt og destruerende, at regeringen ikke under de seneste økonomiske debatter ønskede at svare på de fremtidige underskudstal, og har den opfattelse, at også den nuværende regering forsøger at tie problemerne ihjel.

Besvarelse (5/1 83):

Finansministeren (Christophersen):

Det er regeringens mål at opnå en bedre balance i dansk økonomi, herunder en stadig vækst i produktion og beskæftigelse. Det er et af de vigtigste mål for regeringens genopretningspolitik, at væksten i underskuddet på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget

(DAU-budgettet) ikke alene standses, men at der i løbet af en kortere årrække skabes basis for en egentlig nedbringelse af underskuddet. Når DAU-underskuddet reduceres, giver det grundlag for, at også bruttokasseunderskuddet, og dermed behovet for salg af statspapirer, nedbringes.

Blot det at stabilisere DAU-underskuddet stiller meget store krav til den økonomiske politik. Dels indebærer de meget svage konjunkturer et pres på udgifterne og samtidig svigtende indtægter fra skatter og afgifter, dels stiger alene renteudgifterne på statsgælden med ca. 10–15 mia kr. om året.

Foreløbig har regeringens omfattende økonomisk-politiske indgreb medført, at det budgetterede DAU-underskud i 1983 er nedbragt til 69 mia kr. eller med 11 mia kr. i forhold til det underskud, der måtte forventes uden foranstaltninger i henhold til regeringens økonomiske politik.

En fastholdelse af underskuddet på dette niveau i 1984 vil kræve yderligere væsentlige budgetforbedringer ud over dem, der allerede er gennemført.

Regeringen er gået i gang med det arbejde, der skal til for at tilvejebringe disse budgetforbedringer i forbindelse med finanslovsforslaget for 1984. Hvilke lovændringer m.v. der vil være nødvendige, er imidlertid ikke afklaret på indeværende tidspunkt. Den stærke indbyrdes sammenhæng, der eksisterer mellem statsfinanserne og samfundsøkonomien indebærer, at statsfinanserne ikke kan vurderes isoleret. En sammenhængende vurdering vil blive udarbejdet i løbet af foråret og forsommeren med henblik på udarbejdelse af finanslovsforslaget for 1984, der vil blive fremsat i august 1983.

Spm. nr. S 424

Til *arbejdsministeren* (29/12 82) af:

Arne Jensen (S):

»Er det regeringens hensigt at undergrave princippet om, at arbejdsløshedsdagpenge er en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste?«

Begrundelse

De ændringer, regeringen har fået gennemført på dagpengeområdet, er et skridt på vejen til at fjerne princippet om, at arbejds-

[Arne Jensen]

løshedsdagpengene er en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Arbejdsministeren har tidligere i et svar af 10. december 1982 til mig på spørgsmål S 327 svaret, at de virkninger, vi nu ser de forståelige reaktioner på, var tilsigtede.

Besvarelse (6/1 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Af begrundelsen fremgår det, at spørgeren refererer til den nye regel om supplerende dagpenge, som folketinget vedtog som led i den seneste ændring af arbejdsløshedsloven.

Reglen går ud på, at ledige, der arbejder på mindre end fuld sædvanlig arbejdstid og modtager supplerende dagpenge, skal have udbetalt arbejdsløshedsdagpenge efter den særlige sats, der gælder for nyuddannede.

Jeg kan oplyse, at det ikke er regeringens hensigt at undergrave princippet om, at arbejdsløshedsdagpenge er en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Der er alene tale om, at man indfører en særlig maksimumssats for udbetaling af supplerende dagpenge.

I den forbindelse vil jeg gerne minde om, at der jo også gælder en maksimumssats for udbetaling af dagpenge til fuldtidsledige. En ledig kan efter arbejdsløshedsloven ikke få udbetalt mere end 90 pct. af sin hidtidige arbejdsfortjeneste og højst 90 pct. af et særligt beregningsgrundlag.

Der gælder således ikke noget generelt princip om, at den ledige skal have sit tab fuldt ud dækket, men alene, at der skal ydes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Spm. nr. S 426

Til *energiministeren* (30/12 82) af:

Riishøj (SF):

»Hvordan vurderer ministere de teknisk-økonomiske forudsætninger bag Bülow-udvalgets, henholdsvis Elkrafts og energiministeriets valg af kraftvarmeværksstørrelse i hovedstadsområdet, og hvordan vil ministeren i den forbindelse gennem lovgivningen sikre samfundet og forbrugerne den billigste og mest fleksible værksudbygning?«

Begrundelse

Af Bülow-udvalgets rapport fra maj 1982 fremgår, at en udbygning med 3 værker à 235 MW koster henvend 400 mill. kroner mere end en udbygning med to værker à 350 MW, angiveligt på grund af stordriftsfordele på el-siden. Det fremgår endvidere, at grundlaget for investeringsberegningerne stammer fra Elkraft, som også var repræsenteret i udvalget.

På denne baggrund anbefalede udvalget at bygge i første omgang 2 værker på 350 MW. Den 14. december 1982 besluttede Elkraft, åbenbart med energiministeriets samtykke, at bygge to værker à 235 MW. Samtidig oplyste Elkraft, at dette var økonomisk ligeværdigt med udbygning med større værker. Forudsætningerne for beregningerne blev ikke oplyst, men de må formodes at svare til Bülow-udvalgets.

Forhåbentlig er det energiministeriet, der har bedt Elkraft om at nyvurdere investeringernes rentabilitet. Men det virker ikke betryggende, at Elkraft kan give så forskellige oplysninger inden for bare et år. Det er spørgerens opfattelse, at der må være store samfundsøkonomiske fordele forbundet med udbygning med mindre værker, bl.a. på grund af disse værkers større fleksibilitet, kortere byggetid, tidsmæssig udjævning af investeringerne og yderligere mulighed for bygning af værker, hvor kraftvarme bedst kan nyttiggøres, eksempelvis i Roskilde eller uden for det planlagte kraftvarmeområde.

Besvarelse (6/1 83):

Energiministeren (Enggaard):

Af beretningen fra maj 1982 fra energiministeriets arbejdsgruppe vedrørende kraftvarmeforsyning i hovedstadsområdet fremgår, at en udbygning med tre blokke på 235 MW blev vurderet til at have en lidt dårligere økonomi end en udbygning med to blokke på 350 MW. Beregningerne var baseret på oplysninger fra Elkraft, som var repræsenteret i arbejdsgruppen.

På denne baggrund konkluderede arbejdsgruppen, at der i første omgang burde tilvejebringes et kraftvarmeværk på mindst 350 MW til idriftsættelse i 1988/89.

En nyvurdering i Elkraft af omkostningerne ved udbygningen med de mindre enheder viser, at dette ikke medfører meromkostnin-

[Energiministeren]

ger og således ikke får nogen negativ virkning på de kommende el- og varmepriser.

Elkraft har over for mig oplyst, at nyvurderingen bl.a. har vist, at de mindre enheder ikke som tidligere forventet behøver at blive tilkoblet 400 kV-nettet. I stedet kan værkerne tilkobles 132 kV-nettet, hvilket indebærer en betydelig besparelse. Hertil kommer også en rentebesparelse som følge af tidsforskydningen mellem idriftsættelsen af de to værker.

På denne baggrund og som følge af de betydelige samfundsøkonomiske fordele, der er ved en hurtig udbygning med kraftvarme i hovedstadsområdet, er jeg tilfreds med, at spørgsmålet om kraftvarmeudbygningen med beslutningen i Elkrafts bestyrelse nu ser ud til at finde en løsning, idet det forudsættes, at tidspunktet for og rækkefølgen af idriftsættelsen af de to kraftvarmeanheder vil blive fastlagt på grundlag af energimæssige og samfundsøkonomiske vurderinger.

Jeg kan tilføje, at der på baggrund af beregninger i arbejdsgruppens beretning næppe vil kunne opnås yderligere samfundsøkonomiske fordele ved i stedet at opføre endnu mindre, decentrale kraftvarmeværker.

Ved en udbygning med mindre, decentrale kraftvarmeværker uden et sammenhængende varmetransmissionsnet falder investeringen i varmetransmissionsnettet, men de samlede brændselsudgifter og investeringsomkostninger stiger betydeligt mere. Energiministeriets arbejdsgruppe konkluderede på denne baggrund, at der er god økonomi i at sigte mod, at der etableres et sammenhængende transmissionsnet for kraftvarme i hovedstadsområdet.

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. S 166

Formanden:

Fra finansministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Ebba Strange (SF) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med den foreløbige besvarelse er optaget i Folketingstidende foran sp. 2115, var sålydende:

»I hvilket omfang og på hvilken måde anvender statslige institutioner psykologiske

personlighedstests ved ansættelse af personale?«

Supplerende besvarelse (15/12 82):

Finansministeren (Christophersen):

I det foreløbige svar af 15. november 1982 på ovennævnte spørgsmål er nævnt, at ansættelse i staten foretages af de enkelte ministerier, styrelser m.v., og at finansministeriet derfor har måttet indhente oplysninger fra en række angivne store ansættelsesområder til brug for besvarelsen.

Det fremgår af de modtagne besvarelser, at der hersker nogen usikkerhed om, hvad der forstås ved de af spørgeren omtalte »psykologiske personlighedstests«, idet flere svar ud over de nævnte tests omhandler psykologiske prøver og psykotekniske prøver.

Egentlige intensive personlighedstests anvendes efter det oplyste kun inden for forsvarsministeriets område og alene ved udtagelse til pilotuddannelse samt ved udvælgelsen af personel til Siriuspatruljen og Station Nord i Grønland. Baggrunden herfor er, at der i de nævnte job er ekstreme belastninger, og at de specielle jobvilkår indebærer stor risiko for den enkelte. De personlighedsmæssige dispositioner er således meget centrale i forhold til en sikker og effektiv varetagelse af jobbet.

Ved visse optagelsesprøver inden for forsvarskommandoens ansvarsområde anvender forsvarrets center for lederskab, der i ansættelsesspørgsmål er rådgivende konsulent for forsvarskommandoen på en række områder, i større eller mindre grad psykologiske prøver som supplerende materiale. Disse prøver danner sammen med gruppeprøver og samtalesituationer en helhed, hvorigennem der i samarbejde med ansøgerne tilstræbes en bedømmelse af ansøgerens egnethed til det ansøgte. Derudover anvendes inden for forsvarsministeriets område psykologiske prøver ved prøvning af ansøgere til konstabeluddannelse og prøver i forbindelse med optagelse på forsvarrets officersskoler m.fl.

Af justitsministeriets svar fremgår, at der ved udarbejdelsen af enkelte af de optagelsesprøver, der anvendes, har medvirket en psykolog. Der medvirker imidlertid ikke nogen psykolog ved vurderingen af besvarelser af de pågældende prøver, der efter justitsministeriets opfattelse derfor næppe vil kunne

[Finansministeren]

betegnes som psykologiske personlighedstests.

DSB har siden begyndelsen af 1930'erne anvendt psykologiske (psykotekniske) prøver ved ansættelse af tjenestemænd i stillinger med direkte ansvar for togsikkerheden. Det drejer sig især om stillinger som lokomotivassistent, togbetjent, stationsbetjent, trafik-elev og kontorassistent til sikkerhedsuddannelse. Prøven har primært til formål at udvise, om ansøgeren er i besiddelse af de personlige egenskaber (ansvarsfølelse, reaktions-evne, samarbejdsevne m.v.), der anses for nødvendige for selvstændigt at kunne tage ansvar for togsikkerheden. Resultatet af prøven er ikke eneafgørende for, om ansættelse finder sted eller ej, men er alene en del af det samlede materiale, der lægges til grund for denne afgørelse.

I svaret fra post- og telegrafvæsenet bemærkes, at der ikke anvendes psykologiske personlighedstests ved ansættelse af personale. Derimod benyttes i forbindelse med antagelse af postelever og teleelever en psykoteknisk prøve omfattende analyse, kombination, logik og ræsonnement, komplekse problemer, kreativitet og regnefærdighed. Endvidere anvendes en prøve i engelsk og tysk. I forbindelse med antagelse af kontorassistent- og postbudpersonale anvendes i nogle tilfælde en prøve, der bl.a. omfatter instruktionsudførelse.

Toldvæsenet oplyser, at der ikke dér benyttes psykologiske personlighedstests ved ansættelse af personale.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) *Anden behandling af lovforslag nr. L 74:*

Forslag til lov om ændring af lov om statsgaranti for lån og rentetilskud til visse landmænd (gældssaneringsloven).

(Fremsat 24/11 82. Første behandling 30/11 82. Betænkning 17/12 82).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets over-

gang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Bjørn Westh (S):

Jordbruget betyder meget for det danske samfund, fordi det giver beskæftigelse og stor valutaindtjening. Årsagen til dette er først og fremmest den animalske produktion, og det er derfor naturligt, at socialdemokratiet lægger afgørende vægt netop på den animalske produktion. Men jeg vil da også gerne gøre den bemærkning, at gartneriet på samme måde giver både beskæftigelse og valutaindtjening.

Vi er i socialdemokratiet tilfredse med, at den udvalgsbehandling, vi har været igennem, forhindrede, at denne lov fik en drejning væk fra den hidtidige linje, som der ellers var lagt op til i regeringens forslag. Den hidtidige linje blev fastholdt ved, at der i § 2 indsættes ordene: »fortrinsvis med henblik på bedriftens animalske produktion eller specialproduktioner.«

I den gamle lov står der, at de investeringer, der kan give adgang til gældssaneringslån, skal være investeringer i driftsbygninger eller jord. Den nye formulering åbner mulighed for, at visse løsøreinvesteringer, der har tilknytning til bygningerne, såsom udmugningsanlæg, malkeanlæg og gastætte siloer, også kan medregnes i investeringsopgørelsen.

Med hensyn til specialproduktioner vil jeg understrege, at der her skal være tale om produktioner, der med hensyn til investeringsbehov og driftens intensive karakter kan ligestilles med animalsk produktion.

Jeg vil i øvrigt om investeringerne sige, at det for socialdemokratiet har været tilfredsstillende, at udvalgsarbejdet har gjort, at investeringskravet er blevet fastholdt uændret med de 250.000 kr. som hovedregel.

Som bekendt udtrykte jeg ved første behandling stor skepsis over for den nye § 8 a. Jeg fandt, at paragraffen i den foreslåede form mere havde karakter af en socialpolitisk foranstaltning end af en landbrugspolitisk, og det finder vi i socialdemokratiet er meget betænkeligt, ikke mindst set i EF-sammenhæng. Danmark har været og skal være kritisk over for nationale støtteordninger i de øvrige EF-landes landbrugspolitik. Vi skal